

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

Broj: OA-US-1184-2/16
Datum: 30.03.2016.god.

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	30.111	2016. GOI
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-72/16-5	
VEZA:		
EPA:	1063 XXV	
SKRACENICA:		PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE

Poštovani,

U skladu sa odredbama člana 62 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 79/08,70/09 i 44/12) i člana član 43 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Službeni list Crne Gore", broj 44/12), u prilogu vam dostavljamo, u dovoljnom broju primjeraka, ***Izveštaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama.***

S poštovanjem,

Predsjednik Savjeta
Muhamed Gjokaj

Gjokaj

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

IZVJEŠTAJ

O STANJU ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA I
STANJU U OBLASTI PRISTUPA INFORMACIJAMA
ZA 2015. GODINU

Podgorica, mart 2016. godine

SADRŽAJ

UVOD

1. AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

- 1.1. Nadležnosti
- 1.2. Ovlašćenja
- 1.3. Unutrašnja organizacija
- 1.4. Budžet Agencije za 2015. godinu
- 1.5. Aktivnosti Agencije
  - 1.5.1. Edukacije
  - 1.5.2. Web stranica
  - 1.5.3. Elektronski i štampani mediji
  - 1.5.4. Unapređenje informacionog sistema
  - 1.5.5. Saradnja sa drugim institucijama
  - 1.5.6. Međunarodna saradnja
  - 1.5.7. Aktivnosti u vezi pretpristupnih pregovora

2. OPŠTI PRAVNI OKVIR

- 2.1. Ustav Crne Gore
- 2.2. Zakonski okvir
- 2.3. Međunarodna dokumenta

ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA

1. NADZOR

- 1.1. Redovan nadzor
- 1.2. Vanredan nadzor
  - 1.2.1. Vanredan nadzor po zahtjevima za zaštitu prava
  - 1.2.2. Vanredan nadzor po inicijativama za zaštitu prava
- 1.3. Dopunski nadzor
- 1.4. Provjera postupanja
- 1.5. Primjeri obavljenih nadzora
- 1.6. Rješenja
- 1.7. Odgovor na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke

2. EVIDENCIJA ZBIRKI LIČNIH PODATAKA

- 2.1. Dostavljanje zbirke ličnih podataka
- 2.2. Saglasnosti za uspostavljanje zbirke ličnih podataka
- 2.3. Saglasnosti za iznošenje podataka
- 2.4. Registar

3. MIŠLJENJA U VEZI PRIMJENE ZAKONA

- 3.1. Mišljenja
- 3.2. Primjeri mišljenja
- 3.3. Preporuke

4. ANALIZA STANJA ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA

SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

1. PRVOSTEPENI POSTUPAK

- 1.1. Zahtjevi prema organima vlasti
- 1.2. Kategorije podnosilaca zahtjeva i organa vlasti kojima su upućeni zahtjevi

2. DRUGOSTEPENI POSTUPAK

- 2.1. Žalbe podnijete Agenciji
- 2.2. Zahtjevi Savjeta Agencije prema organima vlasti

3. INSPEKCIJSKI NADZOR

4. ODLUKE UPRAVNOG SUDA

5. PRESUDE VRHOVNOG SUDA

6. INFORMACIONI SISTEM

7. ANALIZA STANJA SLOBODNOG PRISTUPA INFORMACIJAMA

UVOD

1. AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama formirana je u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti ("Službeni list CG", br. 79/08, 70/09 i 44/12), kao samostalni i nezavisni organ. Od 2009. godine, izborom organa Agencije (Savjeta i direktora), stvaranjem organizaciono-tehničkih uslova za rada, donošenjem podzakonskih akata itd. Agencija je u funkciji namjene zbog koje je i osnovana. Donošenjem novog zakona o slobodnom pristupu informacijama, čija je primjena počela februara 2013. godine, Agencija je dobila nove nadležnosti i obaveze koje su zahtjevale promjene, kako u organizaciji, tako i u samom načinu rada.

1.1. Nadležnosti

Agencija ima status pravnog lica sa javnim ovlašćenjima. Osnovna nadležnost Agencije je da obezbijedi adekvatnu nadzornu ulogu u oblasti zaštite ličnih podataka i slobodnog pristupa informacijama u skladu sa zakonom, principima i standardima sadržanim u potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava. Agencija ima status pravnog lica sa javnim ovlašćenjima. U vršenju poslova iz svog djelokruga samostalna je i nezavisna.

U okviru nadležnosti, shodno Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti, Agencija vrši nadzor nad sprovođenjem zaštite ličnih podataka u skladu sa Zakonom; rješava po zahtjevima za zaštitu prava; daje mišljenja u vezi primjene ovog Zakona; daje saglasnost u vezi sa uspostavljanjem zbirke ličnih podataka; daje mišljenje u slučaju kad postoji sumnja da li se određeni skup ličnih podataka smatra zbirkom u smislu ovog Zakona; prati primjenu organizacionih i tehničkih mjera za zaštitu ličnih podataka i predlaže poboljšanje tih mjera; daje predloge i preporuke za unaprjeđenje zaštite ličnih podataka; daje mišljenje da li određeni način obrade ličnih podataka ugrožava prava i slobode lica; saraduje sa organima nadležnim za nadzor nad zaštitom ličnih podataka u drugim zemljama; saraduje sa nadležnim državnim organima u postupku pripreme propisa koji se odnose na zaštitu ličnih podataka; daje prijedlog za ocjenu ustavnosti zakona, odnosno ustavnosti i zakonitosti drugih propisa i opštih akata kojima se uređuju pitanja obrade ličnih podataka i obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Zakonom.

U okviru nadležnosti, shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, Agencija vrši nadzor nad zakonitošću upravnih akata kojima se rješava o zahtjevima za pristup informacijama i preduzima zakonom propisane mjere; vodi informacioni sistem pristupa informacijama; prati stanje u oblasti pristupa informacijama; vrši inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona u odnosu na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama; podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka za povrede odredaba ovog zakona koje se

odnose na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama; organizuje obuke i na drugi način daje smjernice za primjenu zakona; vrši i druge poslove propisane ovim Zakonom.

1.2. Ovlašćenja

Agencija vrši nadzor u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, preko kontrolora, koji su ovlašćeni za obavljanje poslova nadzora, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji. Nadzor se po službenoj dužnosti sprovodi putem vršenja redovnih nadzora prema Planu nadzora, koji se donosi na godišnjem, odnosno mjesečnom planu na nivou Agencije, kao i vanrednog nadzora. Vanredan nadzor se vrši na zahtjev za zaštitu prava fizičkih lica. Svako može podnijeti inicijativu za pokretanje postupka nadzora. Kontrolor ima pravo pristupa ličnim podacima sadržanim u zbirkama ličnih podataka, bez obzira da li se evidencije o tim zbirkama vode u Registru, pravo pristupa spisima i drugoj dokumentaciji koja se odnosi na obradu ličnih podataka i sredstvima elektronske obrade ličnih podataka. U vršenju nadzora Agencija je ovlašćena da rješenjem: naredi da se nepravilnosti u obradi ličnih podataka otklone u određenom roku, privremeno zabrani obradu ličnih podataka koji se obrađuju suprotno odredbama zakona, naredi brisanje ličnih podataka prikupljenih bez pravnog osnova, zabrani iznošenje ličnih podataka iz Crne Gore ili davanje na korišćenje ličnih podataka korisnicima ličnih podataka suprotno odredbama Zakona, zabrani povjeravanje poslova obrade ličnih podataka kada obrađivač ličnih podataka ne ispunjava uslove u pogledu zaštite ličnih podataka, ili je povjeravanje navedenih poslova sprovedeno suprotno odredbama Zakona.

Primjena Zakona o slobodnom pristupu informacijama počela je 17. februara 2013. godine. Agencija je dužna da po žalbi na akt o zahtjevu za pristup informaciji donese rješenje i dostavi ga podnosiocu žalbe, u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe. O žalbi na akt o zahtjevu za pristup informacijama rješava Savjet Agencije. Savjet Agencije dužan je da meritorno odluči po žalbi. Radi rješavanja po žalbi i vršenja nadzora nad zakonitošću upravnih akata po zahtjevima za pristup informacijama, Savjet Agencije ima pravo da zahtijeva: da mu organ vlasti dostavi kompletnu informaciju ili dio informacije kojoj se traži pristup, kao i druge informacije i podatke koji su potrebni za odlučivanje; da inspekcija koja je nadležna za kontrolu kancelarijskog poslovanja utvrdi da li organ vlasti posjeduje traženu informaciju. Organi vlasti dužni su da Agenciji dostave podatke o podnescima, aktima i preduzetim mjerama u roku od 10 dana od dana njihovog podnošenja, odnosno sačinjavanja ili preduzimanja. Takođe, preko kontrolora, koji su ovlašćeni za obavljanje poslova nadzora, Agencija podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka za povrede odredaba ovog zakona koje se odnose na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama.

1.3. Unutrašnja organizacija

Organi Agencije su Savjet, koji ima predsjednika i dva člana, i direktor Agencije. Predsjednika i članove Savjeta Agencije imenuje Skupština Crne Gore. Direktora Agencije imenuje Savjet, na osnovu javnog konkursa.

Administrativni odbor Skupštine Crne Gore je dao saglasnost 08.03.2013. godine i 16.12.2013. godine na novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kojim su predviđena 24 radna mjesta sa 33 izvršioca.

Unutrašnju organizaciju Agencije, pored dva organa, čini Stručna služba sa svojih 5 organizacionih jedinica:

- Odsjek za nadzor u oblasti zaštite ličnih podataka;
- Odsjek za predmete i žalbe u oblasti zaštite ličnih podataka;
- Odsjek za pristup informacijama;
- Odsjek za Registar i informacioni sistem;
- Služba za pravne, opšte i računovodstvene poslove;

U Odsjeku za nadzor sistematizovana su tri radna mjesta sa pet izvršioca i to: Šef Odsjeka (1), Kontrolor (za poslove inspeksijskog nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka) (3) i Kontrolor (za poslove inspeksijskog nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka-poseban uslov poznavanje albanskog jezika) (1).

U Odsjeku za predmete i žalbe sistematizovana su četiri radna mjesta sa šest izvršioca: Šef Odsjeka (1), Pravni savjetnik (3), Savjetnik za saradnju sa rukovaocima (1) i Savjetnik za razvoj i unaprjeđenje mjera na zaštiti podataka o ličnosti (1).

U Odsjeku za pristup informacijama sistematizovana su tri radna mjesta sa sedam izvršioca i to: Šef Odsjeka (1), Kontrolor (2), Pravni savjetnik (4).

U Odsjeku za Registar i informacioni sistem sistematizovana su tri radna mjesta sa tri izvršioca i to: Šef Odsjeka (1), Savjetnik za informacioni sistem (1) i Tehničar-Operater za unos i održavanje (1).

U Službi za pravne, opšte i računovodstvene poslove sistematizovano je 9 radnih mjesta sa deset izvršioca i to: Šef Službe (1), Savjetnik za odnose s javnošću – PR (1), Saradnik za opšte poslove (1), Računovođa (1), Blagajnik (1), Arhivar-dokumentarista (1), Tehnički sekretar-administrator (2), Vozač-dostavljač pošte (1), Higijeničarka (1).

S obzirom da je predsjedniku i članovima Savjeta istekao petogodišnji mandat, Skupština Crne Gore je, na svojoj sjednici od 27. decembra 2014. godine, imenovala predsjednika i dva člana Savjeta.

Na kraju 2015. godine Agencija ima sljedeću kadrovsku popunjenost:

- Predsjednik i dva člana Savjeta (3);
- VD direktora (1);
- pomoćnik direktora (1);
- šef Službe za pravne, opšte i računovodstvene poslove (1);
- kontrolor za poslove nadzora na zaštiti ličnih podataka (1);
- savjetnik za razvoj i unaprjeđenje mjera na zaštiti podataka o ličnosti (1);
- pravni savjetnik (2);
- savjetnik za saradnju sa rukovaocima (1)

- saradnik za opšte poslove (1);
- šef Odsjeka za Registar i IT (1);
- savjetnik za informacioni sistem (1)
- tehnički sekretar (2);
- arhivar (1);

Od ukupno sistematizovanih 24 radnih mjesta sa 33 izvršioca, na kraju 2015. godine definisane poslove i zadatke je obavljalo 14 izvršilaca (42,42%). Takođe, treba napomenuti da je u Agenciju tokom 2015. godine bilo angažovano i 5 (pet) volontera na volonterskom radu, koji su umnogome doprinijeli na ažurnosti obavljanja poslova i zadataka u Agenciji.

1.4. Budžet Agencije za 2015. godinu

Ukupan budžet agencije u 2015. godini iznosio je 425.280,54 eura. Pregled budžeta po pozicijama:

51001	Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama	425.280,54
4	Izdaci	425.280,54
41	Tekući izdaci	415.579,54
411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	319.392,74
4111	Neto zarade	185.139,99
4112	Porez na zarade	32.195,02
4113	Doprinosi na teret zaposlenog	68.632,20
4114	Doprinosi na teret poslodavca	28.596,20
4115	Opštinski prerez	4.829,33
412	Ostala lična primanja	6.000,00
4127	Ostale naknade	6.000,00
413	Rashodi za materijal	18.130,50
4131	Administrativni materijal	13.765,50
4135	Rashodi za gorivo	4.365,00
414	Rashodi za usluge	41.156,30
4141	Službena putovanja	14.720,00
4142	Reprezentacija	1.335,00

4143	Komunikacione usluge	11.220,30
4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	1.881,00
4148	Usluge stručnog usavršavanja	2.000,00
4149	Ostale usluge	10.000,00
415	Rashodi za tekuće održavanje	2.400,00
4153	Tekuće održavanje opreme	2.400,00
419	Ostali izdaci	28.500,00
4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	11.500,00
4192	Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka	1.000,00
4193	Izrada i održavanje softvera	13.000,00
4194	Osiguranje	3.000,00
44	Kapitalni izdaci	9.700,00
441	Kapitalni izdaci	9.700,00
4415	Izdaci za opremu	9.700,00
46	Otplata dugova	1,00
463	Otplata obaveza iz prethodnih godina	1,00
4630	Otplata obaveza iz prethodnih godina	1,00

U izvještajnom periodu sproveden je postupak javnih nabavki:

- nabavka usluga – avio karte, smještaj.
- nabavka usluga – fiksne telefonije
- nabavka roba – gorivo, šoping;
- nabavka – kancelarijskog materijala, šoping. Svi Ugovori za javne nabavke su postavljeni na Portalu UJN.

Takođe, obavljani su sljedeći poslovi iz oblasti računovodstva i finansija:

- likvidatura faktura,
- upisivanje u knjigu ulaznih faktura,
- unos zahtjeva za plaćanje u SAP sistem,
- obračun poreza, prireza i doprinosa,
- mjesečno popunjavanje IOPPD izvještaja,
- elektronsko slanje i obrada podataka za Poresku upravu,
- knjiženje dnevnika blagajne,
- spravljavanje blagajne sa službenikom zaduženim za isplatu gotovine iz blagajne,
- pripremanje Izvještaja o neizmirenim obavezama,

- pripremanje izvještaja o otpuštenim, utrošenim i preostalim sredstvima,
- izrada izvještaja o sedmičnom plaćanju obaveza, shodno Zakonu o finansiranju političkih partija,
- izrada šestomjesečnog obračuna,
- pripremanje Budžeta za 2016.godinu,
- vođenje evidencije o nabavci osnovnih sredstava,
- svakodnevna komunikacija sa Ministarstvom finansija o tekućim poslovima.

1.5. Aktivnosti Agencije

Pored najznačajnijih aktivnosti u na planu zaštite ličnih podataka i slobodnog pristupa informacijama datih u ovom Izvještaju u posebnim poglavljima, u Agenciji su se odvijale i druge aktivnosti značajne za ostvarivanje namjene zbog koje je Agencija osnovana.

1.5.1. Edukacije

Agencija je i tokom 2015. godine nastavila da realizuje brojne aktivnosti na promociji i afirmisanju prava na zaštitu podataka o ličnosti. Agencija je to činila organizacijom edukativnih seminara i obuka, učešćem na obukama, odnosno seminarima, ali i na okruglim stolovima, konferencijama i dr, kao i putem medija i drugim načinima komuniciranja. Takođe, Agencija je na formalan, a nerijetko neformalan način, pružala pomoć u davanju savjeta građanima za djelotvornu primjenu Zakona o zaštiti ličnih podataka i Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

- 1.** Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama 31.03.2015. godine u Podgorici realizovala Taiex radionicu „Video nadzor i zaštita ličnih podaka“, kojoj je prisustvovalo 40 učesnika predstavnika državnih institucija, uz prezentaciju evropskih standarda u toj oblasti od strane 4 eksperta koji su predstavili rad DPA (nezavisnih tijela koji se bave zaštitom ličnih podataka) Njemačke, Česke, Italije i Irske.
- 2.** Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, uz podršku Organizacije za evropsku bezbjedenost, u saradnji sa Opštinom Tivat održala je Javnu tribinu o primjeni Zakona o slobodnom pristupu informacijama u praksi 7. marta 2015. godine u Tivtu. Agenciju su predstavljali Predsjednik Savjeta Muhamed Gjokaj, član Savjeta Aleksa Ivanović i Šefica odsjeka za pristup informacijama Biljana Božić.
- 3.** Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, uz podršku Organizacije za evropsku bezbjedenost, u saradnji sa Opštinom Nikšić održala je Javnu tribinu o primjeni Zakona o slobodnom pristupu informacijama u praksi 21. aprila 2015. godine u Nikšiću. Agenciju su predstavljali član Savjeta Radenko Lacmanović, Šef Odsjeka za Registar i IT Nenad Durković i Šefica odsjeka za pristup informacijama Biljana Božić.
- 4.** Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama je, uz podršku Organizacije za evropsku bezbjedenost, organizovala obuku zaposlenih

u Agenciji o iskustvima u primjeni Zakona o slobodan pristup informacijama 7. i 8. maja 2015. godine u Podgorici. Predavači su bili Tomo Milić i strani ekspert Aleksandar Košumov.

5. Regionalna konferencija o pravu na pristup informacijama, održana je u Podgorici, 19.- 20. novembra 2015 u organizaciji Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i OSCE, Misija u Crnoj Gori, na temu „Slobodan pristup informacijama – regionalna iskustva i međunarodni standardi“. Cilj konferencije bio je da se omogući razmjena informacija i iskustava i uspostavljanje saradnje između nezavisnih institucija zaduženih za pristup informacijama zemalja u regionu. Konferenciju je otvorio Dan Redford, zamjenik Šefice Misije OSCE-a u Crnoj Gori, a nakon njega su se okupljenima obratili: Muhamed Gjokaj, Predsjednik Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Željko Rutović, generalni direktor Direktorata za medije Ministarstva kulture Crne Gore i Zora Čizmović, načelnica Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti, Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore. Prvi panel konferencije odnosio se međunarodnu praksu u oblasti pristupa informacija, a drugi je bio posvećen regionalnim iskustvima na području primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama u praksi. U okviru prvog panela prezentovana je međunarodna praksa u okviru pristupa informacijama te je Aleksandar Kashumov, Šef pravnog odsjeka u Programu za pristup informacijama Bugarske održao predavanje na temu „Međunarodni okvir za slobodan pristup informacijama i novi trendovi, praksa Evropskog suda za ljudska prava“, a Sven Muller, Šef Odsjeka za slobodan pristup informacijama i odnose s javnošću, iz kancelarije Povjerenika za zaštitu podataka i slobodan pristup informacijama, Brandenburg, Njemačka, održao je predavanje na temu „Pristup informacijama na lokalnom i regionalnom nivou – studije slučaja iz Brandenburga“. U okviru drugog panela konferencije, predstavnici nezavisnih tijela koja se bave oblašću pristupa informacija iz Albanije, Crne Gore, Hrvatske, Kosova, Makedonije, Slovenije i Srbije iznijeli su iskustva svojih zemalja u implementaciji Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Održana je i rasprava oko pojedinih aspekata primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama s ciljem razmjene najboljih iskustva u cilju prevazilaženja konkretnih problema u praksi sa kojima se najčešće susreću u svom radu.

Predstavnici Agencije su se odazvali velikom broju poziva za učešće na okruglim stolovima, konferencijama, seminarima itd. u organizaciji organa državne uprave, međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija i dr.

Član Savjeta Agencije Aleksa Ivanović kao predavač je učestvovao na sljedećim skupovima:

- Seminar organizovan od strane OSCE u saradnji sa Upravom za kadrove. Tema: „Praktična primjena Zakona o slobodnom pristupu informacijama“. Datum 03.02.2015.
- Seminar organizovan od strane OSCE u saradnji sa Upravom za kadrove. Tema: „Praktična primjena Zakona o slobodnom pristupu informacijama“. Datum 17.02.2015.

- Seminar organizovan od strane OSCE i Američke ambasade u Podgorici. Tema: "Podrška podizanju odgovornosti sudskih, tužilačkih i policijskih institucija putem upotrebe komunikacionih strategija i razvoja službi za odnose sa medijima i informisanje". Tema izlagača: "Zaštita ličnih podataka i slobodan pristup informacijama kroz proces komunikacije sa medijima. Hotel "Maestral", 22.-24.04.2015. Bečići, Crna Gora.
- Uprava za kadrove - Seminar „Zaštita ličnih podataka“ 25.5.2015.
- Jun 2015. održani sastanci u vezi edukacije o zaštiti ličnih podataka u Osnovnim tužilastvima Podgorica, Kotor i Bijelo Polje i Višem tužilastvu u Podgorici.
- Seminar "Praktična primjena Zakona o slobodnom pristupu informacijama", 1 jul 2015. godine, Bijelo Polje. Tema: Rješavanje po zahtjevu i zaštita prava, Nadležnost Agencije, sudska nadležnost i inspekcijski nadzor
- Seminar organizovan od strane OSCE Tema: "Podrška jačanju kapaciteta medija iz oblasti izvještavanja o radu institucija za vladavinu prava i sprovođenje zakona – principima njihovog rada, sa posebnim fokusom na profesionalne standarde i zaštitu ljudskih prava, 28.-29. jul 2015. god. Podgorica.
- Straniak Akademija Beč - Konferencija o ljudskim pravima. Tema: "Zaštita ličnih podataka i pristup informacijama. Datum 15. 9. 2015. god. Ulcinj.
- Seminar organizovan od strane fondacije konrad Adenauer. Tema: „Pravna politika i reforme pravosuđa u Crnoj Gori“. 16-19. septembar 2015. u Bečićima Tema izlagača "Reforma pravosuđa i zaštita podataka".
- Uprava za kadrove, seminar 02.10.2015. Tema: „Zaštita ličnih podataka“.
- Seminar organizovan od strane OSCE, Britanska ambasada Podgorica, Aire Cetar London, Konrad Adenauer, CEDEM, Centra za obuku nosilaca pravosudskih funkcija. Tema seminara: "Evropska konvencija o ljudskim pravima i nacionalno krivično zakonodavstvo pravo na privatnost i zaštita ličnih podataka", Podgorica, 11. novembar 2015. Tema izlagača: "Zaštita informacija u krivičnom postupku vs. zaštita javnog interesa Anonimizacija sudskih i tužilačkih akata Ograničenja privatnosti u elektronskim komunikacijama-primjeri iz prakse"
- Seminar organizovan od strane OSCE u saradnji sa Upravom za kadrove. Tema: "Praktična primjena Zakona o slobodnom pristupu informacijama". Datum 26.11.2015. godine.

1.5.2. Web stranica

Aktivnosti koje se odnose na web sajt Agencije u prethodnom periodu ogledaju se kroz ažuriranje i objavljivanje značajnog broja akata koji se donose u Agenciji, kao i objavljivanje svih aktuelnosti iz oblasti djelovanja Agencije.

Iz nadležnosti zaštite ličnih podataka objavljeno je 23 mišljenja i 2 rješenja i jedna preporuka.

Iz nadležnosti slobodnog pristupa informacijama objavljeno je 840 rješenja i 161 zaključak.

Što se tiče izmjena na sajtu koje se odnose na proaktivan pristup, njih je bilo 30.

Nastavilo se sa redovnim ažuriranjem vijesti i objavljivanjem svih aktuelnosti iz oblasti djelovanja Agencije, koje se objavljuju putem web sajta.

1.5.3. Elektronski i štampani mediji

Agencija, i pored činjenice da nije popunjeno radno mjesto službenika za odnose s javnošću, redovno izvještava javnost o svojim aktivnostima. Takođe, mediji pokazuju interesovanje za pojedina pitanja iz domena nadležnosti Agencije. U protekloj godini predstavnici Agencije učestvovali su u različitim radio i TV emisijama, a štampani mediji su izvještavali o pojedinim pitanjima iz rada Agencije.

Član Savjeta Agencije Radenko Lacmanović učestvovao je u emisiji TV Vijesti „Jutarnji program“ 28. januara 2015. godine na Evropski da zaštite ličnih podataka. Takođe, Lacmanović je učestvovao u emisiji „Radni dan“ TV CG govoreći na temu zaštite privatnosti na internetu.

Član Savjeta Agencije Aleksa Ivanović govorio je u jutarnjem programu Radija CG 27.1.2015. povodom dana zaštite ličnih podataka, u jutarnjem programu TV CG povodom dana zaštite ličnih podataka, učestvovao u emisiji TVCG „Otvoreno“ 28.9.2015. na temu zaštite podataka, imao je izjavu za TV CG u emisiji „Radni dan“, povodom dana pristupa informacijama i učestvovao u emisiji TVCG „Otvoreno“ 30.11.2015. na temu - Slobodan pristup informacijama.

Dnevna novina „Dan“

1. MUP opstruira Slobodan pristup informacijama, DAN 26.01.2015.god
2. Poštovati pravo na privatnost, DAN 29.01.2015.god
3. Hoteli i Interpol ne smiju kontrolisati mimo propisa, DAN 09.02.2015.god
4. Kriju podatke da zataškaju korupciju, DAN 17.02.2015.god
5. Hiljade zahtijeva, a nijedna sankcija, DAN 05.03.2015.god
6. Prijava zbog skrivanja ugovora sa A2A, DAN 09.05.2015.god
7. Vlada u posjedu ugovora, DAN 10.04.2015.god.
8. Presudiće inspekcija i sud, DAN 11.04.2015.god
9. Ugovore kriju kao zmija noge, DAN 17.04.2015
10. Komisiji blokirali pristup podacima, DAN 11.06.2015.god
11. Komisiji nezakonito uskraćeni podaci, DAN 12.06.2015.god.
12. Za mjesec dana uništena auta tri novinara, DAN 13.06.2015.god.
13. Ivanović ima sedam primanja, DAN 22.06.2015.god.
14. Kriju informacije da zataškaju zloupotrebe, DAN 27.09.2015.god.
15. Tast Duškovog sina na čelu Agencije, DAN 02.10.2015.god.
16. Ne daju snimke ni svojim članovima, DAN 15.10.2015.god.
17. Dokaju dati sve podatke, DAN 17.10.2015.god.
18. Najavio tužbu zbog nezakonite smjene, DAN 09.12.2015.god
19. Zloupotrijebili 17.500 eura za službena putovanja, DAN 12.12.2015.god.
20. Obrenovića smjenjuju jer ne poštuje odluke, DAN 25.12.2015.god.

Ukupno: 20

Dnevne novine „Dnevne novine“

1. Šef ne mora da zna od čega bolujete, DNEVNE NOVINE 07.04.2015.god.

2. Javnost bi trebalo da zna ko se ogriješio o zakon, DNEVNE NOVINE 21.04.2015.god.
  3. Agencija se ograđuje od stavova Lacmanovića, DNEVNE NOVINE 28.07.2015.god.
- Ukupno: 3

Nezavisni dnevnik „Vijesti“

1. Slijede kazne za skrivene kamere, VIJESTI 28.01.2015.god.
  2. Inspekcija nije radila do javnih upozorenja, VIJESTI 10.06.2015.god.
  3. Policija treba da krije lične podatke, VIJESTI 11.01.2015.god.
  4. I dalje pitaju koje ste nacije, VIJESTI 22.06.2015.god.
  5. Đurđina bi Telekom da uvali agenciji, VIJESTI 18.07.2015.god.
  6. Ne krijte se iza Agencije, VIJESTI 27.07.2015.god
  7. Zdrastveni karton ne smiju da traže za kredit, VIJESTI 10.09.2015.god.
  8. Sinova tazbina i kum protiv korupcije, VIJESTI 02.10.2015.god
  9. Brisel ne zanima kum i tazbina, već Radonjić da radi, VIJESTI 03.10.2015.god.
  10. Pojačane inspekcije u apotekama, privatnici kažu da je riječ o represiji, VIJESTI 09.12.2015.god.
  11. Obrenović će na sud, Mitrović v.d. VIJESTI 12.12.2015.god.
- Ukupno: 11

Dnevni list „Pobjeda“

1. Đokaj: Iznošenjem stavova u javnost narušen ugled Agencije, POBJEDA 12.05.2015.god.
  2. Zaštititi zdrastvene podatke, POBJEDA 15.05.2015.god.
  3. Dok traje postupak, lični podaci zaštićeni, POBJEDA 11.06.2015.god.
  4. Nijesam mogla odbiti zahtjev koji mi nije ni upućen, POBJEDA 25.07.2015.god.
  5. Lacmanović iznosi svoje, a ne zaključke Savjeta, POBJEDA 28.07.2015.god.
  6. Gjokaj je znao da je u pitanju nesporazum, POBJEDA 31.07.2015.god.
  7. ĐOKAJ: Kad klijent potpiše saglasnost, Agenciji vezane ruke, POBJEDA 23.09.2015.god.
  8. Zašto je VDT prećutao moju prijavu o curenju tajnih podataka?, POBJEDA 29.09.2015.god.
  9. Obrenović: Odluka nezakonita, svoje pravo braniću na sudu 09.12.2015.god.
  10. Ostvaren napredak, ali još nedovoljno, POBJEDA 12.12.2015.god.
  11. Kamere na raskrsnicama i magistralnim putevima, POBJEDA 26.12.2015.god.
- Ukupno: 11

1.5.4. Unapređenje informacionog sistema

U savremenom poslovnom okruženju računarske mreže su jedan od osnovnih resursa svake kompanije ili institucije. Računarska mreža koja funkcioniše pravilno i bez zastoja omogućava jednostavno obavljanje dnevnih aktivnosti svih zaposlenih i na taj način značajno povećava efikasnost kompletnog sistema. Sa druge strane, vrijednost

informacija koje se nalaze na jednoj računarskoj mreži kod svake firme ili institucije je ogromna.

Već duže vrijeme ukazujemo i upozoravamo na činjenicu da informacioni sistem Agencije nema adekvatnu zaštitu i samim tim nije na zadovoljavajućem bezbjedonosnom nivou i da je kao takav izložen eventualnim napadima „sa strane“ i raznim zloupotrebama, kojih do sada, na sreću, nije bilo.

Svjesni smo da protiv sajber kriminala, koji poprima zastrašujuće razmjere i koji je inspirisan različitim pobudama, bez obzira na visinu uloženi sredstava, nema 100% zaštite. Ipak, Agencija je u obavezi da u mjeri koju nam diktiraju naše mogućnosti odgovorimo zahtjevu što veće bezbjednosti i efikasnosti informacionog sistema. Zato je Odsjek za registar i IS napravio listu mjera čijom bi realizacijom naš informacioni sistem podigli na veći nivo, kako u bezbjedonosnom tako i u funkcionalnom smislu. Predviđeno je niz mjera među kojima su najznačajnije:

- Instalacija i konfiguracija Hyper-V okruženja (virtualizacija) na tri servera;
- Instalacija domain controller-a kao i učlanjenje 20 korisnika u domain;
- migracija podataka sa lokalnih profila;
- Instalacija i konfiguracija wifi kontrolera;
- Instalacija i konfiguracija firewall cisco asa 5506
- LAN segmentacija – VLAN-ovi, tj podjela mreže na više segmenata;
- Instalacija i konfiguracija backup software-a i td.

Budžetom za 2015. godinu odobrena su sredstava za ovu namjenu, kako bi unapredili informacioni sistem i njegovu bezbjednost podigli na veći nivo. Iako je ukazivano da ovaj problem treba što prije rješavati, Planom rada Agencije za 2015. godinu ova aktivnost bila je predviđena za III kvartal. Međutim, sprovedena javna nabavka u vidu šoping metode okončana je krajem godine, tako da nam ovih dana slijedi dogovor sa prvorangiranim ponuđačem i nakon toga realizacija isplaniranih mjera.

Jedna od planiranih mjera bezbjednosti, i to neizbježna, svakako je i instalacija antivirusnog softvera na računarima. Da bi izbjegli troškove nabavke antivirusnog softvera na tržištu, obratili smo se Ministarstvu za informaciono društvo i telekomunikacije. Oni su nam izašli u susret i odobrili najnoviju verziju antivirusnog programa Symantec Endpoint Protection 12.1.6. koji je instaliran je na svim računarima u Agenciji. Licenca je validna do 29.03.2016. godine.

Još jedna od mjera koju smo sproveli u cilju podizanja nivoa informacione bezbjednosti, a na taj način ispoštovali i Zaključak Vlade br. 08-1254 od 11.06.2015. godine, jeste i instaliranje na svim računarima u Agenciji najnovije verzije Microsoft licenci i to:

- MS Windows 8.1 Enterprise i
- Microsoft Office Professional Plus 2013

koje smo dobili od Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije. Istom prilikom dobili smo i Microsoft serverske licence:

- Windows Server – Standard 2012 R2
- SQL Server – Standard – 2014.

Kako su postojeće verzije serverskih licenci Windows server 2008 R2 i SQL Server 2008 R2 podržane do 2020. godine, njihov upgrade podrazumijevao bi i upgrade

aplikacije Sharepoint-a 2010 u kojoj je urađen registar evidencija (koja nije podržana od strane novog operativnog sistema i baze). To bi podrazumijevalo nove troškove i potreban vremenski period za upgrade aplikacije. Iz tog razloga na serverima su ostale postojeće serverske licence.

1.5.5. Saradnja sa drugim institucijama

Saradnja sa drugim institucijama je veoma važan segment djelovanja Agencije u svrhu ispunjenja zacrtanih ciljeva i zadataka.

Saradnja sa Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija ogleda se kroz redovne komunikacije i periodična i *add hoc* izvještavanja Agencije prema međunarodnim organizacijama i tijelima u kojima participira Crna Gora.

Saradnja sa Poreskom upravom, Fondom za zdravstveno osiguranje, Zavodom za zapošljavanje idr. odvija se u sklopu ispunjavanja redovnih zakonskih obaveza Agencije.

Ono što je obilježilo 2015. godinu svakako je uspješno okončan Projekat „Razvoj informacionog sistema (IS) za praćenje primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama“, a za čiju realizaciju smo dobili saglasnost od Kancelarije delegacije evropske unije u Crnoj Gori za korišćenje 50.000,00 eura iz IPA fondova.

U tom smislu, posebno ističemo saradnju sa Ministarstvom za vanjske poslove i evropske integracije i njihovu pomoć da kroz instrumente IPA fondova obezbijedimo Agenciji finansijska sredstva neophodna za izradu informacionog sistema za oblast slobodnog pristupa informacijama. Naša Projektna ideja: Razvoj informacionog sistema za praćenje primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama naišla je na podršku i na odobrenje od nadležnih u MVPEI-u, tj odgovornih u Generalnom direktoratu za koordinaciju programa pomoći EU. Dokumentacija sa našim zahtjevom i projektnom idejom prosljeđena je kancelariji DEU na razmatranje. Sa predstavnicima Delegacije EU i Kancelarijom NIPAK dogovoren je način i dinamika ovog projekta tako što se realizacija odvija kroz dvije faze:

- Nabavka hardvera
- Razvoj, testiranje, implementacija, obuka i održavanje softvera.

Kompletna tenderska procedura oko nabavke hardvera morala je biti realizovana najkasnije do 15.03.2015.god. jer je to bio zadnji rok za sklapanje ugovora vezano za sredstva iz tada aktuelnog instrumenta PPF/SMF za 2011.godinu. Ova aktivnost je uspješno okončana 20.04.2015. godine, kada je kompanija Digit Montenegro doo, kao najbolje ocijenjen ponuđač na raspisanom tenderu, isporučila računarsku opremu potrebnu za budući informacioni sistem, a koja je bila predmet tendera. Oprema je testirana i potvrđena njena ispravnost, nakon čega je skladištena u prostorijama Agencije i biće stavljena u funkciju kada bude okončana druga faza projekta.

Prelazak na realizaciju druge faze ovog projekta podrazumijevala je izradu novog Projektnog zadataka. U njemu smo detaljno razradili softverske zahtjeve i precizirali funkcionalnosti budućeg informacionog sistema. Kompletna dokumentacija poslata je 30.06.2015. god. Nacionalnom koordinatoru za IPA, kako bi u saradnji sa DEU odlučili iz kojeg instrumenta će biti opredijeljena sredstva za realizaciju ovog projekta. Međutim, usled godišnjih odmora kao i traženih korekcija na projektnom zadatku, do konačne verzije došlo se krajem 2015. godine.

Kancelarija DEU u Crnoj Gori raspisala je tender čiji je finansijski iznos 30.000,00 eura. Nakon izbora najboljeg ponuđača od strane komisije, koju čine predstavnici Kancelarije DEU u Crnoj Gori i Nenad Durković, kao predstavnik Agencije, a to se očekuje u toku februara 2016., pristupiće se izradi traženog softvera i na taj način zaokružiti kompletan Projekat.

Ono što već sada možemo reći jeste da će ukupno odobrena sredstva za realizaciju ovog projekta biti oko 50.000 eura, što smatramo velikim uspjehom za Agenciju u cjelini imajući u vidu izuzetno stroge kriterijume koje postavlja Delegacija EU za dodjeljivanje ovih sredstava.

1.5.6. Međunarodna saradnja

➤ Dvočlana delegacija Agencije Muhamed Gjokaj i Čedomir Mitrović su 03. i 04. februara boravili u Briselu i prisustvovali sastanku „Radne grupe iz člana 29 Direktive 95/46“, koji se svake godine organizuje u Briselu. Cilj sastanka, kome prisustvuju svi nadzorni organi koji se bave zaštitom ličnih podataka zemalja Evrope, je bio bliže upoznavanje sa iskustvom u primjeni novih načina pristupa čuvanja ličnih podataka. Agencije ima svojstvo posmatrača u Radnoj grupi.

➤ Četvoročlana delegacija Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Crne Gore u sastavu: Muhamed Gjokaj - predsjednik Savjeta, Čedomir Mitrović, kontrolor, Maja Žunjić Mitrović, sekretar stručne službe i Maja Jovičić Zeković saradnik za opšte poslove, je 27. i 28. januara 2015. godine boravila u Prištini, u posjeti Državnoj agenciji za zaštitu ličnih podataka Republike Kosovo na konferenciji pod nazivom "Zaštita ličnih podataka u digitalnoj eri". Tema konferencije se odnosila na dosadašnja iskustva u implementaciji Zakona za zaštitu ličnih podataka i korišćenje moderne tehnologije. Učešće na konferenciji u ime Agencije je imao Muhamed Gjokaj - predsjednik Savjeta Agencije. Veoma koristan segment ove posjete bila je i neposredna komunikacija koja se bazirala na otvaranju brojnih značajnih pitanja u oblasti zaštite ličnih podataka i načina njihovog rješavanja, kao iskustvo Agencije za zaštitu ličnih podataka Crne Gore prilikom inspekcijskih nadzora i praksa i postupanja Agencije u konkretnim predmetima, koje je prezentirano tokom odvojenih sastanaka dviju Agencija.

➤ 27. Radionica slučajeva (27 th Case Handling Workshop) je održana 28. i 29. septembra 2015. godine u Tirani u Albaniji, u organizaciji albanskog Povjerenika za informacije i zaštitu ličnih podataka. Cilj radionice bio je razmjena informacija o praktičnim pitanjima u oblasti inspekcijskog nadzora i promocija jačanja saradnje među nezavisnim tijelima koji se bave zaštitom ličnih podataka. Na radionici su učestvovali predstavnici iz 25 nezavisnih tijela koji se bave zaštitom ličnih podataka. Učesnici radionice su predstavili i podijelili svoja iskustva i praksu u oblasti sprovedenih inspekcijskih nadzora na teme zaštite podataka u finansijskom i javnom sektoru, razmjene informacija između nacionalnih tijela u prekograničnim slučajevima, pojava novih usluga i tehnologija, korišćenje dronova, direktni marketing, internet i video nadzor. U ime Agencija učesnici su bili Muhamed Gjokaj, predsjednik Savjeta Agencije,

Čedomir Mitrović, kontrolor i Biljana Božić, Šefica Odsjeka za pristup informacijama, koji su održali prezentaciju na temu „Slučajevi inspekcijskog nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka u Crnoj Gori“. Predsjednik Savjeta Agencije Muhamed Gjokaj je najavio da će se naredna 28 Radionica slučajeva (28 th Case Handling Workshop) održati u Crnoj Gori, odnosno da će Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama biti domaćin skupa u 2016.godini.

➤ U Velikoj Britaniji – Mančester, u periodu od 19. do 20. maja 2015 godine održana je Evropska konferencija o zaštiti ličnih podataka. Na ovom značajnom skupu, u ime Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Crne Gore, učestvovali su predsjednik Savjeta Agencije Muhamed Gjokaj i član Savjeta Aleksa Ivanović.

➤ Član savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Radenko Lacmanović prisustvovao je 8. juna na Međunarodnom simpozijumu u njemačkom gradu Potsdamu, koji je nosio naziv "Freedom of Information and the Economy - Worlds Apart?". Kao osnovni motiv ovog simpozijuma nije samo kontekst slobode pristupa informacijama u vezi čuvanja trgovinskih i poslovnih tajni, već se pravi i osvrt na povećane zahtjeve transparentnosti u slučaju ekonomske aktivnosti države, donošenje odluka u politici i administraciji kao uticaj ekonomskih interesa... Ono što se ističe kao glavno sredstvo za prevenciju korupcije jeste sloboda informacija. Na simpozijumu, međunarodni stručnjaci iz Evrope i Njemačke su ponudili na uvid njihova iskustva. Kroz primjere dobre prakse, pokazali su mogućnosti ispunjavanja zahtjeva transparentnog poslovanja. Program simpozijuma je pokrio veliki spektar tema koje su od velikog značaja za produbljivanje znanja o ovoj temi. Stručnjaci iz oblasti javnog sektora, državne uprave, privatnog sektora, pa čak i specijalizovani za određene oblasti kao što je farmaceutska industrija, govorili su o izazovima sa kojima su se borili u periodu primjene ovih načela slobodnog infomrisanja. Vezano za crnogorske prilike i implementaciju normi koje se bave ovom tematikom, ističu se primjeri regionalnih stručnjaka, a posebno vezano za državne firme i slobodan pristup infrmacijama.

➤ Delegacija Agencije je boravila u studijskoj posjeti Povjereniku za informiranje Republike Hrvatske, uz podršku TAIEX-a, u periodu od 07. do 11 septembra 2015. godine u Zagrebu. Cilj studijske posjete bio je razmjena informacija o praktičnim pitanjima u oblasti slobodnog pristupa informacijama i ponovne upotrebe podataka. U ime Agencija učesnici su bili Muhamed Gjokaj, Presjednik Savjeta Agencije, Ivana Šaranović, Pravni savjetnik i Biljana Božić, Šefica Odsjeka za pristup informacijama. Učesnici su bili u prilici da se upoznaju sa prezentacijama na teme proaktivnog objavljivanja informacijama, organizacije poslovanja kancelarije Povjerenika RH, žalbenih postupaka, sprovođenja testa štetnosti, inspekcijskog nadzora i sankcija, javno raspravljanje propisa, ponovna upotreba podataka javnog sektora prema Direktivi 2003/98 EZ i Direktivi 2013/37/EU. Tokom studijske posjete posjećena je Kancelarija Digitalno informacijsko-dokumentacijski ureda RH, Kancelarija za udruge Vlade RH, Agenciji za zaštitu osobnih podataka Hrvatske i Ministarstvo uprave. Predsjednik

Savjeta Agencije Muhamed Gjokaj i Povjerenica za informiranje Ana Marija Muso dana 09. septembra 2015 potpisali su Memorandum o međusobnoj saradnji.

➤ 17. CEEDPA sastanak, godišnja konferencija o zaštiti ličnih podataka nezavisnih tijela u Srednjoj i Istočnoj Europi, održana je 2015 .godine od 29. do 30. aprila u Draču u Albaniji, u organizaciji albanskog Povjerenika za informacije i zaštitu ličnih podataka. Glavna tema sastanka bila je "Zaštita ličnih podataka i tehnologija: izazovi i mogućnosti". Sastanak je održan u cilju razmjene iskustava, na kome se razgovaralo o problemima koje donose savremene tehnologije u odnosu na zaštitu ličnih podataka. Pored predstavnika domaćina, učesnici sastanka su bili predstavnici nezavisnih tijela za zaštitu ličnih podataka i to 12 zemalja (Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Češka, Gruzija, Italija, Mađarska, Makedonija, Poljska, Slovačka, Srbija, Kosovo), kao i albanski predstavnici iz privatnog sektora. Sastanak je bio podijeljen na 4 panela, na kome je izloženo 18 prezentacija. Sastanku su prisustvovali i dva predstavnika Agencije: Muhamed Gjokaj ,Predsjednik Savjeta Agencije i Biljana Božić , Šefica Odsjeka za pristup informacijama, koji su održali prezentaciju pod nazivom "Javna dostupnost odluka organa vlasti u kontekstu transparentnosti, antikorupcije i zaštita ličnih podataka u Crnoj Gori ". Albanski Povjerenik najavio da će Bosna i Hercegovina biti domaćin 18. CEEDPA sastanka u 2016.

➤ Studijska posjeta Povjereniku za informiranje Republike Slovenije, uz podršku TAIEX-a, bila je u periodu od 30. novembra do 4. decembra 2015. godine, u Ljubljani. Cilj studijske posjete bio je razmjena informacija o praktičnim pitanjima u oblasti slobodnog pristupa informacijama, ponovne upotrebe podataka i zaštite ličnih podataka. U ime Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama učesnici su bili Muhamed Gjokaj, Presjednik Savjeta Agencije, Čedomir Mitrović, kontrolor i Biljana Božić, Šefica Odsjeka za pristup informacijama, koji su bili u prilici slušati prezentacije na teme: nove informacione tehnologije i implemetacija modernih inspekcijksih procedura u nadzoru, prethodne provjere prilikom inspekcijskog nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka, međunarodna pravna praksa i presude Evropskog suda za ljudska prava u oblasti zaštite ličnih podataka, organizacija poslovanja kancelarije Povjerenika RS, žalbeni postupak u oblasti slobodnog pristupa inmformacijama, ponovna upotreba podataka javnog sektora prema Direktivi 2003/98 EZ i Direktivi 2013/37/EU. Tokom studijske posjete zaposleni iz Agencije posjetili su kancelariju Kreditnog biroa Slovenije, Ministarstvo unutrašnjih poslova Slovenije i Ministarstvo javne uprave Slovenije.

➤ Dana 20.4.2015. godine, u sastavu crnogorske delegacije koja je imala zadatak da parafira Sporazum o saradnji sa EUROJUST-om, bio je i član Savjeta Agencije Aleksa Ivanović. Parafiranju Sporazuma je prethodio rad na usaglašavanju teksta, kako na sastancima u Podgorici, tako i na samom sastanku u Hagu.

➤ Delegacija Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, koju su činili Muhamed Gjokaj, predsjednik Savjeta, Aleksas Ivanović, član Savjeta i Maja Jovičić, saradnik za opšte poslove, učestvovali su na edukativnoj konferenciji o

izazovima privatnosti, koja je održana u Makedoniji – Skoplje, 21. i 22. juna 2015. godine. Član Savjeta Agencije Aleksa Ivanović je govorio na panelu koji se ticao teme "Nove mogućnosti jačanja regionalne saradnje između Agencija za zaštitu ličnih podataka Zapadnog Balkana".

➤ U periodu od 26. do 29. oktobra 2015.godine održana je 37. Međunarodna konferencija o privatnosti u Holandiji (Amsterdam) čiji je domaćin bio Jacob Kohnstamm, predsjedavajući holandske DPA. Ispred Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama prisustvovali su članovi Savjeta Aleksa Ivanović i Radenko Lacmanović i savjetnica Mirjana Volkov, u svojstvu pratioca. Akcent Konferencije je stavljen na "Privacy Bridges" tj. Mostove privatnosti, koji podrazumijevaju pronalaženje najboljih rješenja u zaštiti privatnosti u okviru postojećih zakonskih propisa i ljudskih i materijalnih kapaciteta. Eksperti u ovoj oblasti su iznijeli deset praktičnih primjera kojima se podiže nivo zaštite ličnih podataka, kroz 10 Bridges (10 Mostova). U okviru Konferencije održan je niz sporednih događaja odnosno panel diskusija na različite teme i to: Sprječavanje gubitka ličnih podataka u korporacijama; Percepcija privatnosti evropskih potrošača, Spremnost za saradnju; Troškovi, radni jezici, ljudski resursi - Kako prevazići praktične barijere u saradnji DPA; Nove tehnologije... Takođe i svjetski poznate kompanije kao što su Apple i Microsoft su imale svoje prezentacije. Konferencija je okupila oko 700 učesnika iz svih krajeva svijeta.

1.5.7. Aktivnosti u vezi pretpristupnih pregovora

Član Savjeta Aleksa Ivanović je aktivno učestvovao u radu Radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna prava.

2. OPŠTI PRAVNI OKVIR

Zaštita ličnih podataka se obezbjeđuje primjenom normi pravnog okvira koji čine Ustav, ratifikovani međunarodni ugovori i opšte prihvaćena pravila međunarodnog prava, kao i domaće zakonodavstvo.

2.1. Ustav Crne Gore

Ustav Crne Gore iz 2007. godine u preambuli kaže da su opredjeljenja građana Crne Gore da žive u državi u kojoj su osnovne vrijednosti, između ostalih i poštovanje ljudskih prava i sloboda, kao i demokratija i vladavina prava. Ustav članom 6 jemči i štiti prava i slobode, proklamuje ih nepovredivim i obavezuje svakoga da ih poštuje.

U članu 9 Ustava stoji da su potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni dio unutrašnjeg pravnog poretka, te da imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drugačije od unutrašnjeg zakonodavstva. Jedno od osnovnih

ljudskih prava je i pravo na privatnost. Pravo na privatnost se razrađuje članom 40, na način da se svakom garantuje poštovanje privatnog i porodičnog života.

Nepovredivost tajnosti pisama, telefonskih razgovora i drugih sredstava opštenja se garantuje u članu 42. Odstupanje od ovog načela je moguće samo na osnovu odluke suda, ako je to neophodno za vođenje krivičnog postupka ili iz razloga bezbjednosti Crne Gore.

Zaštita podataka o ličnosti se jemči članom 43, zabranjuje se upotreba podataka ličnosti van namjene za koju su prikupljeni i daje se pravo svakome da bude upoznat sa podacima koji su prikupljeni o njegovoj ličnosti i pravo na sudsku zaštitu u slučaju zloupotrebe. Iz ove odredbe Ustava proizilaze i principi na kojima se mora temeljiti obrada i zaštita podataka o ličnosti

- načelu zakonitosti i poštene obrade podataka;
- načelu srazmjernosti;
- načelu tačnosti podataka;
- načelu zaštite podataka;
- načelu zabrane obrade posebne kategorije podatka;
- pravu na informaciju;
- pravu na pristup podacima;
- pravu na sudsku zaštitu lica čiji se podaci obrađuju i pravu na odštetu;

Takođe, odredbom člana 51 najvišeg pravnog akta Crne Gore propisano je pravo na pristup informacijama u posjedu državnih organa i organizacija koja vrše javna ovlašćenja i regulisano da se pristup informacijama može ograničiti ako je to u interesu zaštite života, javnog zdravlja, morala i privatnosti, vođenja krivičnog postupka, bezbjednosti i odbrane, spoljne, monetarne i ekonomske politike.

2.2. Zakonski okvir

Što se tiče domaćeg pravnog okvira u oblasti zaštite ličnih podataka, on postoji još od Ustava SRJ iz 1992. godine i Zakona o zaštiti podataka o ličnosti SRJ iz 1998. godine, ipak treba dodati da nijesu poznati slučajevi zaštite ovog prava po ovom pravnom osnovu. To, prije svega, vodi zaključku da građani nijesu bili upoznati o svojim pravima, a ne da je ovo pravo u praksi šticeo, te da nije bilo razloga za pokretanje postupaka. Još jedan veliki razlog je to što po Zakonu iz 1998. godine nije postojalo nezavisno tijelo koje bi šticeo lične podatke već je za to bilo nadležno Savezno Ministarstvo pravde.

Donošenjem novog Ustava nezavisne Crne Gore postojala je i potrebna zakonskog definisanja oblasti zaštite ličnih podataka. Zakon o zaštiti podataka o ličnosti (donijet 2008. godine, a izmjene i dopune istog 2009. i 2012. godine) upravo razrađuje garanciju iz člana 43 Ustava Crne Gore.

Zakon o slobodnom pristupu informacijama iz 2005. godine sadržavao je širi obim interesa radi čije zaštite se može ograničiti pristup informacijama, zbog čega je bilo neophodno izvršiti usaglašavanje Zakona sa Ustavom u tom pogledu. Zbog toga je 2012. godine donešen novi Zakon o slobodnom pristupu informacijama, čija primjena je počela u februaru 2013. godine.

2.3. Međunarodna dokumenta

Osim ovih domaćih propisa dio pravnog poretka su i Evropska konvencija o osnovnim pravima i slobodama koju je Državna zajednica Srbija i Crna Gora ratifikovala 2004. godine i Konvencija za zaštitu lica vezano za automatsku obradu ličnih podataka Savjeta Evrope iz 1981. godine koju je Državna zajednica Srbija i Crna Gora ratifikovala 2005. godine. Član 8 Evropske Konvencije o ljudskim pravima između ostalog štiti privatni život i prepisku pojedinaca. Konvencija za zaštitu lica vezano za automatsku obradu podataka sadrži osnovna pravila za kvalitetnu zaštitu ličnih podataka u procesu automatske obrade. Tu se zapravo radi o minimumu standarda koji države, koje su je ratifikovale, moraju da primijene. Ova Konvencija je i osnova za Direktive Evropske Unije.

Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti postigla se usklađenost sa relevantnim međunarodnim dokumentima i propisima koji se odnose na oblast zaštite podataka o ličnosti i privatnosti ličnosti, a naročito sa:

- Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (1950. godine) koja u članu 8 tretira pitanje zaštite prava na poštovanje privatnog i porodičnog života;
- Poveljom Evropske unije o osnovnim pravima (07. decembra 2000. godine);
- Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta o zaštiti građana u vezi sa obradom ličnih podataka i slobodnom kretanju takvih podataka (95/46 od 24.10.1995. godine);
- Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta u vezi obrade ličnih podataka i zaštite privatnosti u elektronskim komunikacionim sektorima (2002/58 FC od 12.07.2002. godine);
- Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta o zadržavanju generisanih ili obrađenih podataka u vezi sa odredbom u javnosti raspoloživih elektronskih komunikacionih servisa ili javne komunikacione mreže i dopune Direktive 2002/58/ec i (2006/24) EU od 15.03.2006. godine;
- Evropskom Konvencijom o zaštiti lica u pogledu automatske obrade ličnih podataka Savjeta Evrope (ETSNo 108);
- Direktivom 2009/136/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta (od 25.11.2009. godine) o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi sa mrežama i uslugama elektronskih komunikacija;
- Presudama Evropskog suda pravde.

Kada je u pitanju oblast pristupa informacijama, najznačajniji međunarodni dokument je Konvencija Savjeta Evrope o pristupu službenim dokumentima, koja je usvojena 18.06.2009. god, a koju je Skupština Crne Gore potvrdila 26.05.2011. god. Pomenutom Konvencijom propisani su minimalni standardi u pogledu pristupa službenim dokumentima, kaje je svaka država članica dužna da ispoštuje i da svojim zakonodavstvom obezbijedi njihovu odgovarajuću implementaciju i efikasnu primjenu. Konvencija sadrži određene standarde i zahtjeve koji nisu bili definisani Preporukom Komiteta ministara Savjeta Evrope iz 2002 god. po kojoj je rađen bivši Zakon, zbog čega je bilo neophodno obezbijediti adekvatnu primjenu Konvencije u tom pogledu.

Takođe, Zakon o slobodnom pristupu informacijama usaglašen je sa:

- Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima (član 19) i Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima (član 19) kojim je predviđeno da svako ima pravo da traži, prima i saopštava informacije. Navedena odredba predstavlja obavezujući međunarodni pravni standard.
- Evropskom konvencijom o ljudskim pravima (član 10) koja svakome garantuje pravo da prima i saopštava informacije. Ovaj međunarodni standard pristup informacijama koje se nalaze u posjedu države promovise kao ljudsko pravo koje se može ograničiti samo zakonom, radi zaštite interesa predviđenih u stavu 2 člana 10 Konvencije.
- Konvencijom Savjeta Evrope o pristupu službenim dokumentima, u pogledu principa, standarda, obveznika davanja informacija, značenja pojma informacija, procedura i instrumenata zaštite za ostvarivanje prava na pristup informacijama u posjedu organa vlasti.
- Preporukom br. R (2000 13) Odbora ministara članicama o evropskoj politici o dostupnosti arhivske građe, kojom su, između ostalog, utvrđeni rokovi u pogledu trajanja ograničenja pristupa informacijama koje sadrže lične podatke koji mogu uticati na privatnost.

ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA

1. NADZOR

Nadzor je postupak kojim se ostvaruje neposredan uvid u zakonitost rada i postupanja subjekta nadzora – rukovaoca zbirke ličnih podataka, obrađivača i trećeg lica, odnosno korisnika, s ciljem provjere usklađenosti njihovog rada sa Zakonom i drugim propisima koji se odnose na obradu i zaštitu ličnih podataka, preduzimanje i izvršenje upravnih mjera i radnji.

Nadzor ima prvenstveno svrhu preventivnog djelovanja radi podspješivanja odgovornog odnosa subjekta nadzora prema zakonskim obavezama. Agencija vrši nadzor u skladu sa zakonom preko zaposlenih lica u tom organu, koja su ovlašćena za obavljanje poslova nadzora, u skladu sa aktom o sistematizaciji (u daljem tekstu: kontrolor). Kontrolori su zaposleni u Agenciji – Odsjeku za nadzor, sa ovlašćenjima da sprovedu nadzor, samostalni su u vršenju nadzora iz oblasti zaštite ličnih podataka u okviru zakonskih ovlašćenja.

Kontrolori imaju pravo i obavezu da neposredno pregledaju poslovne prostorije i druge objekte u kojima se vrši obrada ličnih podataka, proces rada, isprave i druge dokumente, kao da obavljaju druge radnje u skladu sa predmetom nadzora. Kontrolor ima pravo pristupa ličnim podacima sadržanim u zbirkama ličnih podataka, bez obzira da li se evidencije o tim zbirkama vode u Registru, kao i pravo pristupa spisima i drugoj dokumentaciji koja se odnosi na obradu ličnih podataka i sredstvima elektronske obrade ličnih podataka. Postupak nadzora se pokreće i vodi po službenoj dužnosti. Svako može podnijeti inicijativu za pokretanje postupka nadzora. Nadzor se vrši kod svih rukovaoca zbirke ličnih podataka koji su obavezni da postupaju shodno odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, a odnosi se na: državne organe, organe državne uprave, organe lokalne samouprave i lokalne uprave, privredno društvo i drugo pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koji vrše obradu ličnih podataka u skladu sa zakonom o Zaštiti podataka o ličnosti.

Po ovom zakonu obavezni su da postupaju rukovaoci zbirke ličnih podataka koji obrađuju lične podatke na teritoriji Crne Gore ili van Crne Gore gdje se u skladu sa međunarodnim pravom primjenjuju propisi Crne Gore. Ovaj zakon primjenjuje se i na rukovaoca zbirke ličnih podataka koji je osnovan van Crne Gore ili nema prebivalište u Crnoj Gori, ako se oprema za obradu ličnih podataka nalazi u Crnoj Gori, izuzev ako se ta oprema koristi samo za prenos ličnih podataka preko teritorije Crne Gore. Rukovalac zbirke ličnih podataka, treće lice, odnosno korisnik ili obrađivač ličnih podataka obavezni su da omoguće pristup zbirkama, spisima i drugoj dokumentaciji, kao i sredstvima elektronske obrade i da, na zahtjev kontrolora, dostave tražene spise i drugu dokumentaciju.

O obavljenom nadzoru kontrolor je obavezan da sačini zapisnik i u njemu navede činjenično stanje utvrđeno nadzorom. Zapisnik se sačinjava u roku od osam (zahtjev za zaštitu prava) odnosno 15 dana od dana izvršenog nadzora.

Nadzorom kod rukovaoca zbirke ličnih podataka obuhvataju se:

- zbirke ličnih podataka sa nazivom zbirke;
- pravni osnov za obradu ličnih podataka;
- naziv rukovaoca zbirke;
- svrhu obrade ličnih podataka;

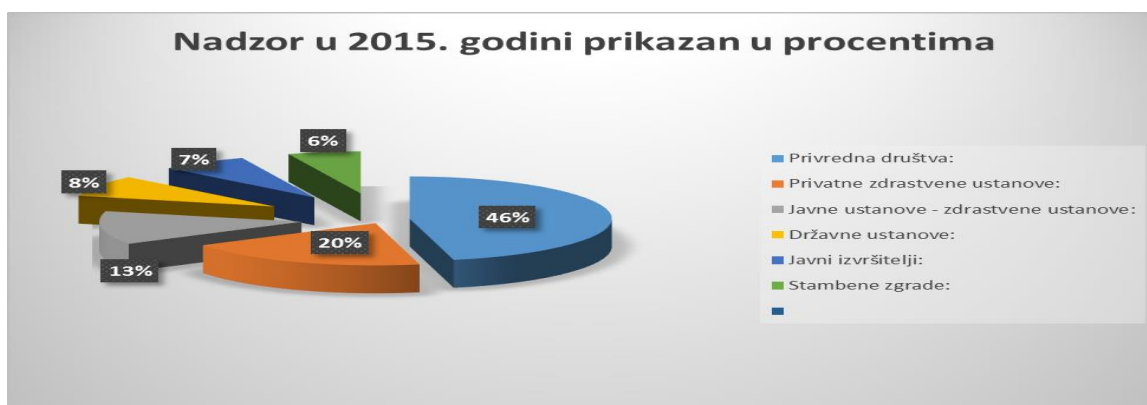
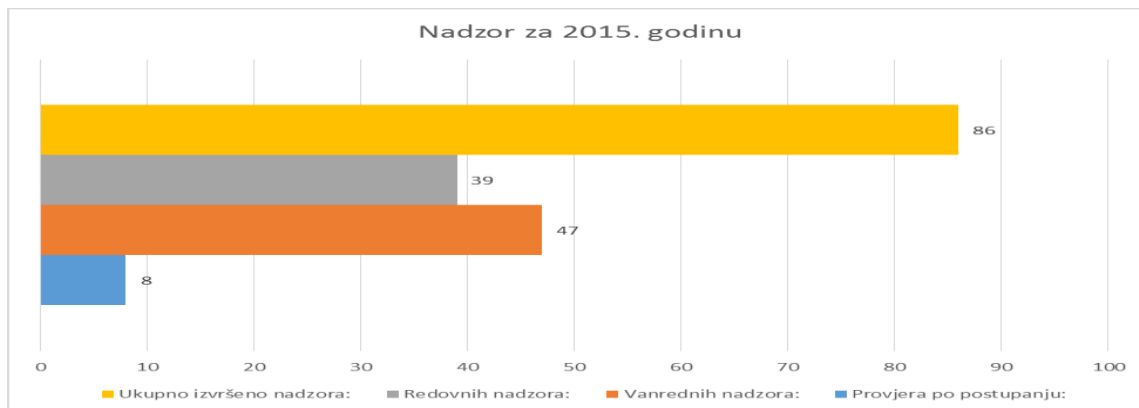
- kategoriju lica, vrste ličnih podataka sadržanih u zbirci;
- način prikupljanja i čuvanja ličnih podataka;
- rok čuvanja i korišćenja ličnih podataka;
- naziv korisnika zbirke ličnih podataka;
- iznošenje ličnih podataka iz Crne Gore;
- interna pravila obrade i zaštite ličnih podataka rukovaoca zbirke podataka;
- posebni vidovi obrade ličnih podataka;
- biometrijske mjere;
- video nadzor i
- ulazak i izlazak iz službenog odnosno poslovnog prostora.

Pravilnikom o načinu vršenja nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka je predviđeno da Agencija vrši:

- redovan
- vanredan nadzor i
- provjera postupanja

Ukupano je izvršeno 86 (osamdesetšest) nadzora u 2015. godini, dok je nadzora po provjeri postupanja po zapisniku bilo 8 (osam).

Redovnih nadzora 39 (tridesetdevet), vanrednih 47 (četrdesetsedam), po Zahtjevima za zaštitu prava 29 (dvadesetdevet) po inicijativi 18 (osamnaest).

Struktura nadzora data je u grafičkom prikazu i to:

- Kod privrednih društava D.O.O, A.D.- izvršeno je 40 (četrdeset) nadzora, što čini 45%.
- U okviru Privatnih zdravstvenih ustanova izvršena su 17 (sedamnaest) nadzora, što čini 34% .
- U javnim ustanovama i javnim preduzećima izvršeno je 11 (jedanaest) nadzora, što čini 11%.
- U državnim ustanovama 7 (sedam) nadzora, što čini 2%.
- Kod Javnih izvršitelja 6 (šest) nadzora, što čini 2%.
- U stambenim zgradama izvršeno je 5 (pet) nadzora, što čini 4%.
- Kod lokalne samouprave izvršena su 2 (dva) nadzora što čini 2%.

1.1. Redovan nadzor

Redovan nadzor vrši se na bazi godišnjeg plana Agencije kod rukovaoca zbirki ličnih podataka, odnosno svih kategorija rukovaoca, koji su predviđeni godišnjim planom. Godišnji plan nadzora donosi se sa ciljem da se aktivnosti u odnosu na ovo ovlašćenje usmjere prema tačno određenim sektorima, a u cilju sagledavanja stanja u toj oblasti, počev od zbirki ličnih podataka koje vode rukovaoci zbirki do propisa koje primjenjuju.

Tokom 2015. godine redovnim nadzorima obuhvaćeni su slijedeći subjekti:

Javne ustanove/Javne zdravstvene ustanove/

1. JU Centar za kulturu, Nikšić,
2. JU Centar za socijalni rad, za opštinu Kotor, Budvu i Tivat,
3. JU Dom starih „Grabovac“ Risan,
4. JU Centar za podršku djeci i porodici Bijelo Polje,
5. JU Dom starih „Bijelo Polje“ Bijelo Polje,
6. JZU Dom zdravlja Podgorica,
7. JZU Zavod za hitnu medicinsku pomoć CG-Podgorica.

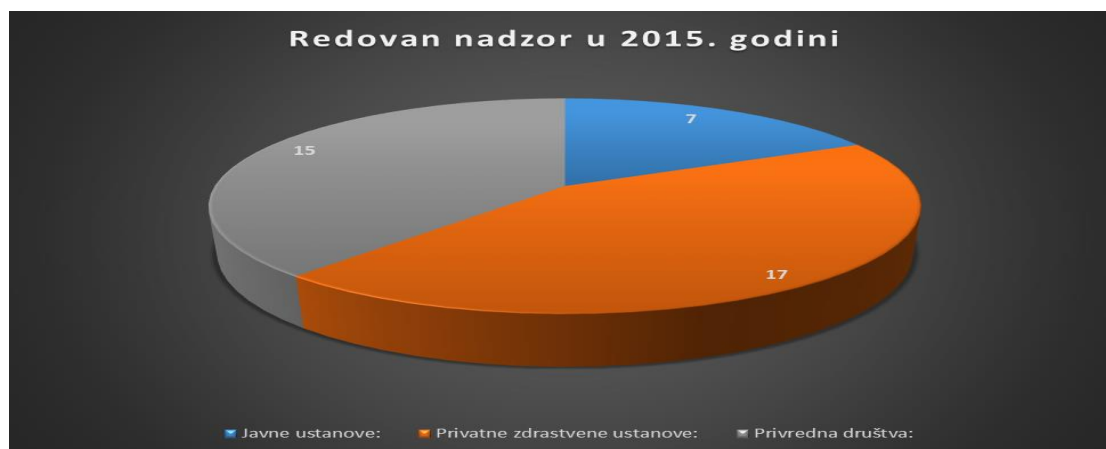
Privatne zdravstvene bolnice/ordinacije/ustanove

1. Očne ambulatna- optika "Ivanović", Nikšić,
2. Očne ordinacije "Sanikoptik", Nikšić,
3. Opšta stomatološka ambulanta „PROTETIKA HAVERIĆ " Bar,
4. Stomatološka ordinacija „SORRIOS" Bar,
5. Stomatološka ordinacija „ĐUKIĆ" Berane,
6. P.Z.U. očna ordinacija " DR LUTOVAC" Berane,
7. Stomatološka ordinacija „ Alfa Dent" Podgorica,
8. Stomatološka ordinacija „Media Abramović" Bar,
9. PZU Internistička ordinacija "Dr.Masoničić", Bar,
10. Opšta stomatološka ambulanta „POLIDENT" Bijela Herceg Novi,
11. PZU Pedijatrijska ambulanta "Malbaški", Podgorica,

12. PZU Specijalistička ambulanta iz oftalmologije «Vid» BAR,
13. Stomatološka ordinacija „FAMILY DENTIS“ Bijelo Polje,
14. Opšta stomatološka ambulanta „WE-TO“ Bijelo Polje,
15. PZU ordinacija „Šaulić“ Podgorica,
16. JZU-Stomatološka ordinacija „Heliodent“ Bar,
17. Opšta stomatološka ambulanta „DR Senka Batuta“ Kotor.

Privredna društva d.o.o .

1. „Inturs“ d.o.o.,
2. Hotel „Terminus“ Podgorica,
3. Hotel „Ideal“ Podgorica,
4. Hotel „M“ Podgorica,
5. Restoran „Forest“ longe G winer bar Podgorica,
6. Hotel „Sidro“ Bar,
7. „Hard Rock Cafe“ Podgorica,
8. Hotel „Piramida“ Podgorica,
9. Hotel „Sindčel“ Nikšić,
10. Hotel „Franca“ Pljevlja,
11. Hotel „MARSHAL“ Nikšić,
12. Apartman „Jovana“ Nikšić,
13. Hotela „PERLA“ Herceg Novi,
14. „Euromix trade“, Hotel „Kruna“ Budva,
15. Hotel „PORAT“ Rafailovići –Budva.

Kontrolom su obuhvaćene sve zbirke ličnih podataka, koje posjeduju subjekti nadzora. Utvrđene su nepravilnosti kod nekih subjekta i to, da nijesu dostavili zbirke Agenciji, shodno čl.26 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Poseban akcenat kontrole obuhvaćen je kod Javnih ustanova (JU Centar za kulturu Nikšić, Centar za socijalni rad za opštinu Kotor, Tivat i Budvu, JU dom starih Bijelo Polje, JZU Dom zdravlja-Podgorica) koje kod sebe posjeduju zbirke iz posebne kategorije ličnih podataka, u dijelu zaštite istih. Tokom vršenja nadzora utvrđeno je da JU Dom Zdravlja Podgorica ne posjeduje

Pravilnik o načinu označavanja i zaštite posebne kategorije ličnih podataka niti je imenovala lice odgovorno za zaštitu ličnih podataka u okviru Doma zdravlja.

Tokom vršenja nadzora je takođe utvrđeno da se na pultovima pojedinih objekata koji funkcionišu u okviru Doma Zdravlja Podgorica nalaze zaboravljene i izgubljene zdravstvene knjižice pacijenata, kojima je omogućen pristup od strane svih korisnika usluga Doma Zdravlja, čime su lični podaci iz istih dostupni licima koja za to nemaju pravni osnov.

Takođe je primijećeno da se nalazi laboratoriske analize pojedinih pacijenata takođe u pojedinim objektima nalaze na pultovima prije dostave izabranom ljekaru i na taj način lični podaci iz posebne kategorije koji imaju specifičan režim zaštite čine dostupnim licima kojima ta nadležnost nije zakonom propisana. Na taj način dolazi do kršenja zaštite medicinskih podataka lica čiji se podaci obrađuju i otvara mogućnost za njihovu zloupotrebu. Takođe je inicirana i izmjena Pravilnika o sadržaju baze podataka i sadržaju i načinu vodjenja evidencija u socijalnoj i dječijoj zaštiti kod Ministarstva rada i socijalnog staranja u dijelu prikupljanja ličnih podataka koje se odnose na etničku pripadnost i naknade po osnovu rođenja troje i više djece, koje je Ministarstvo prihvatilo.

Kontrole kod privatnih zdravstvenih ustanova ogledao se u mjerama zaštite ličnih podataka, obzirom da se obrađuju lični podaci iz posebne kategorije. Uvidom u elektronsku evidenciju odnosno zbirku pacijenata, ustanovili smo da se primjenjuju tehničke mjere iz čl.24 ZZPL, kao i upustva odnosno pravila unosa ličnih podataka pacijenata propisana od strane Fonda zdravstva.

Kod većine kontrolisanih subjekata kao jedna od nepravilnosti bila uglavnom postavljanje sistema video nadzora bez prethodno donjete odluke o uvođenju video nadzora sa jasnim razlozima za uvođenje video nadzora, odgovornog lica rukovaoca zbirke ličnih podataka, da je u nekoliko slučajeva korišćen internet prilikom video nadzora, da u objektima gdje su dozvoljene video kamere (kuhinja, šank, magacinski prostor) nije pribavljeno mišljenje zaposlenih, da ne postoji vidno obavještenje da se vrši video nadzor i da pojedine postavljene kamere vrše povredu privatnosti, pa su samim tim prekršena elementarna ljudska prava, na privatnost i lični integritet. U dijelu prikupljanja ličnih podataka kod zbirki korisnika usluga, rukovaci su u većini slučajeva poštovali preporuke Agencije, da ne kopiraju odnosno skeniraju indetifikaciona dokumenata, ne zadržavaju iste bez saglasnosti korisnika.

Svim subjektima nadzora zapisnički je ukazano na utvrđene nepravilnosti i ostavljen je rok od 7-15 dana, da iste otklone. Nakon dobijenog zapisnika, subjekti nadzora otklonili su utvrđene nedostatke i obavijestili Agenciju. Kontrolom je ustanovljeno da su navedeni subjekti u svemu postupili po ukazanim nepravilnostima i ostavljenom roku, što je i zapisnički konstatovano i donijet zaključak o obustavljanju postupka.

1.2. Vanredan nadzor

Vanredni nadzori nisu obuhvaćeni godišnjim mjesečnim planovima, ali povodi za njihovo vršenje su nastali na osnovu podnesenih zahtjeva za zaštitu prava ili inicijativa

nosilaca ličnih podataka ili kada je u postupku po službenoj dužnosti ocijenjeno da je za rješavanje konkretnog predmeta neophodno izvršiti nadzor.

Vanredan nadzor može biti:

- nadzor po zahtjevu za zaštitu prava;
- nadzor po inicijativi za zaštitu prava;
- nadzor po nalogu starješine organa.

Vanredni nadzori su izvršeni na osnovu podnesenih zahtjeva za zaštitu prava ili inicijativa nosilaca ličnih podataka ili kada je u postupku po službenoj dužnosti ocijenjeno da je za rješavanje konkretnog predmeta neophodno izvršiti nadzor. Imajući u vidu karakter, odnosno prioritet postupanja, Agencija je u cilju što efikasnijeg rješavanja problema, prevashodno vodila računa da postupi po svim zahtjevima građana i time spriječi povredu privatnosti, koja je mogla nastati zbog nezakonite obrade ličnih podataka. U 2015. godini izvršeno je ukupno 47 (četrdesetsedam) vanredna nadzora, i to:

- kod privrednih društava 25 (dvadeset pet) i to 14 (četrnaest) po zahtjevima za zaštitu prava i 11 (jedanaest) po inicijativama,
- državnih organa 7 (sedam), i to 5 (pet) po zahtjevima za zaštitu prava i 2 (dva) po inicijativi,
- Javnih izvršitelja 6 nadzora od toga 3 (tri) po zahtjevima za zaštitu prava i 3 (tri) po inicijativi,
- stambenih zgrada 5 (pet), po zahtjevima za zaštitu prava,
- Javnih ustanova/preduzeća/Javnih zdravstveni ustanova, nacionalnog servisa 4 (četiri), dva nadzora po zahtjevu za zaštitu prava i 2 (dva) po inicijativi.

1.2.1. Vanredan nadzor po zahtjevima za zaštitu prava

U 2015. godini je izvršeno ukupno 29 (dvadesetdevet) vanrednih nadzora i to kod sledećih subjekata:

1. Fizičkog lica S. Ć. Budva,/stambena zgrada/,
2. Nacionalni javni servis „RTCG “- Podgorica,
3. “ OKOV” d.o.o. Podgorica,
4. “M:tel” d.o.o. Podgorica,
5. JZU Dom zdravlja Podgorica,
6. Fond Pio Crne Gore,
7. Javnog izvršitelja Siniše Mugoše Podgorica, po zahtjevu fizičkog lica M.M.,
8. MFI „ Alter modus” doo Podgorica,

9. Video nadzor kod fizičkog lica DJ.B,
10. "Mercator-CG" d.o.o. Podgorica,
11. " Impek" AD Podgorica,
12. Mandrik Ilije fizičkog lica,
13. Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore,
14. Osnovnog suda Pjevlja,
15. Cerović Branko, fizičko lice,
16. Javni izvršitelj, Aleksandar Bošković,
17. Laboratorija " IN VITRO" Podgorica,
18. Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore, po zahtjevu fizičkog lica N.A.A.,
19. Telenora d.o.o. Podgorica,
20. Telekom Crne Gore-Podgorica,
21. Podgoričke banke Societe Generale Group AD. Podgorica, po zahtjevu fizičkog lica N.A. iz Podgorice,
22. JZU Zavod za hitnu medicinsku pomoć Crne Gore Podgorica,
23. Advokatsko ortačkog društva "Durutović&Boljević" Podgorica,
24. Societe Generale banke Montenegro AD, Podgorica, po zahtjevu fizičkog lica M.Ž iz Podgorice,
25. Javnog izvršitelja Aleksandra K. Zlokovića Podgorica,
26. Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić FC Snadbijavanje, Podgorica,
27. Javnog izvršitelja, Siniše Mugoše iz Podgorice, po zahtjevu fizičkog lica M.K. iz Podgorice,
28. Čistoća d.o.o. Podgorica,
29. Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore Podgorica, po Zahtjevu advokata iz Podgorice.

1.2.2. Vanredan nadzor po inicijativama za zaštitu prava

U 2015. godini izvršeno je ukupno 18 (osamnaest) vanrednih nadzora po inicijativama za zaštitu prava, i to kod sljedećih subjekata:

1. JZU apoteke Crne Gore "Montefarm", Podgorica,
2. "Akademija znanja" doo Budva,
3. Javnog izvršitelja J. Bajović,
4. "Battista" d.o.o. Podgorica,
5. Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić,
6. D.O.O. Vodovod i kanalizacije Podgorica,
7. Javnog izvršitelja Isad Jašarević Berane,
8. Javnog izvršitelja Dejana Kekovića,
9. Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić po inicijativi za izmjenu Zahtjeva za promjenu imena-naziva kupca i zaključenju ugovora o snabdijevanju električnom energijom,
10. KNJAZ" d.o.o Nikšić Poslovna jedinica Podgorica,
11. " Family market" d.o.o. Nikšić,
12. 13 Jul Plantaže AD Podgorica,
13. „M:tel" d.o.o. Podgorica,

14. Poreske uprave Crne Gore Podgorica u Sektoru za usluge i registraciju i Call centar,

15. Monteput d.o.o. Podgorica,

16. Privredno Drštvo " DAIDO METAL" AD KOTOR,

17. Uprave za kadrove Crne Gore,

18. Savjet za gradjansku kontrolu rada policije.

1.3. Dopunski nadzor

U 2015. godini nije bilo dopunskih nadzora.

1.4. Provjera postupanja

U izvještajnom periodu izvršeno je 8 (osam) ponovljenih nadzora – provjera postupanja, i to kod sljedećih subjekata:

1. Kod telekomunikacionog operatera "m.tel" d.o.o. Podgorica,

2. Restoran "Forest" longe G winer bar Podgorica,

3. Privredno društvo „Okov“ doo Podgorica,

4. Fizičkog lice R.B.,

5. DOO "Battista" Podgorica,

6. Impek AD- Podgorica,

7. M:tel" d.o.o. Podgorica,

8. Mandrik Ilije - fizičkog lica.

1.5. Primjeri obavljenih nadzora

Primjer 1.

Izvršen je nadzor po inicijativi br. 1730 od 23.03.2015. upućene Agenciji od strane "Građanske alijanse", vezano za postajanje zakonskog osnova za korišćenje obima ličnih podataka prilikom Javnog objavljivanja od strane **Javnog izvršitelja J.Bajović u štampanom izdanju "Dnevne Novine"**.

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti u članu 9. Stav 1. Tačka 2. definisano je " obrada ličnih podataka radnja kojom se automatski ili drugim putem lični podaci prikupljaju, evidentiraju, snimaju, organizuju, čuvaju, mijenjaju, povlače, koriste, vrši uvid u njih, otkrivaju putem prenosa, objavljuju ili na drugi način čine dostupnim.....".

Na osnovu prethodno navedenog, jasno je da je objavljivanjem Javnog objavljivanja u "Dnevnim novinama" sa pripadajućim ličnim podacima izvršnih dužnika, izvršena obrada njihovih ličnih podataka od strane Javnog izvršitelja Jasminke Bajović iz Herceg Novog.

Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju (Sl. list Crne Gore, br. 036/11-3) u članu 45. Stavovi 1 i 2 je definisano da " Ako javni izvršitelj ne može da izvrši uredno dostavljanje pismena iz okvira svog rada neposredno ili putem pošte, ili mu je nepoznato prebivalište ili prebivalište, odnosno sjedište stranke, dostavljanje izvršiti javnim objavljivanjem. Javno objavljivanje se vrši preko dnevnog štampanog medija koji izlazi na cijeloj teritoriji Crne Gore i to u dva uzastopna broja."

Jasno je da korišćenjem prethodno navedenih zakonskih odredbi, Javni izvršitelj Jasminka Bajović, korišćenjem modela Javnog objavljivanja, obradila lične podatke navedenih izvršnih dužnika u svrhu obezbeđenja dostave pismena, u skladu sa članom 10. Stav 2. Tačka 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Članom 45 stavom 4. Zakona o izvršenju i obezbeđenju je precizno definisano da za postizanje svrhe "Javno objavljivanje sadrži: naziv javnog izvršitelja, ime/naziv stranke, poslednju poznatu adresu, broj predmeta, kratak osnov izvršenja i rok u kojem stranka treba da se javi javnom izvršitelju."

Na osnovu prethodno navedenog, jasno je da je za Javno objavljivanje korišćenjem i objavljivanjem JMBG-a izvršnih dužnika, u konkretnom slučaju javni izvršitelj Jadranka Bajović postupila suprotno članu 2. Stav 2. Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i obradila lične podatke putem Javnog objavljivanja u većem obimu (JMBG) nego što je to potrebno da bi se postigla svrha obrade.

Shodno utvrđenim nepravilnostima ukazuje se rukovaocu zbirki podataka da u skladu sa odredbama Zakona o inspekcijskom nadzoru otkloni slijedeće nepravilnosti: Da prilikom korišćenja modela Javnog objavljivanja strogo vodi računa o obradi ličnih podataka izvršnih dužnika u obimu kako je to propisano članom 45. Stav 4. Zakona o izvršenju i obezbeđenju, a u vezi člana 2 stav 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Primjer 2.

Izvršen je nadzor po Zahtjevu za zaštitu prava br. 03/1607/15, upućenog Agenciji od strane fizičkog lica J. R., dana 18.03.2015. godine, vezano za postajanje zakonskog osnova za izdavanje Izvještaja o podacima o osiguraniku unešenih u matičnu evidenciju trećem licu.

Prikom vršenja nadzora nesporno je utvrđeno da je predmetni Izvještaj (dokument) 20.01.2015. godine, izdat od strane Fonda PIO Crna Gora i to pravnom zastupniku "JUMEDIA MONTA" lično, ili preko trećeg lica. Isključuje se svaka mogućnost da je sporni dokument pravni zastupnik dobio od JUMEDIA MONTA, doo, iz razloga što u momentu izdavanja istog JUMEDIA MONTA nije bio poslodavac tužilje, te samim tim nije mogao biti ni zakonski korisnik Izvještaja o podacima o osiguranju koji se odnose na podnosioca Zahtjeva za zaštitu prava. Takođe je činjenica da u momentu vršenja nadzora od strane ovlašćenih lica u Fondu PIO Crne Gore, kontroloru nije dat na uvid eventualni Zahtjev za dobijanje predmetnog dokumenta od strane trećeg lica.

Bitno je naglasiti da u okviru Fonda Pio Crne Gore, ne postoji propisana procedura načina izdavanja Izvještaja korisnicima iako, prema navodima lica koje su prisustvovala nadzoru, postoji ustaljena praksa da se Izvještaji izdaju licima čiji se podaci obrađuju lično, čiji se identitet utvrđuje uvidom u identifikacioni dokument.

Tokom vršenja nadzora utvrđeno je da automatsku obradu ličnih podataka, ispravke i pristup istim u okviru Fonda PIO Crne Gore, imaju ovlašćeni službenici zaposleni u matičnoj evidenciji u svim područnim jedinicama FOND-a. Uvid u automatski obrađene lične podatke i izdavanje izvještaja vrši se i od strane načelnika područnih jedinica iz

Sektora za sprovođenje osiguranja kao i pomoćnik direktora (preko 40 zaposlenih) **Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja u postupku inspekcijskog nadzora konstatuje se sljedeće:** Predmetni dokument, odnosno Izvještaj o podacima o osiguraniku unešenih u matičnu evidenciju, a koji se odnosi na podnosioca Zahtjeva za zaštitu prava, je od strane ovlašćenog službenika Fonda PIO izdat trećem licu suprotno članu 10. Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Takođe je jasno da se u konkretnom slučaju odstupilo i od ustaljene procedure pa, svjesno ili nemarno, lice kojem je dostavljen predmetni dokument nije identifikovano uvidom u identifikacioni dokument. Nepostojanje jasne procedure o načinu obrade ličnih podataka osiguranika u smislu izdavanja Izvještaja o osiguranicima u suprotnosti je sa članom 10. i članom 24. Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

FOND PIO Crne Gore, nije odredio lice odgovorno za zaštitu ličnih podataka u skladu sa članom 27. Stav 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Shodno utvrđenim nepravilnostima ukazuje se rukovaocu zbirki podataka da u skladu sa odredbama Zakona o inspekcijskom nadzoru ("Sl.list RCG" br.39/03 od 30.06.2003.god., "SL.list.CG" br. 76/09 od 18.11.2009.god.) članom 15. Stav 1tačka 2. i članom 36. otkloni slijedeće nepravilnosti: Da uspostavi procedure u kojima će jasno biti definisano da pristup ličnim podacima uz mogućnost izdavanja Izvještaja omogući isključivo licima čiji se podaci obrađuju uz prethodnu identifikaciju lica, ili trćem licu uz pisanu saglasnost lica na koje se podaci odnose, kao i zakonskim korisnicima prema proceduri iz člana 17. Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Preporuke na osnovu utvrđenih nepravilnosti, konstatovanim u zapisnicima o izvršenim nadzorima:

Odsjek za nadzor nakon utvrđenog činjeničnog stanja i konstatovanih nepravilnosti kod **javnih izvršitelja** ukazano da prilikom korišćenja modela Javnog objavljivanja strogo vodi računa o obradi ličnih podataka izvršnih dužnika u obimu kako je to propisano članom 45. Stav 4. Zakona o izvršenju i obezbjeđenju, a u vezi člana 2 stav 2 i čl.10 stav 1 tačka 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Na osnovu zapisnika o izvršenom nadzoru, uslijedila je **preporuka Komori javnih izvršitelja Crne Gore**, od strane Savjeta Agencije o zabrani javnog objavljivanja jedinstvenog matičnog broja izvršnih dužnika iz razloga što se štampani mediji mogu naći na internet portalima što povećava rizik moguće zloupotrebe ličnih podataka čime se čini još teža povreda u pogledu prava na zaštitu ličnih podataka.

Takodje je **Fond PIO Crne Gore** nakon ukazivanja od strane kontrolora uspostavio procedure u kojima je jasno definisano da pristup ličnim podacima- izdavanje Izvještaja korisnicima omogućen isključivo licima čiji se podaci obrađuju uz prethodnu identifikaciju lica, ili trćem licu uz pisanu saglasnost lica na koje se podaci odnose, kao i zakonskim korisnicima prema proceduri iz člana 17. Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Nakon dobijenog zapisnika, subjekti nadzora u svemu su postupili po ukazanim nepravilnostima; Komere Javnih izvršitelja, pisanim putem obavjestila je svakog izvršitelja na ukazane nepravilnosti, a Fond Pio Crne Gore, uspostavio je procedure donošenjem Pravilnika o zaštiti ličnih podataka u kome je jasno definisao pristup ličnim podacima.

Na osnovu ukazanih nepravilnosti i preporuka, subjekti nadzora u svemu su postupili i obavjestili Agenciju.

Primjer 3.

JZU Zavod za hitnu medicisku pomoć Crne Gore Podgorica

Postupanje po Zahtjevu za zaštitu prava br.5473/15, od 22.09.2015.god. upućenog Agenciji od strane Zajedničke advokatske kancelarije Čarapić, vezano za dostavljanje mediciskog izvještaja o hitnoj ljekarskoj intervenciji kojoj je bila podvrgnuta pacijetkinja M.A. od strane JZU za hitnu medicisku pomoć Podgorica.

Izvršen je nadzor po Zahtjevu za zaštitu prava br.5473/15, od 22.09.2015.god. upućenog Agenciji od strane Zajedničke advokatske kancelarije Čarapić, vezano za dostavljanje mediciskog izvještaja o hitnoj ljekarskoj intervenciji kojoj je bila podvrgnuta pacijetkinja M.A. od strane JZU za hitnu medicisku pomoć Podgorica.

Podnosilac zahtjeva za zaštitu prava Zajednička advokatska kancelarija Ranka i Matija Čarapić dana, 10.07.2015., obratila se direktoru Zavoda za hitnu medicisku pomoć, sa zahtjevom za dostavu mediciskog izvještaja o hitnoj ljekarskoj intervenciji, za fizičko lice M.A., po osnovu brakorazvodne parnice P.3266/15 kod Osnovnog suda u Podgorici koja zastupa pravne interese po punomoćju M.H. /supruga/. U svom zahtjevu navodi da da je mediciski izvještaj neophodan kao dokaz za odluku suda o privremenoj mjeri, kojom otac M.H., traži privremeno staranje nad maloljetnom djecom, odnosno radi odluke Suda o vršenju roditeljskog prava.

Subjekt nadzora JZU Zavod za hitnu medicisku pomoć Crne Gore Podgorica dana, 17.07.2015.godine, dostavio je Obavještenje br.6150 o odbijanju pristupa posebnoj kategoriji ličnih podataka pozivajući se na čl.27 stav 2 Zakona o pravima pacijenata.

Zajednička advokatska kancelarija Ranka i Matija Čarapić pozivajući se na čl.48 odnosno čl.9 stav 4, čl.13 stav 1 tačka 3 i čl.17 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i na čl. 16 Zakona o advokaturi, smatra da ima pravo dostavljanja tražene informacije od strane subjekta nadzora JZU.

Konstatacija: Formiranje medicinske dokumentacije kao evidencije o pacijentima i pitanja obrade ovih podataka regulisano je Zakonom o zdravstvenoj zaštiti shodno čl.29. Zaštita ličnih podataka obezbjeduje se svakom licu bez obzira na državljanstvo, prebivalište, rasu, boju kože, pol, jezik, vjeru, političko i drugo uvjerenje, nacionalnost, socijalno porijeklo, imovno stanje, obrazovanje, društveni položaj ili drugo lično svojstvo čl.4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti čl.24 predviđeno je "Zdrastveni radnici dužni su da čuvaju, kao profesionalnu tajnu, sve što znaju o zdravstvenom stanju gradjanina. Na čuvanje profesionalne tajne obavezni su i drugi zaposleni u zdravstvu koji za nju saznaju u obavljanju svojih dužnosti, studenti i učenici i škole zdravstvenog usmjerenja. Izuzetno, lica iz stava 1 ovog člana mogu biti oslobođjena čuvanja profesionalne tajne, ako za to imaju saglasnost lica o čijem se zdravstvenom stanju radi ili je to neophodno učiniti u javnom interesu ili interesu drugog lica. U javnom interesu ili interesu drugog lica, u smislu stava 3 ovog člana, je:

-otkrivanje ili sudjenje za najteža krivična djela, ako bi ono bilo znatno usporeno ili onemogućeno bez otkrivanja podataka o zdravstvenom stanju građanina;

-zaštita javnog zdravlja i bezbjednosti;

-sprečavanje izlaganja drugog lica neposrednog i ozbiljnoj opasnosti za njegov život ili zdravlje.

Zakonom o zaštiti prava pacijenata, štiti se pravo na privatnost i povjerljivost, na način da se "Lični podaci i informacije koje je pacijent saopštio nadležnom zdravstvenom radniku, uključujući i one koji se odnose na njegovo zdravstveno stanje i potencijalne dijagnostičke i terapijske procedure, kao i podaci iz medicinske dokumentacije, predstavljaju profesionalnu tajnu i čuvaju se u skladu sa posebnim zakonom (čl.27 stav 2). Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, posebna kategorija ličnih podataka su lični podaci koji se odnose na zdravstveno stanje čl.9 tačka 7. Istim Zakonom regulisana je posebna kategorija ličnih podataka, koja se može obrađivati samo uz izričitu saglasnost lica ili kad je obrada ličnih podataka neophodna radi otkrivanja, prevencije i dijagnostikovanja bolesti i liječenja lica, kao i radi upravljanja zdravstvenim službama, ako te podatke obrađuje zdravstveni radnik (koji ima obavezu čuvanja tajne), odnosno kada je neophodno radi zaštite života ili drugih vitalnih interesa na koje se se odnose lični podaci, a to lice nije u mogućnosti da lično da saglasnost i zaštitu pravnih interesa tog lica pred sudom ili drugim organima. čl.13 stav 1 tačka 1, 3, 4 i 5. Stavom 2 ovog člana propisano je da se posebne kategorije ličnih podataka posebno označavaju i štite radi sprečavanja neovlašćenog pristupa tim podacima.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja i zakonskih propisa konstatuje se; da zdravstveni karton pacijenta M.A. predstavlja posebnu kategoriju ličnih podataka i da pristup odnosno izvještaj o hitnoj ljekarskoj intervenciji, može se dati uz ispunjenje jednog od uslova iz čl.13 ZZPL. Obzirom da podnosilac zahtjeva nije priložio pisanu saglasnost od lica čiji se podaci obrađuju, jasno proizilazi da podnosilac Zahtjeva ne može biti korisnik ličnih podataka M.A. shodno čl.24 stav 4 alineje 1-3 Zakona o zdravstvenoj zaštiti u smislu čl. 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, te se konkretnom slučaju nema povrede Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Primjer 4.

Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić

Izvršen je nadzor po inicijativi br.3274/15 od 27.05.2015. godine, upućene Agenciji od strane Odsjeka za predmete i žalbe vezano za postupak i proceduru koja se primjenjuje od strane Rukovaca zbirki ličnih podataka prilikom podnošenja Zahtjeva za promjenu imena-naziva kupca i zaključenju ugovora o snabdijevanju električnom energijom.

Uvidom u obrazac 2 EPCG FC Snabdijevanje/ Zahtjev za promjenu imena-naziva kupca i zaključenje Ugovora o snabdijevanju električnom energijom, utvrđeno je da se prilikom dostavljanja Zahtjeva za promjenu imena-naziv kupca i zaključenje Ugovora o snabdijevanju električnom energijom u tačkama 7 i 8, traži potvrda o radnom odnosu (za zaposlene) i potvrda od Fonda PIO (za penzionere), što nema eksplicitno uporište u Zakonu o energetici, Opštim uslovima za snabdijevanje električnom energijom, ali se to

čini isključivo u cilju zaštite interesa imovine EPCG kao kompanije koja obavlja djelatnost od javnog interesa u skladu sa Zakonom o energetici. Takođe, je utvrđeno da se prilikom dostavljanja Zahtjeva za promjenu imena-naziv kupca i zaključenje Ugovora o snabdjevanju električnom energijom u tački 9 traži i dostavljanje fotokopije lične karte, ali da nije navedeno da li postoji zakonski osnov za to ili uz saglasnost kupca.

Izvršni rukovodilac Elektroprivrede CG AD Nikšić dostavio je svim šefovima OJ Snabdijevanje „Obavještenje“ br.50-00-9370 od 14.12.2012.godine, kojim se obavještavaju svi šefovi OJ snabdijevanja da je strogo zabranjeno fotokopiranje ličnih karata i ličnih dokumenata, kao i zadržavanje istih prilikom obrade dokumentacije vezano za potpisivanje Ugovora o snabdjevanju. Ličnu kartu ili lični dokument službenik može uzeti na uvid od stranke/kupca, prepisati potrebne podatke i iste vratiti. Na osnovu uvida u nove ugovore EPCG OJ Snabdijevanje utvrđeno je da se već postupa po predmetnom obavještenju.

Prilikom nadzora izvršen je uvid u obrazac Zahtjeva za promjenu imena-naziv kupca i utvrđeno je da isti nije izmijenjen u kojem i dalje stoji tačka 9. koja propisuje dostavljanje, tj prikupljanje fotokopije lične karte što je u suprotnosti sa odredbom Zakona o ličnoj karti (član 26 Stav 2), koji propisuje sljedeće: „državni organi, organi lokalne uprave i drugi organi i organizacije mogu koristiti podatke iz evidencije, osim biometrijskih podataka, za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, ako su za korišćenje tih podataka ovlašćeni zakonom“.

Iz prednje citirane odredbe Zakona o ličnoj karti jasno proizilazi, da Rukovalac zbirke ne posjeduje zakonski osnov obrade podataka putem prikupljanja fotokopije lične karte i u obavezi je izbrisati tačku 9., koja se odnosi na fotokopiju lične karte ili pak da se u obrascima navede da se fotokopija lične karte može uzeti samo i isključivo uz saglasnost lica na koje se odnosi lična karta, shodno članu 10 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Shodno utvrđenim nepravilnostima ukazuje se rukovaocu zbirki podataka da u skladu sa članom 15. stav 1 tačka 1 i članom 36 Zakona o inspekcijском nadzoru otkloni sljedeće nepravilnosti:

Da se izmjeni obrazac Zahtjev za promjenu imena-naziv kupca i zaključenju ugovora o snabdijjevanju električnom energijom na način da, ili izbreše tačku 7 i 8, koja se odnosi na potvrdu o radnom odnosu i potvrdu od Fonda PIO, ili se može uzeti samo i isključivo us saglasnost kupca u skladu sa čl.10 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, tj. da se na obrascu doda (predata uz saglasnost kupca)

Da u Zahtjevu za promjenu imena-naziv i zaključenju ugovora o snabdijjevanju električnom energijom u tački 9, koja se odnosi na fotokopiranje lične karte, dodaju riječi "(predata uz saglasnost kupca), tako da treba da glasi:

9) Fotokopija lične karte (predata uz saglasnost kupca).

Na osnovu ukazanih nepravilnost Elektroprivreda je izvršila izmjenu i dopunu obrasca saglasno Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti.

Primjer 5.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore Podgorica

Izvršen je nadzor po Zahtjevu za zaštitu prava br. 03/7120/15, upućenog Agenciji dana 26.12.2015. od strane pravnog zastupnika advokata Gorice Vujsić iz Podgorice koja zastupa sljedeća fizička lica po priloženim punomoćjima: Itanu Glavanović, Ratka Ćipranića, Darka Milića, Nemanju Milića, Predraga Spaića i Ivana Medenicu, vezano za objavljivanje ličnih podataka prednje navedenih lica (ime, prezime i fotografije), objavljenih u štampanom mediju "Dnevne novine" od 29.10.2015.godine. Pomenutim zahtjevom za zaštitu prava, izražava se sumnja od strane podnosioca zahtjeva da su povrijeđene odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti na način da su njihovi lični podaci od strane MUP-a Crne Gore iz Registra izdatih lični karata neosnovano proslijeđeni "Dnevnim novinama", koje su u istim objavljene u tekstu pod naslovom "Provjerava se više od 50 osoba" a u vezi "izazivanja nereda 24. Oktobra na protestima "Demokratskog Fronta."

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore vodi elektronsku Evidenciju izdatih ličnih karata.; da je pravni osnov vođenja predmetne evidencije regulisan u članu 24 stav 1 Zakona o ličnim kartama i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o izdatim ličnim kartama (Sl.list CG br.40/08); da je donijeto **Uputstvo o pristupu i kontroli pristupa sistemu** od 19.01.2009.god. br.01-652., a sve u cilju obezbeđenja bezbjednosti obrade; da se automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koje se obrađuju, pravni osnov za korišćenje podataka, broj predmeta, vrijeme odjave i prijave sa sistema; da se sve aktivnosti korisnika loguju; da se autorizacija i autentifikacija za korišćenje aplikativnog rješenja vrši na osnovu digitalnog sertifikata, kojim se potpisuje i zahtjev za dobijanje podataka; da tek nakon ovih procedura ovlašćeni službenik ulazi u sistem i ima pristup samo onoj kategoriji podataka koja je tražena zahtjevom. Uvidom u lične podatke iz elektronske Evidencije o izdatim ličnim kartama podnosioca zahtjeva I.G., R.Ć., D.M., N.M, P.S. i V.M iz baze podataka Ministarstva, konstatovano je da su **fotografije objavljene u "Dnevnim novinama" autentične, odnosno istovjetne sa fotografijama koje su pohranjene u Informacionom sistemu** i da su službenici Uprave policije shodno zakonskim ovlašćenjima vršili uvid u fotografije navedenih lica, pozivajući se na pravni osnov bezbjednost saobraćaja i Zakona o unutrašnjim poslovima.

Uvidom u Registar zbirki ličnih podataka koju vodi Agencija utvrđeno je da je zbirka Evidencija ličnih karata, dostavljena od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore na propisanom obrascu, saglasno čl.26 i 27 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti; da se vrste ličnih podataka sadržanih u ovoj zbirci odnose na: ime i prezime, JMBG, datum i mjesto rođenja, pol, fotografija, broj lične karte, datum izdavanja, datum važenja, prezime i ime roditelja, državljanstvo, prebivalište, skenirani izvod iz registra vjenčanih, organ koji je izdao ličnu kartu, podatak sa kojih je prstiju uzet otisak, oznaka „ND“ ako lice nema prsta, takodje sadrži i posebnu kategoriju ličnih podataka, fotografiju, otisak dva prsta i potpis; da je kao Korisnik ličnih podataka navedeno sljedeće **„samo zakonom ovlašćeni korisnici“**; Ministarstvo saglasno čl.24 , a u smislu člana 26 stav 2 tačka 10 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti donijelo je interna

pravila obrade i zaštite ličnih podataka i to: Uputstva o sigurnosti računarskog sistema MUP-a br.01-652, Uputstva o načinu utvrđivanja potreba za nabavku i provjere nabavke računarske opreme i **Uputstva o pristupu i kontroli pristupa sistemu**, br.01-652, a sve u cilju obezbeđenja bezbjednosti obrade. **Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja u postupku nadzora konstatuje se sljedeće :** Prema navedenom predmetu kontrole, koji je kontroloru Agencije dana 27.11.2015. dostavljen u rad, izvršen je uvid u primjerak štampanog dnevnog lista „Dnevne novine“ od 29.10.2015.godine kojim je konstatovano da su objavljene fotografije, imena i prezimena, prednje navedenih lica i da su iste preuzete iz Evidencije o izdatim ličnim kartama, koju vodi Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore, kao rukovalac zbirke ličnih podataka. Evidencija o izdatim ličnim kartama predstavlja zbirku ličnih podataka u smislu člana 9 stav 1 tačka 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, te je rukovalac ličnih podataka dužan da shodno odredbi iz člana 4a stav 3 ovog Zakona obezbjedi da se lični podaci koji su predmet obrade obrađuju u skladu sa članom 2 i 3 ovog zakona. Saglasno odredbama iz člana 2 stav 1 i 2 Zakona lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način i isti se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom. Članom 4 Zakona propisano je da se zaštita ličnih podataka obezbeđuje svakom licu bez obzira na državljanstvo, prebivalište, rasu boju kože, pol, jezi, vjeru, političko i drugo uvjerenje, nacionalnost, socijalno porijeklo, imovno stanje, obrazovanje, društveni položaj ili drugo lično svojstvo. Pravni uslov, odnosno zakonski osnov za prikupljanje i obradu ličnih podataka regulisan je članom 10 Zakona o zaštiti ličnih podataka, kojim je propisano da se lični podaci mogu obrađivati uz predhodno dobijenu saglasnost lica čiji se podaci obrađuju, koja se može opozvati u svakom trenutku i u slučajevima određenim zakonom, u svrhu izvršavanja zakonskih obveza rukovaca zbirke ličnih podataka, te u drugim taksativno navedenim slučajevima u predmetnom članu Zakona. Ukoliko su ispunjeni uslovi iz čl. 10 i 13 ovog zakona, rukovalac zbirke ličnih podataka mora trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev, dati lične podatke koji su mu potrebni, koji sadrži informacije o kategorijama ličnih podataka koji se traže, njihovoj namjeni, pravnom osnovu za korišćenje i davanje podataka na korišćenje, vremenu korišćenja i dovoljno podataka za identifikaciju lica čiji se podaci traže saglasno članu 17 stav 1 i 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Članom 26 Zakona o ličnoj karti propisano je da podatke iz evidencije, osim otisaka prstiju i potpisa, može koristiti Ministarstvo za izvršavanje poslova iz svog djelokruga rada i organ nadležan za poslove policije u izvršavanju zakonom utvrđenih poslova.

U sprovedenom postupku je jasno i nedvosmisleno utvrđeno, imajući u vidu naprijed izloženo, da je N.N. lice iz Uprave policije, vršio obradu predmetnih ličnih podataka iz Evidencije o izdatim ličnim kartama na nezakonit način i suprotno odredbama iz člana 26 Zakona o ličnoj karti; člana 2 stav 2, čl. 10 stav 1 i čl.17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, jer za dostavljanje fotografija, imena i prezimena I.G., R.Ć., D.M., N.M, P.S. i V.M iz baze Informacionog sistema Ministarstva na dalju obradu i korišćenje štampanom mediju "Dnevnim novinama", koji je iste objavio dana 29.10.2015.godine, ne postoji valjan pravni osnov niti zakonita svrha za njihovo korišćenje od strane medija.

Primjer.6

Savjet za građansku kontrolu rada policije

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore, dana 23.11.2015.god. br.6996/15 uputilo je inicijativu za pokretanje postupka nadzora kako bi se utvrdilo da li je objavljivanje Zapisnika sa mišljenjem o okolnostima, opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude MUP-a Uprave policije od 26.10.2015.godine, br.226/15-64588/2 i Izvještaja o upotrebi sredstava prinude Specijalne antiterorističke jedinice, br.229/15-64969 od strane Savjeta za građansku kontrolu rada policije na sajtu www.kontrolapolicije.me, došlo do povrede obrade ličnih podataka shodno čl.50 stav 1 tačka 1ovog Zakona.

Savjet za građansku kontrolu policije saglasno članu 112 stav 10 Zakona o unutrašnjim poslovima kojim je propisano da je policija dužna da, na zahtjev Savjeta, pruži potrebne informacije i obavještenja je od direktora Uprave policije zatražio je kompletan Izvještaj Komisije za utvrđivanje okolnosti upotrebe sredstava prinude na protestima koji su organizovani u Podgorici što je u saglasnosti sa članom 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Savjet je u konkretnom slučaju zakonski korisnik ličnih podataka i ima pravo da u vršenju svoje nadležnosti zatraži od Uprave policije kao rukovoca zbirke ličnih podataka podatke koji su mu potrebni.

Uprava Policije je dana 04.11.2015. godine dostavila Izvještaj Komisije Uprave policije za utvrđivanje okolnosti upotrebe sredstava prinude (sa zapisnicima i mišljenjem Komisije za utvrđivanje okolnosti upotrebe sredstava prinude i Izvještaja pripadnika SAJ-a) "u originalnom, autentičnom, sadržaju i formi", ali je uvidom u isti konstatovano da su imena i prezimena policijskih službenika i članova Komisije u istim zaštićena. Objavljivanje Izvještaja na zvaničnom sajtu Savjeta za građansku kontrolu policije sa imenima i prezimenima policijskih službenika i članova Komisije nije u suprotnosti sa članom 10 stav 2 tačka 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti jer je ispunjen pravni uslov i postoji jasna i specifična legitimna svrha da Savjet kao zakonski korisnik ličnih podataka u vršenju poslova od javnog interesa objavi službena dokumenata u kojima su sadržani lični podaci postupajućih policajaca u slučajevima kada postoji sumnja o prekoračenju policijskih ovlašćenja i da pruži potpunu informaciju javnosti radi zaštite ljudskih prava i sloboda, osim u slučajevima kada su ista označena stepenom tajnosti što konkretnom predmetu nije slučaj. Ovo iz razloga što policijski službenici vrše javna ovlašćenja, pa samim tim i njihov identiten, kao takav, ne smije biti prikriiven, što potvrđuje i javno dostupan spisak službenika i namještenika sa radnim mjestom proaktivno objavljen na zvaničnom sajtu MUP-a - Uprave policije saglasno članu čl.12 stav 4 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, kojim je propisano da " prilikom objavljivanja informacija, organ vlasti dužan je da na odgovarajući način zaštiti lične podatke koje su od značaja za privatnost i podatke koje su označili stepenom tajnosti, u skladu sa zakonom", što nije urađeno. Pored toga, Komitet protiv torture za sprječavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja Savjeta Evrope je u Izvještaju CPT/Inf (2010) u paragrafu 26 izdao preporuku državi Crnoj Gori da prekine sa praksom prikriivanja identiteta postupajućih policijskih službenika. Budući da ne postoji zvaničan prevod ovog Izvještaja, tekst je dat u originalu na engleskom jeziku: "**Further, the Committee invites the Montenegrin authorities**

to take steps to provide information to the public on the outcome of investigations into complaints of ill-treatment by the police, with a view to avoiding any perception of impunity. (Komitet poziva crnogorske vlasti da preduzmu korake da se obezbezbjede informacije javnosti o ishodu istrage u žalbi o zlostavljanju od strane policije , u cilju izbjegavanja percepciju nekažnjivosti , pre. aut).
U provedenom postupku, nije se mogla utvrditi povreda odredaba Zakona o zaštititi podataka o ličnosti.

1.6. Rješenja

Subjekti nadzora, u 2015. godini, ukupno su podnijeli četiri Prigovora na zapisnike o izvršenom nadzoru. Odlučujući po Prigovorima, Savjet Agencije je donio četiri rješenja, kojim su tri prigovora usvojena, dok je jedan odbijen kao neosnovan.

Postupajući po presudama Upravnog suda Savjet Agencije je donio jedno rješenje.

Saglasno svojim zakonskim ovlašćenjima, Agencija je rješenjem:

- u jednom slučaju naredila rukovaocu zbirke da u određenom roku izmijeni način obrade ličnih podataka;
- u jednom slučaju naredila da u određenom roku dostavi Agenciji evidenciju zbirki ličnih podataka, kako i da odredi lice odgovorno za obradu ličnih podataka, kao i da obezbijedi tehničke, kadrovske i organizacione mjere zaštite ličnih podataka

Protiv rješenja koje je donijela Agencija nije moguće uložiti žalbu ali je dopušteno pokretanje upravnog spora, u svrhu preispitivanja njegove zakonitosti. U ovom izvještajnom razdoblju nezadovoljne stranke su podnijele pred Upravnim sudom jednu tužbu protiv rješenja koje je donijela Agencija. Žalbu je podnijela:

- Crnogorska komercijalna banka a.d. Podgorica,

S tim u vezi izrađeno je Odgovor na tužbe koji su zajedno sa spisima predmeta dostavljeni na nadležno postupanje Upravnom sudu. U ovom odgovoru na tužbu Agencija je predložila da se odbije tužbeni zahtjev, kao neosnovan, i potvrdi Rješenje Agencije.

1.7. Odgovor na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke

U izvještajnom periodu sačinjen je jedan odgovor na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke. Zahtjev je podnijela NVO „Mreža za afirmaciju nevladinog sektora“.

Agencija je sačinila odgovor i predložila da se zahtjev NVO MANS odbije kao neosnovan i da se potvrdi presuda Upravnog suda. S tim u vezi, Vrhovni sud Crne Gore je u presudi odbio zahtjev za vanredno preispitivanje presude kao neosnovan.

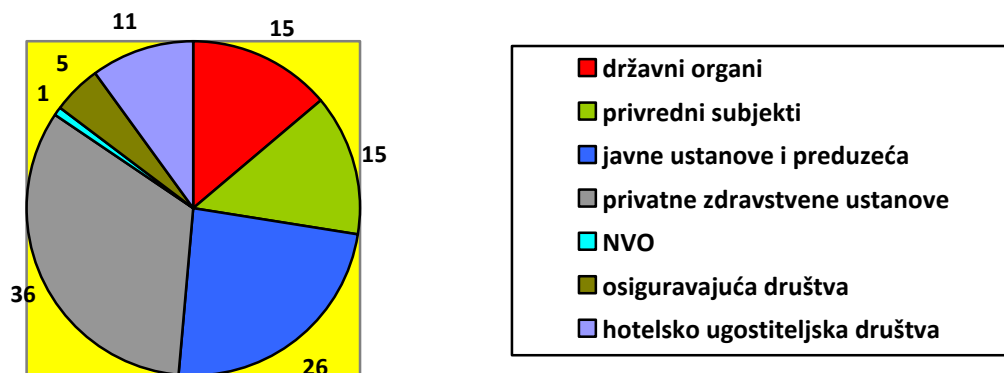
2. EVIDENCIJA ZBIRKI LIČNIH PODATAKA

2.1. Dostavljanje zbirke ličnih podataka

U izvještajnom periodu, na adresu Agencije dostavljeno je 105 evidencija o zbirkama ličnih podataka. Evidencije su dostavljene od strane 42 rukovaoca.

Broj rukovaoca i zbirki razvrstanih po sektorima je sljedeći:

- državni organ, organ državne uprave i lokalne samouprave 3 rukovaoca (15 zbirki),
- privredni subjekti 12 rukovaoca (15 zbirki),
- javne ustanove i preduzeća 8 rukovaoca (26 zbirki),
- NVO sektor 1 rukovaoc (1 zbirka)
- privatne zdravstvene ustanove i laboratorija 10 (36 zbirki),
- banke i osiguravajuća društva 2 rukovoca (5 zbirki),
- hotelsko – ugostiteljska društva 7 rukovoca (11 zbirki).

2.2. Saglasnosti za uspostavljanje zbirke ličnih podataka

Jedna od nadležnosti Agencije shodno članovima 28 i 50 stav 1 tačka 4 Zakona je davanje saglasnosti u vezi sa uspostavljanjem zbirke ličnih podataka. Ukoliko rukovalac zbirke ličnih podataka planira automatsku obradu ličnih podataka koja predstavlja poseban rizik za prava i slobode lica, obavezan je da dobije saglasnost Agencije, a naročito ako se: predviđa obrada posebnih kategorija ličnih podataka; obrada ličnih podataka koji se odnose na procjenu ličnosti, sposobnosti ili ponašanje; ili obrađuju biometrijski podaci. Zakonom je regulisano da izuzeci od gore navedene obaveze se odnose na obradu ličnih podataka koja se vrši na osnovu zakona, saglasnosti lica i kada je obrada neophodna za ispunjavanje ugovora između zbirke ličnih podataka i lica.

Tokom 2015. godine na adresu Agencije upućeno je 25 Zahtjeva za dobijanje saglasnosti za uspostavljanje zbirke ličnih podataka; izdato je 11 saglasnosti na uspostavljanje zbirke video nadzor; upućeno je devet dopisa koji sadrže informaciju u vidu odgovora na postavljeno pitanje u vezi sa poštovanjem odredbi članova 36, 38 i 40

Zakona koji reguliše uvođenje video nadzora u poslovnim objektima, stambenim zgradama, javnim površinama.

Saglasnost na uvođenje video nadzora je data rukovaocima koji su shodno upućenim zahtjevima za davanje saglasnosti, dostavili potrebnu dokumentaciju čime su ispoštovani članovi 35, 36 i 39 Zakona kojima su propisani uslovi i način uvođenja video nadzora. Po strukturi subjekata saglasnost je data:

- Privredni subjekti:
"MIX PROM" DOO Bijelo Polje; Društvo za proizvodnju, promet roba i usluga, expotr-import „NALL INTENATIONAL“; "Akademije znanja" doo iz Budve, "Pravni ekspert" Podgorica, Ataco-trgovina i zastupanje d.o.o., "Kuće hemije" d.o.o. Podgorica, "DADI-EXPORT" doo., „Vizija MK" d.o.o., „Roma Company" d.o.o., „Knjaz" d.o.o. NK, „Imlek Boka" d.o.o.

2.3. Saglasnosti za iznošenje podataka

Lični podaci koji se obrađuju mogu se iznositi iz Crne Gore u drugu državu ili davati na korišćenje međunarodnoj organizaciji, koja primjenjuje adekvatne mjere zaštite ličnih podataka propisane Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, na osnovu prethodno pribavljene saglasnosti nadzornog organa. Adekvatnost mjera zaštite procjenjuje se na osnovu konkretnih okolnosti u kojima se sprovodi postupak prenosa ličnih podataka ili postupak prenosa skupa tih podataka, pri čemu se posebno uzima u obzir: priroda ličnih podataka; svrha i trajanje predloženog postupka ili postupka obrade; država porijekla i država krajnjeg odredišta; zakonom propisana pravila koja su na snazi u državi u koju se iznose podaci; pravila profesije i bezbjedonosne mjere koje se moraju poštovati u toj zemlji.

Za iznošenje ličnih podataka radi povjeravanja pojedinih poslova obrade, u smislu člana 16 ovog Zakona, neophodna je saglasnost nadzornog organa, osim u slučaju kada se iznose podaci u države članice Evropske Unije i evropskog ekonomskog prostora ili države koje se nalaze na listi Evropske Unije koje imaju adekvatan stepen zaštite podataka o ličnosti. U članu 42 Zakona su precizirane odredbe koje definišu slučajeve kada saglasnost Agencije nije obavezna.

U izvještajnom periodu Agenciji je upućeno tri Zahtjeva za davanje saglasnosti za iznošenje podataka. U većini slučajeva od strane Agencije je u telefonskom kontaktu podnosiocima zahtjeva ukazano na potrebu dopune dokumentacije, što su isti ispoštovali u svakom pojedinačnom slučaju. Shodno tome, izdate su dvije saglasnosti.

- Hoffmann-La Roche dio stranog društva u Podgorici, preko svoje punomoćnice advokata Anje Kraljević, obratio se ovoj Agenciji Zahtjevom za izdavanje saglasnosti za iznošenje ličnih podataka u Švajcarsku, shodno čl. 41 i 42 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Imajući u vidu da se, u predmetnom slučaju, lični podaci iznose u Švajcarsku, državu koja se nalazi na listi Evropske Unije koje imaju adekvatan stepen zaštite podataka o ličnosti, kao i da ne postoje zakonske smetnje za iznošenje ličnih podataka van Crne Gore, data je pisana saglasnost Agencije.

- ▶ "Imlek Boka" d.o.o. – Kotor obratilo se ovoj Agenciji Zahtjevom za izdavanje saglasnosti za iznošenje ličnih podataka u AD "Imlek" Beograd, Srbija, saglasno članu 41 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Obzirom na iznijeto, ocjenjeno je da su u pogledu uslova u kojima se sprovodi postupak prenosa skupa ličnih podataka u svrhu vođenja evidencija zaposlenih radi ostvarivanja prava i obaveze iz radnog odnosa i predmetnih podataka obezbijeđene adekvatne mjere zaštite, te je na osnovu izloženog data saglasnost za elektronski transfer ličnih podataka iz dostavljenih zbirki u matičnu firmu AD "Imlek" Beograd, Srbija.

2.4. Registar

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti (clan 29.) propisano je da Agencija vodi Registar evidencija o zbirkama ličnih podataka. Softver, kojim raspolažemo od 28.01.2013. godine, omogućen je unos evidencija o zbirkama ličnih podataka, kako ručno, od strane zaposlenih u Agenciji, tako i elektronskim putem, što je namijenjeno rukovaocima zbirki. Ovaj servis rukovaocima daje mogućnost dostavljanja evidencija zbirki korišćenjem elektronskih obrazaca, za tu namjenu postavljenih na portalu eUprave, sa svim potrebnim uputstvima istaknutim na veb sajtu Agencije.

U toku 2015. godine zabilježen je rast broja rukovalaca zbirki ličnih podataka koji su se registrovali I dostavili svoje zbirke elektronskim putem. Takođe, ima sve više rukovalaca koji su pokazali zainteresovanost da koriste ovu mogućnost dostavljanja evidencije zbirki ličnih podataka i od nas tražili I dobili potrebna uputstva. I dalje smatramo da to nije očekivani nivo korišćenja elektronskog servisa. Nastavićemo i ubuduće da svaki susret sa rukovaocima koristimo da promovišemo ovu mogućnost dostavljanja evidencija kako bi se što masovnije koristile povoljnosti koje pruža ova aplikacija i na taj način efikasnije pratilo stanje u oblasti zaštite ličnih podataka.

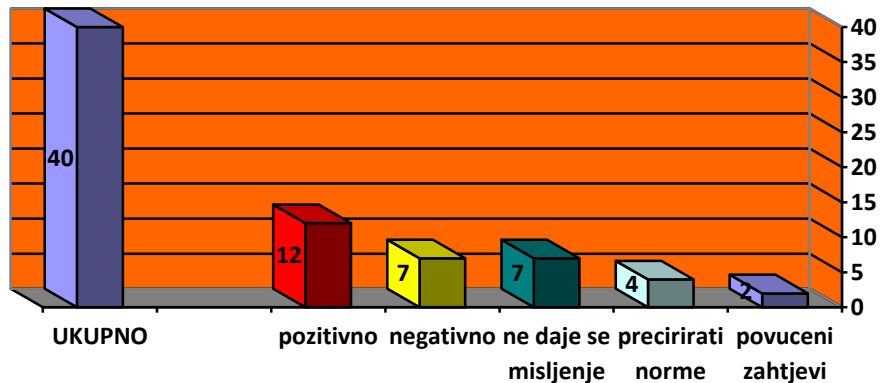
Što se tiče ručnog unosa, kako novih tako i od ranije pristiglih evidencija zbirki ličnih podataka u papirnoj formi, stanje je mnogo povoljnije u odnosu na prethodni period. Naime, tražili smo da se jedan od angažovanih volontera u Agenciji dodijeli Odsjeku za registar i IS, kako bi se bavio upravo ručnim unosom evidencija u registar. Volonter Dalibor Vuksanović, koji nam je dodijeljen, odgovorno se odnio prema ovoj aktivnosti. Od jula 2015. kada se počelo sa unosom do danas unijeto je 356 rukovalaca i 1030 evidencija zbirki ličnih podataka i zahvaljujući tome na današnji dan imamo gotovo ažuran registar zbirki ličnih podataka sa 490 rukovaoca i 1527 evidencija.

3. MIŠLJENJA U VEZI PRIMJENE ZAKONA

3.1. Mišljenja

Tokom 2015. godine Agencija je primila 40 Zahtjeva za davanje mišljenja, od toga sedam zahtjeva kojim se traži mišljenje u vezi primjene odredbi Zakona o slobodnom pristupu informacijama i 33 zahtjeva kojima se traži mišljenja u vezi primjene Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Agencija je u 12 slučajeva dala pozitivno mišljenje u vezi implementacije Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, dok je u sedam slučajeva dala mišljenje da se obrada ličnih podataka ne vrši u skladu sa odredbama ovog Zakona, u 4 slučaja ukazala da je potrebno precizirati zakonske norme kako bi iste bile usklađene sa ovim zakonom. U 7 predmeta je upućeno obavještenje da se neće izdavati mišljenja po zahtjevima koji se odnose na primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama. U dva slučaja podnosioci mišljenja su povukli svoje zahtjeve.

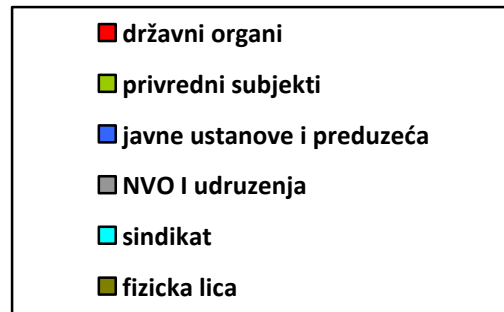
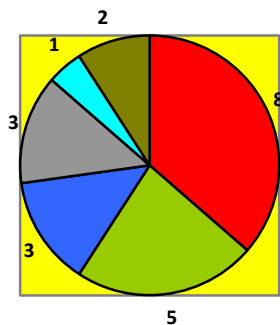

Broj subjekata koji su tražili pravne smjernice za obradu i zaštitu ličnih podataka je na prošlogodišnjem nivou. Ovaj podatak nas navodi na zaključak da se društvena odgovornosti na polju zaštite ličnih podataka ogleda i u strukturi podnosioca zahtjeva za davanje mišljenja, imajući u vidu da se radi o državnim organima, organima državne i lokalne uprave, javnim ustanovama kao i o pružaocima telekomunikacionih usluga. U 2015. godini, Agencija je shodno svojoj zakonom propisanoj obavezi davanja mišljenja da li određeni način obrade ličnih podataka ugrožava prava i slobode lica, uputila 24 mišljenja koja se, iako pravno gledano, nisu upravni akti sa obavezujućom snagom, primjenjuju, po našem saznanju, u cjelosti.

Struktura podnosioca zahtjeva je sljedeća:

- Zavoda sa statistiku Crne Gore;
- Advokatska kancelarija "Prelević" O.D.
- Societe Generale Montenegro
- JZU Dom zdravlja Podgorica (2 mišljenja)
- Advokatske kancelarije "Čvorović, Minić & Radunović,,
- JZU Dom zdravlja Ulcinj
- Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost
- X.X.
- Šahovski savez Crne Gore
- MUP Sektor kriminalističke policije - Uprave policije
- MFI Alter Modus
- MUP Uprava policije
- X.X
- Sindikat prosvjete Crne Gore
- LGBT Forum Progres
- JZU Dom zdravlja Podgorica
- NVO CENTAR ZA DEMOKRTASKU TRANZICIJU
- AGENCIJA ZA NACIONALNU BEZBJEDNOST CRNE GORE (2 mišljenja)

- Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
- Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore
- Elektroprivrede Crne Gore A.D. Nikšić (2 mišljenja)

Pojedinačni zahtjevi upućeni s namjerom precizne implementacije Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, odnose se na sljedeće:

- Dostavljanje baze podataka individualnih podataka popisa stanovništva iz 2011. godine od strane MONSTATA Anketnom odboru shodno članu 12 Zakona o parlamentarnoj istrazi nije u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti;
- Obrada ličnih podataka, odnosno prikupljanje fotokopija ličnih isprava klijenata od strane revizorskih kuća nije u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti;
- Societe Generale Montenegro je dužna da vodi registar evidencija podataka o zbirkama ličnih podataka koje ustanovljava, odnosno evidenciju "Call center" Audio fajlovi – snimci koji će nastati snimanjem telefonskih razgovora između "Call centra" Societe Generale Montenegro i korisnika, uz njihovu saglasnost nije u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti
Audio snimci se mogu čuvati samo za vrijeme koje je potrebno za namjenu za koju se lični podaci obrađuju, ukoliko rok za njihovo čuvanje nije preciziran zakonom
- Pravo na obradu medicinske dokumentacije pacijenta, uz njegovu izričitu saglasnost, može imati član/ovi uže porodice, a ako njega/njih nema, onda srodnik pobočnog ili tazbinskog srodstva koje pacijent na to ovlasti.
Saglasnost na obradu medicinske dokumentacije maloljetnog lica daje roditelj/i, odnosno usvojitelj/i i staratelj, osim u slučajevima kada ista nije u suprotnosti sa interesima maloljetnog lica
Za obradu medicinske dokumentacije lica lišenog poslovne sposobnosti saglasnost daje staratelj, odnosno ovlašćeno lice organa starateljstva
Bez saglasnosti lica obrada medicinske dokumentacije može se vršiti kada je to neophodno radi otkrivanja, prevencije i dijagnostikovanja bolesti i liječenja lica, kao i radi upravljanja zdravstvenim službama, ako te podatke obrađuje zdravstveni radnik ili drugo lice koje ima obavezu čuvanja tajne; odnosno kad je to neophodno radi zaštite života ili drugih vitalnih interesa lica na koje se odnose lični podaci ili drugog lica, a to lice nije u mogućnosti da lično da saglasnost, kao i u drugim slučajevima propisanim zakonom

- Objavljivanje podataka o visini mjesečne zarade izvršnog direktora određenog pravnog lica , kao i podataka o visini godišnjeg bonusa za ostvareni rezultat u poslovanju, visini više isplaćenih sredstava po osnovu doprinosa za socijalno osiguranje, uz objavljivanje fotografije tog lica u sredstvima javnog informisanja, bez prethodno date saglasnosti tog lica je u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti
- Dostavljanje zdravstvenih podataka mal. P.J. koji se odnose na dokaz o vakcinisanju djeteta i Izvještaja izabranog ljekara- pedijatra o njenom zdravstvenom stanju, od strane JZU Doma zdravlja Ulcinj na zahtjev JU Centra za socijalni rad za Opštine Bar i Ulcinj je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti
Dostavljanje fotokopije zdravstvenog kartona mal.P.J. od strane JZU Doma zdravlja Ulcinj na zahtjev JU Centra za socijalni rad za Opštine Bar i Ulcinj se može vršiti samo u slučaju zaštite života i vitalnih interesa maloljetne J.P.shodno članu 13 stav 1 tačka 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, što u konkretnom slučaju , a na osnovu predmetnog zahtjeva nije slučaj
- Predlog Pravilnika o načinu, uslovima i cijeni pristupa poštanskoj mreži Pošte Crne Gore drugih poštanskih operatera je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti
- Korišćenje ličnih podataka X.X. od strane njenog poslodavca "Ataco d.o.o. u disciplinskom postupku, koji se odnose na njene lične podatke iz evidencije o licima i saobraćajnim sredstvima koja su podvrgnuta graničnoj provjeri koju vodi granična Policija i medicinskoj dokumentaciji iz "Uniqa životno osiguranje " a.d. je u suprotnosti sa Zakonom zaštiti podataka o ličnosti
- Prikupljanje matičnog broja članova registrovanog šahovskog kluba koji su članovi Šahovskog saveza Crne Gore, od strane ovog Saveza,uz njihovu saglasnost , je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti
- Prosljeđivanje podataka o saobraćaju od strane operatora, po zahtjevu policije shodno članu 39 stav 4 Zakona o unutrašnjim poslovima,uz prethodno dobijenu saglasnost lica čiji se podaci obrađuju, je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.Saglasnost na obradu podataka o saobraćaju maloljetnog lica daje roditelj/i, odnosno usvojitelj/i i staratelj ,osim u slučajevima kada ista nije u suprotnosti sa interesima maloljetnog lica. Za obradu podataka o saobraćaju lica lišenog poslovne sposobnosti saglasnost daje staratelj, odnosno ovlašćeno lice organa starateljstva.
Prosljeđivanje podatka o lokaciji i o saobraćaju od strane operatera, po zahtjevu policije shodno članu 39 stav 4 Zakona o unutrašnjim poslovima, bez saglasnosti lica ako je to neophodno u slučajevima pružanja pomoći kod potrage i spašavanja, zaštite života i zdravlja člana porodice ili nekog drugog lica (npr. turiste) koji nemaju krivični karakter, bez naloga nadležnog sudskog organa, nije u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti
Operator je dužan da po zahtjevu policije shodno članu 39 stav 4 Zakona o unutrašnjim poslovima , uz prethodnu saglasnost lica čiji se podaci obrađuju, prosljedi zadržane podatke u slučajevima uznemiravanja ili prijetnji putem telefona

Rukovaoci zbirke ličnih podataka koji na osnovu zakona, u okviru svojih ovlašćenja vode zbirke podataka, dužni su da dostave podatke policiji na njen zahtjev, bez naloga suda, ukoliko policija ima prethodno dobijenu saglasnost lica čiji se podaci obrađuju, odnosno roditelja/ usvojitelja za maloljetno dijete i staraoca/ ovlašćeno lice organa starateljstva za lice lišeno poslovne sposobnosti

- Prikupljanje podataka o članovima domaćinstva klijenta koji se odnose na njihova imena i prezimena i JMBG od strane MFI Alter Modus je u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti

- Lične podatke koje je Uprava policije prikupila shodno svojim ovlašćenjima, a koji se odnose na slučajeve prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija, prilikom dostavljanja istih Komisiji za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija, kao korisniku ličnih podataka, koja je osnovana Odlukom Vlade br. ("Sl. list Crne Gore", br. 05/14 od 29.01.2014) je u obavezi da markira na način da ne mogu biti čitljivi dok traje postupak izviđaja, kao i prethodni postupak.

Podaci koji se nakon podizanja optužnice sprovode kao dokazi na glavnom pretresu i ukoliko pretres nije zatvoren za javnost u smislu Zakona o zaštiti podataka o ličnosti se mogu dostaviti Komisiji nakon sprovedenog postupka na pretresu.

Korisnik ličnih podataka-Komisija za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija dužna je da sa podacima iz materijala koji se koriste ili nastanu u radu Komisije postupa i vrši obradu u skladu sa Zakonom zaštita podataka o ličnosti.

- Obrada JMB X. X., u postupku sprovođenja izvršenja, po predlogu izvršnog povjerioca „Elektroprivrede Crne Gore“ A.D. Nikšić je u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti

Obrada ličnih podataka Osnovnog suda u Danilovgradu, na način da su lični podaci :ime i prezime, JMBG, mjesto i adresa zaposlenja za 29 lica dostavljeni X.X., na osnovu zahtjeva za uvid u spise i kopiranje istih u predmetu Iv br.759/08, koji se vodio protiv njega u tom sudu, nije u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti

- U vaspitno obrazovnim ustanovama može se vršiti video nadzor pod uslovima i na način utvrđen Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

Predloženi član novog Granskog kolektivnog ugovora nije u suprotnosti sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

- Protokol o radu LGBT skloništa je usklađen sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti

- Pravo uvida u medicinsku dokumentaciju ,tj. podatke koji se odnose na zdravstveno stanje lica može se ostvariti pod uslovima predviđenim članom 13 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, uz obavezno poštovanje načela srazmjernosti i svrsishodnosti obrade ličnih podataka.

Podaci iz medicinske dokumentacije korisniku se mogu dostaviti u papirnoj ili elektronskoj formi uz primjenu mjera zaštite ličnih podataka propisanih članom 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

- Facebook je globalna društvena mreža bazirana na principu dobrovoljnosti te obrada ličnih podataka korisnika se vrši isključivo na osnovu njihove saglasnosti. Dostavljanje identifikacionog dokumenta korisnika Facebooka se zahtijeva na osnovu uslova korišćenja ove mreže kada je neophodno potvrditi identitet korisnika i može se vršiti uz anonimizacije svih podataka koji nisu u neposrednoj vezi sa postupkom utvrđivanja identiteta (broj ID, JMBG i sl.)
- Predlog Sporazuma o saradnji Ministarstva finansija/Uprave za nekretnine i ANB-a u pogledu pristupa elektronskoj bazi podataka Uprave za nekretnine je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.
- Predlog Sporazuma o saradnji u pogledu pristupa elektronskoj bazi podataka kaznenih i prekršajnih evidencija između Ministarstva pravde i ANB-a je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.
- Evidentiranje JMBG za fizička lica prilikom registracije korisnika fiksne i mobilne telefonije kao i interneta bilo bi u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.
- Dostavljanje podataka o iznosu penzije svih korisnika prava Fonda PIO Crne Gore koji žive u Republici Hrvatskoj - Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje radi isplate jednokratnog novčanog primanja nije u suprotnosti sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti
- Dostavljanje spiskova zaposlenih kod kojih postoje obustave od ličnih primanja na ime osiguranja, od strane Elektroprivrede Crne Gore prema društvu za posredovanje u osiguranju "AM Capital Team" iz Podgorice, bez saglasnosti lica na koje se podaci odnose, je u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.
- Elektroprivreda Crne Gore može dostavljati podatke, koji se odnose na fizička lica, a koje je prikupila od tih lica po osnovu uspostavljenog kupoprodajnog odnosa Pošti Crne Gore i poslovnim banakama, samo uz saglasnost lica na koji se podaci odnose

Agencija je dala negativno mišljenje na osnovu onih zahtjeva u kojima je obrada vršena bez izričitog pravnog osnova. Dakle, obrada nije dozvoljena bez pristanka ovlašćenog lica ili bez zakonskog ovlašćenja; ako se vrši u svrhu koja je drugačija od one za koju je određena; ako svrha obrade nije jasno određena ili je izmjenjena i ako je način obrade nedozvoljen; ako je obim obrade veći nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade; kao i iz drugih razloga propisanih zakonom. Izuzetno, obrada bez pristanka dozvoljena je samo u cilju ostvarivanja ili zaštite životno važnog interesa lica; u svrhu izvršenja obaveza izvršenja ugovora ako je lice ugovorna strana ili radi preduzimanja radnji na zahtjev lica prije zaključivanja ugovora; obavljanja poslova od javnog interesa i u drugim slučajevima koji su isključivo propisani zakonom.

U ovom izvještajnom periodu Agenciji je upućeno sedam zahtjeva za davanje mišljenja u vezi primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama. S tim u vezi, podnosiocima zahtjeva su upućeni dopisi u kojima je ukazano da je Savjet Agencije,

shodno članu 38 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, drugostepeni organ koji postupa po žalbi izjavljenoj na akt prvostepenog organa, te stoga, isti ne može davati mišljenja po ovakvim zahtjevima, jer bi postojala mogućnost da o istoj stvari odlučuje dva puta.

3.2. Primjeri Mišljenja

Primjer 1.

Zavod sa statistiku Crne Gore uputio je zahtjev u kojem se traži mišljenje da li je dostavljanje baze podataka individualnih podataka popisa stanovništva iz 2011. godine Anketnom odboru u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti. Savjet Agencije je na sjednici održanoj dana 22.01.2015. godine donio mišljenje da dostavljanje baze podataka individualnih podataka popisa stanovništva iz 2011. godine od strane MONSTAT-a Anketnom odboru shodno članu 12 Zakona o parlamentarnoj istrazi nije u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, iako je odlukama Upravnog suda ,U.broj 1836/13 od 27.11.2013. godine i U.broj 399/14 od 09.07.2014. godine, naloženo MONSTAT-u da dostavi baze individualnih podataka popisa stanovništva iz 2011. godine Anketnom odboru. Savjet Agencije pozivajući se na član 28 stav 3 alineja 3 Direktive 95/46 ocjenjuje da su predmetnim odlukama Upravnog suda povrijeđene nacionalne odredbe vezane za zaštitu prava privatnosti u odnosu na zaštitu podataka o ličnosti kojim se obezbjeđuje integritet i dostojanstvo svakog građanina Crne Gore i s tim u vezi skreće pažnju pravosudnim organima. Osnovni princip u vezi sa obradom i korišćenjem ličnih podataka, jeste da je obrada podataka i kad je zakonom predviđena, dopuštena samo u svrhe radi kojih je predviđena i samo u mjeri koja je neophodna da bi se ona i ostvarila, odnosno obrada ličnih podataka nije dozvoljena ako se vrši u svrhu različitu od one za koju je određena (bez obzira da li se vrši na osnovu pristanka lica ili zakonskog ovlašćenja za obradu bez pristanka). Osnovni princip obrade statističkih podataka je da se isti isključivo koriste u statističke svrhe (načelo povjerljivosti). Pravni osnov ex lege za postupanje u konkretnom predmetu propisan kroz član 12 Zakona o parlamentarnoj istrazi, po ocjeni Savjeta Agencije, može se jedino tumačiti na način da se podaci mogu dati Anketnom odboru samo i isključivo u generičkom obliku (dati u zbirnoj informaciji) na način koji ne otkriva identitet i privatnost građana Crne Gore obuhvaćenih zvaničnim popisom stanovništva. Povjerljivost statističkih informacija je apsolutno garantovana potvrđenom međunarodnom regulativom, Ustavom (čl.43), Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (čl. 6, 54, 56 i 57; posebno člana 53 kojim je propisano da se odredbe ovog Zakona koje se odnose na povjerljivost podataka primjenjuju se na sve vidove diseminacije podataka), Zakonom o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u 2011. godini (čl.20), Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti (čl.2 st.2 i 3, čl.4, čl.13). Odredba člana 12 Zakona o parlamentarnoj istrazi kojom se Anketnom odboru dostavlja "na uvid sva dokumentaciju koja bi mogla biti od značaja za ostvarivanje povjerenog mu zadatka", iako imperativnog karaktera nema apsolutno važenje jer se u pravo privatnog i porodičnog života javna vlast može miješati jedino osim ako je takvo miješanje predviđeno zakonom i ako je to neophodna mjera u demokratskom društvu

u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti, ekonomske dobrobiti zemlje, sprječavanja nereda ili sprječavanja zločina, zaštite zdravlja i morala ili zaštite prava i sloboda drugih shodno članu 8 stav 2 Evropske konvencije o ljudskim pravima, što u predmetnom nije slučaj jer je predmet Anketnog odbora prikupljanje informacija i činjenica o događajima koji se odnose na rad državnih organa povodom objavljivanja audio snimaka i transkripta sa sjednica organa i tijela Demokratske partije socijalista. Odlukama Upravnog suda, u konkretnom slučaju, po ocjeni Savjeta Agencije, dato je preveliko diskreciono ovlašćenje Anketnom odboru jer su istim povrijeđena Ustavom garantovana prava zaštite ličnih podataka građana Crne Gore. Predmetna norma Zakona o parlamentarnoj istrazi, shodno citiranoj regulativi, jeste ograničena važećim propisima, in species, zaštite ličnih i povjerljivosti statističkih podataka. Dakle, lični podaci se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade (načelo srazmjernosti) niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom, odnosno kada se statistički podaci daju na korišćenje ti podaci se moraju dati u obliku koji ne otkriva identitet lica. Pored toga, individualne baze podataka o licima koji su prikupljeni popisom 2011. godine, između ostalog sadrže i podatke o nacionalnoj, odnosno etničkoj pripadnosti, vjeroispovjesti i maternjem jeziku koje predstavljaju posebnu kategoriju podataka shodno članu 9 stav 1 tačka 7 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti koje se mogu obrađivati samo uz izričitu saglasnost lica u smislu člana 13 ovog zakona i u drugim taksativno nabrojanim slučajevima koji se ne odnose na predmetni zahtjev Anketnog odbora

Primjer 2.

Savjet Agencije na sjednici održanoj 16.02.2015. godine donio mišljenje o Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost u cilju utvrđivanja usklađenosti predmetnog predloga Zakona sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, s tim u vezi Savjet Agencije je cijenio potrebnim da poseban osvrt na član 8 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, koji propisuje da "Ovaj Zakon izuzev odredaba o nadzoru, ne primjenjuje se na obradu ličnih podataka za potrebe odbrane i nacionalne bezbjednosti ukoliko nije posebnim zakonom drukčije propisano". Krećući se u okviru ovlašćenja Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Savjet Agencije ukazuje da: - se predlogom izmjene člana 8 Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost treba uspostaviti obaveza, da osim službene legitimacije ovlašćeni službenik mora da pokaže i pisani zahtjev da mu se omogući pristup neposrednim uvidom u registre i zbirke podataka koji vode nadležni organi. Pisani zahtjev bi trebao da sadrži datum i vrijeme započinjanja uvida. Vršenje obrade podataka neposrednim uvidom mora biti u skladu sa principom srazmjernosti obima podataka koji su predmet obrade. Posebno važnim smatramo da se predlogom izmjena Zakona treba propisati da ovlašćeni službenik mora sačiniti službenu zabilješku sa pozivom na pravni osnov i svrhu prikupljanja podataka, nakon izvršenog uvida. Na ovaj način se ostvaruju pretpostavke, koje omogućavaju vršenje efikasnog nadzora Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama u vezi postupanja Agencije za nacionalnu bezbjednost, a koja se tiče legaliteta i legitimiteta, te srazmjernosti zadiranja u pravo na privatnost, vezano za zaštitu ličnih podataka, kako je neophodno u demokratskom društvu. Naprijed navedeno smatramo prije svega važnim sa aspekta nadležnosti Agencije za

zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama prilikom vršenja nadzora, - se izmjenom člana 8. dodaje obaveza, da prilikom pristupanja elektronskim putem registrima i zbirkama podataka, od strane Agencije za nacionalnu bezbjednost moraju se voditi principom srazmjernosti obima podataka koji su predmet obrade, kojom prilikom se moraju sačuvati tragovi, odnosno dokazi o pristupu podacima prikupljenim na ovaj način. Predloženo takođe uspostavlja mogućnost efikasnog nadzora Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama u granicama svojih ovlašćenja, - se izmjenom člana 15a stav 2 tacka 1 dodavanjem "adekvatnom nivou uređenje mjere zaštite ličnih podata" koristi terminologija uobičajena u komparativnom nacionalnom i zakonodavstvu EU. Savjet smatra da je predložena izmjena suštinskog značaja za nadzor u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka. Prilikom razmatranja predloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, šire posmatrano u odnosu prava na poštovanje porodice i privatnog života, doma i prepiske (član 8 Evropska konvencija za ljudska prava i osnovne slobode), treba ukazati da se radi o pripadnosti grupi prava i sloboda uslovljenih u znatnoj mjeri. Karakteristika uslovljenosti u znatnoj mjeri povezuje se sa standardom poznatim pod terminologijom neophodna u jednom demokratskom društvu, odnosno udovoljavanju urgentnoj društvenoj potrebi. U ovom pravcu treba i procjenjivati predložena rješenja. Ukazujemo da je "margina procjene" proistekla iz međunarodnog prava. Evropski sud za ljudska prava smatra da sve dok države "obezbjeđuju" zaštitu prava na privatni život, one zadržavaju marginu procjene u pogledu načina na koji to čine. Procjenjivanje da li je margina široka ili uska, tiče se prava na privatni život iz člana. Iz prakse Suda se ukazuje da u demokratskom društvu i kada se radi o nacionalnoj bezbjednosti, pojam zakonitosti i vladavine prava obavezuju mjere kojima se radnje organa nadležnog za nacionalnu bezbjednost trebaju podvrgnuti provjeri od strane nezavisnog organa. Premda Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama ima u konkretnom slučaju, samo nadležnost nadzora, zadržava se na tom pitanju, odnosno da se predloženim izmjenama i dopunama stvaraju uslovi za efikasniju i meritornu kontrolu, odnosno nadzor.

Primjer 3.

Savjet Agencije je na sjednici održanoj dana 14.05.2015. godine donio mišljenje po zahtjevu Uprave policije vezano za dostavljanje dokumentacije Komisiji za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija koja se odnosi na slučajeve koji su nastali radom policije, u kojem se od Agencije traži da navede, koji lični podaci iz službenih spisa trebaju biti zaštićeni (precrtani), i nakon toga dostavljeni navedenoj Komisiji. U izreci mišljenja navedeno je da lične podatke koje je Uprava policije prikupila shodno svojim ovlašćenjima, a koji se odnose na slučajeve prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija, prilikom dostavljanja istih Komisiji za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija, kao korisniku ličnih podataka, koja je osnovana Odlukom Vlade br. ("Sl. list Crne Gore", br. 05/14 od 29.01.2014) je u obavezi da markira na način da ne mogu biti čitljivi dok traje postupak izviđaja, kao i prethodni postupak; da podaci koji se nakon podizanja

optužnice sprovode kao dokazi na glavnom pretresu i ukoliko pretres nije zatvoren za javnost u smislu Zakona o zaštiti podataka o ličnosti se mogu dostaviti Komisiji nakon sprovedenog postupka na pretresu; da korisnik ličnih podataka-Komisija za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija dužna je da sa podacima iz materijala koji se koriste ili nastanu u radu Komisije postupa i vrši obradu u skladu sa Zakonom zaštita podataka o ličnosti. Imajući u vidu da se dostavljanje ličnih podataka Komisiji od strane Uprave policije nije određeno zakonom, već na osnovu Odluke Vlade, Savjet Agencije smatra da Uprava policije shodno navedenoj Odluci Vlade dostavlja potrebnu dokumentaciju koja je nastala aktivnostima iz svoje nadležnosti, tj. istragama koje je ona preduzela u slučajevima napada na novinare predmetnoj Komisiji, uz obavezu da obrada ličnih podataka bude na način koji je propisan Zakonom na osnovu kojeg su podaci prvobitno obrađivani, odnosno prikupljeni. To znači, da ako je radnja obrada podataka od strane Uprave policije određena zakonom kojim su propisani (pravni osnov, obim, svrha obrade, kao i namjena obrade (prikupljanje podataka), ista je u obavezi da radnju dostavljanja podataka korisniku ličnih podataka-Komisiji vrši u skladu sa tim zakonom na osnovu kojeg je prvobitno prikupila istragama koje je ona preduzela u slučajevima napada na novinare. Uprava policije prilikom dostavljanja (dokumentacije koja je nastala radnjama policije) u kojoj se nalaze lični podaci koji su predmet obrade Komisiji kao korisniku ličnih podataka može izvršiti samo u slučajevima i pod uslovima propisanim zakonikom o Krivičnom postupku("Sl Crne Gore, broj 57/2009"), na način da dok traje postupak izviđaja, kao i prethodni postupak zaštiti podatke fizičkih lica markiranjem kako ne bi mogli biti čitljivi, odnosno identifikovana fizička lica na koje se podaci odnose. Savjet Agencije takodje smatra da Zakonik o krivičnom postupku u konkretnom slučaju nije u koliziji, iz razloga što cilj odredbe na osnovu koje se pretres zatvara za javnost je da ne postoji javni interes da zna ove podatke, već da samo stranke u postupku pred sudom u cilju dokaznog postupka imaju pravni interes da ih znaju.

3.3. Preporuke

U izvještajnom periodu Agencije je, shodno zakonskim ovlašćenjima, dala dvije poruke za unapređenje zaštite ličnih podataka.

Preporuka 1

Javnim izvršiteljima, po Inicijativi NVO "Građanska alijansa", vezane za postojanje zakonskog osnova za korišćenje obima ličnih podataka izvršnih dužnika prilikom javnog objavljivanja u štampanima medijima .

U preporuci je istaknuto da je izvršavanje zakonske obaveze javnog objavljivanja izvršnih dužnika u dnevnim štampanim medijima koji izlaze na cijeloj teritoriji Crne Gore, kao i u "Službenom listu Crne Gore" od strane javnih izvršitelja, mora voditi računa o svrsishodnosti i srazmjernosti obrade ličnih podataka shodno odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

S tim u vezi, u pravcu zaštite ličnih podataka, Agencija je donijela Preporuku o zabrani javnog objavljivanja jedinstvenog matičnog broja izvršnih dužnika iz razloga što se štampani mediji mogu naći na internet portalima što povećava rizik moguće zloupotrebe ličnih podataka čime se čini još teža povreda u pogledu prava na zaštitu ličnih podataka.

Cijeneci važnost funkcionisanja instituta javnog izvršenja, Agencije smatra da se donošenjem ove Preporuke obezbjeđuje zaštita ličnih podataka izvršnih dužnika shodno važećoj legislativi u Crnoj Gori.

Preporuka 2

U cilju obezbjeđivanja najave dolaska "Google Street View" u Crnu Goru je dala svojevrsnu preporuku.

Imajući u vidu prirodu proizvoda koji "Google Inc" želi da postigne pružanjem usluge "Google Street View" i "Google Maps", Agencija ističe neophodnost poštovanja zaštite ličnih podataka građana "Google Street View". Budući da će se predviđenim aktivnostima "Google Street View" vršiti snimanje javnih površina, rukovalac zbirke ličnih podataka dužan je donijeti odluku o uvođenju video nadzora u pisanoj formi koja sadrži razloge za uvođenje video nadzora, i s tim u vezi propisati postupke obrade i zaštite ličnih podataka. Aktivnosti "Google Inc" treba da budu unaprijed dostupne javnosti, naročito na teritoriji na kojoj će se jasno u naznačenom periodu vršiti snimanje što znači da sve informacije od značaja za informisanje građana o snimanju ulica i objekata koje se odnose na svrhu i način snimanja, vremenu snimanja i načinima ostvarivanja prava lica na zaštitu ličnih podataka moraju od strane "Google Inc" prezentovane javnosti na službenom jeziku i jezicima u službenoj upotrebi u Crnoj Gori. Zabranjeno je prikupljanje podataka sa bežičnih internet konekcija (Wi-Fi) i "Google Inc" treba da preuzme mjere kako bi isključio mogućnost prikupljanja ovih podataka. Imajući u vidu da se snimanjem ulica i objekata istovremeno vrši i obrada podataka o ličnosti (npr. slike pojedinaca, njihov hod, registarske tablice) koja nisu dala svoju saglasnost za takvu obradu, "Google Inc" je obavezan da ove podatke anonimizuje prije nego što ih učini dostupnim javnosti. Imajući u vidu da i pored tehnike anonimizacije podataka postoji mogućnost da pojedini podaci o ličnosti ostanu dostupni, bilo tako što je ista izostala ili nije bila adekvatna, tako da je lice na koje se podatak odnosi odredivo, "Google Inc" je obavezan da omogući licu da na njegov zahtjev traži brisanje ovih podataka. Postupak ostvarivanja ovog prava mora biti jasan licu i ne smije biti opterećen posebnim uslovima (plaćanja takse ili posebna znanja iz informacionih i komunikacionih tehnologija).

S tim u vezi, "Google Inc" je obavezan da jasno naznači pravno lice koje će biti odgovorno u postupku postupanja po zahtjevu za brisanje podataka. Agencija, kao organ nadležan za zaštitu podataka o ličnosti, nadležan je da odlučuje u drugostepenom postupku u vezi sa ostvarivanjem prava povodom obrade podataka. Agencija napominje da određeni objekti mogu biti izuzeti od snimanja u skladu sa odlukama ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, pa se prije sprovođenja aktivnosti u vezi realizacije pružanja usluge "Google Street View", potrebno istom obratiti. Takođe, "Google Inc" treba da omogući licima da se slike njihovih privatnih objekata učine nedostupnim za

javnost .Postupak i brisanje ovih podataka treba da bude dostupan i jednostavan za pojedinca.

4. ANALIZA STANJA ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA

Ima li privatnost cijenu? Najkraći odgovor je da je cijena privatnosti nemjerljiva za ličnost pogotovu kada dođe do narušavanja iste. Privatnost je dio integriteta svake ličnosti. Javni interes zajednice koja se zove Crna Gora je zaštita privatnosti njenih građana, a uloga Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama da bude stožer zaštite ličnih podataka kao dio institucionalnog mehanizma.

Analizu stanja u oblasti zaštite ličnih podataka u 2015. godini u Crnoj Gori predstavljamo na osnovu rezultata rada Agencije i to u postupcima nadzora, odluka i davanja mišljenja o primjeni Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kao i u odnosu na primjenu drugih propisa, koji se odnose na pravo na privatnost i zaštitu ličnih podataka. Najbolje mjerilo zaštite ličnih podataka je rezultat nadzora i odluka Agencije, kroz koji je poboljšano poštovanje ovog prava, kao i praćenje da li poštuju odluke Agencije oni koji obrađuju lične podatke i na koje se odnose aktivnosti nadzora.

Usvojena mišljenja imaju neposredan uticaj kako na obrađivače ličnih podataka, poštovanje prava građana tako i na proces pripremanja i usvajanja novih propisa sa ciljem da oni budu u skladu sa međunarodnim standardima iz ove oblasti i Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

Nerazdvojni segment stanja u oblasti zaštite podataka o ličnosti je onaj koji se odnosi na to koliko građani poznaju svoja prava, postupke i nadležnosti organa za njihovo ostvarenje i zaštitu. Agencija transparentno, putem objavljivanja na web sajtu (www.azlp.me) doprinosi podizanju svijesti građana o važnosti zaštite ličnih podataka, postupcima za zaštitu, a kroz objavljivanje domaće i strane prakse daje građanima orijentir za očekivana rješenja kroz primjenu prava.

Članovi Savjeta Agencije i drugi zaposleni su držali ekspertska predavanja na teme koje se tiču zaštite ličnih podataka i prava na privatnost u programima gdje se kao organizator pojavljivala Agencija, ali isto tako i u edukacionim projektima koje su organizovale strane i domaće institucije.

Agencija kao mlada institucija dosta pažnje polaže usavršavanju postojećih kadrova i teži većoj kadrovskoj popunjenosti kako bi bila u mogućnosti da blagovremeno odgovori na sve zahtjeve koji pred nju dolaze. Kontinuirana edukacija zaposlenih ogleda se kroz učešće na brojnim seminarima, radionicama i skupovima o zaštiti podataka o ličnosti kako u zemlji tako i u inostranstvu na kojim se vrši razmjena iskustava i stiču vještine koje se primjenjuju u daljem radu. Tribine o zaštiti podataka o ličnosti i nastupi predstavnika Agencije u elektronskim i štampanim medijima koje su održavane u Crnoj Gori su korišćene za edukaciju predstavnika rukovaoca ali i za podizanje znanja građana o njihovim pravima. Nastupi u medijima, kako u elektronskim tako i štampanim, su od koristi i građanima i onim koji Zakon primjenjuju.

Građani ne podnose zahtjeve za zaštitu prava u onom broju koji bi bio za očekivati. Evidentno je da nekad umjesto njih inicijative za postupanje Agencije podnose nevladine organizacije ili čak novinari. Naprijed navedeno ukazuje da se ne

radi o neznanju građana ko je nadležan za zaštitu ličnih podataka, već da je posrijedi lični razlog pojedinca, čija su prava eventualno kršena. Svakako da treba kontinuirano raditi na podizanju svijesti građana o značaju zaštite ličnih podataka i to prije svega preventivno odnosno edukativno i ukazati na mogućnosti koje im pruža Zakon za slučaj da dođe do nezakonite obrade ličnih podataka.

Analiza uticaja nadzora i odluka zasnovanih na nalazima u nadzorima uzima se kao mjera poštovanja stava Agencije i ispravljanja nepravilnosti u obradi ličnih podataka. Tako se može zaključiti da su rukovaoci u najvećem broju ispoštovali odluke.

Video nadzor koji se vrši od strane fizičkih lica, po Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti i Direktivi EU 45/96 smatra se obradom podataka za sopstvene svrhe. Pravni problem nastaje kada lice na ovaj način vrši obradu podataka zahvatajući prostor javnih površina ili privatni posjed koji nije u njegovom vlasništvu. Agencija smatra da je snimanje dijela javnih površina protivno odredbama Zakona, za što nalazi i uporište i u presudi Evropskog suda pravde u Luksemburgu u predmetu C-212/13. Smatramo da bi donošenje zakona koji bi regulisao korišćenje video nadzora za snimanje javnih površina, obezbijedio zaštitu privatnosti građana na javnim površinama.

Kao pozitivan primjer u zaštiti ličnih podataka ističemo praksu rukovaoca koja se stvarala na osnovu mišljenja koja je Agencija donijela, a koja se, između ostalog, tiču obrade posebne kategorije ličnih podataka. Ovom prilikom napominjemo da sa takva praksa uspostavila od strane JZU Dom zdravlja Podgorica. Značaj ovako ustanovljene prakse je važan jer se radi o obradi posebne kategorije ličnih podataka, zdravstvenih podataka pacijenata putem dostavljanja zakonskim korisnicima uz poštovanje uslova propisanih članom 13 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i primjenu načela srazmjernosti i svrsishodnosti.

Podaci iz medicinske dokumentacije korisniku se mogu dostavljati u papirnoj ili elektronskoj formi uz poštovanje člana 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti kojim su predviđene kadrovske, tehničke i organizacione mjere zaštite ličnih podataka, radi zaštite od gubitka, uništenja, nedopuštenog pristupa, promjene, objavljivanja kao i od zloupotrebe.

Značaj mišljenja koje je Agencija utvrdila tokom procesa izmjena i dopuna Zakona o nacionalnoj bezbjednosti, ogleda se u tome što je Odbor za bezbjednost i nakon toga Skupština Crne Gore izmjenama i dopunama ovog zakona, prihvatila preporuke predložene od strane Agencije, a koje su imale za cilj jačane garancija za zaštitu ličnih podataka, prilikom obrade od strane Agencije za nacionalnu bezbjednost. Ovakva praksa od strane Skupštine i radnih tijela bi bila poželjna i prilikom usvajanja drugih zakona kojim se uređuje obrada ličnih podataka:

Mišljene Agencije vezano za korišćenje podataka koji se obrađuju u statističke svrhe od strane MONSTAT-a utvrđeno je pozivajući se na Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, ali i u skladu sa Konvencijom o zaštiti lica u odnosu na automatsku obradu ličnih podataka. Ovaj primjer ukazuje na to da Agencija prilikom donošenja mišljenja i odluka vodi računa o hijerarhiji prava u skladu sa članom 9. Ustava Crne Gore, posebno ako domaće zakonodavstvo nije u skladu sa konvencijskim pravom, što ovom prilikom nije bio slučaj.

Agencija je u toku izvještajne godine zabilježila rast zahtjeva kojim rukovaoci zbirci ličnih podataka traže mišljenje u vezi sa rješavanjem konkretnih pravnih situacija.

Ovakav način ponašanja rukovaoca smatramo izbjegavanjem primijene odredaba sadržanih u Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti i pravnom poretku Crne Gore iz razloga nedovoljnog poznavanja istih. S tim u vezi, preporuka Agencije je da se zahtjevi za davanje mišljena ne podnose na rješavanje konkretnih pravnih pitanja vezanih za pojedine slučajeve, već da rukovaoci sami u procesu donošenja odluka primjenjuju odredbe sadržane u pravnom poretku Crne Gore.

Premda se radi o smislu davanja mišljena, da prije svega služi za pravilno shvatanje primjene Zakona i da nema obavezno dejstvo u postupanju, sasvim je jasno da se mišljenjima ne može nadomjestiti obaveza organa da se u svakom konkretnom slučaju moraju pozivati i odlučivati u skladu sa Zakonom. Takođe, Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti u članu 27 stav 3 propisana je i obaveza rukovaoca zbirke ličnih podataka koji ima 10 i više zaposlenih da, nakon uspostavljanja automatske zbirke ličnih podataka, odredi lice odgovorno za zaštitu ličnih podataka. Uloga tog lica tzv. "oficira za zaštitu ličnih podataka" jeste da se stara o adekvatnoj primjeni propisa kojima je regulisana zaštita podataka o ličnosti i da ukazuje na moguće rizike u cilju sprječavanja zloupotreba i kršenja prava, kako zaposlenih tako i lica čiji se lični podaci obrađuju.

Agencija nalazi i preporučuje da se prilikom obrade ličnih podataka, a što najčešće nije slučaj, rukovaoci pored zakonitosti pozivaju i na pravilo pravičnosti i poštene obrade ličnih podataka. Ovo je pravilo garantovano Konvencijom o zaštiti lica u odnosu na automatsku obradu ličnih podataka i bitan je dio pravne tekovine EU a takođe je i transponovano u član 2 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti koji glasi: "Podaci o ličnosti moraju se obrađivati na pošten i zakoniz način". Ovo posebno ističemo imajući u vidu obradu podataka, korišćenjem prinudnih ovlašćenja. Osjetljiv kontekst u kojem se ova ovlašćenja primjenjuju opravdano stvara sumnju u pogledu pravičnosti obrade podataka.

Svrha obrade ličnih podataka je takođe jedno od ključnih načela zaštite ličnih podataka. Obrada ličnih podataka se može vršiti samo za svrhu za koju su prikupljeni, ukoliko drugačije nije zakonom uređeno. Svrha za koju su prikupljeni lični podaci se ne može mijenjati podzakonskim aktima, osim ako ti podzakonski akti nemaju snagu zakona, što se u sistemu vladavine prava dešava samo u vanrednim okolnostima.

Kao izuzetno bitno ističemo pitanje obima podataka. Obim podataka nije samo kategorija sadržana u Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti, već i u drugim zakonima koji se tiču procesnih rješenja. Najvažniji je svakako sa aspekta prava na privatnost Zakonik o krivičnom postupku. Organi koji postupaju po ovlašćenjima sadržanim u ovom zakoniku trebaju da imaju, prilikom obrade podataka u vidu, pravilo da se garancija poštovanja ovog prava postiže, ako se obrađuje najmanji obim podataka da bi se postigla svrha obrade. Srazmjernost i selektivnost se trebaju podrazumijevati, posebno kada se ima u vidu tehnologija koja se koristi za obradu podataka i veoma često se radi o posebnim kategorijama ličnih podataka, kao što su biometrijski.

Agencija nije u izvještajnom periodu podnosila Zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka kao ni ustupala predmete policiji i tužilaštvu u slučaju sumnje da se radi o krivičnom djelu iz člana 176 Krivičnog zakonika. u stavu koji se goni po službenoj dužnosti. Takođe tokom nadzora nije našla osnov za sumnju da je prekršeno izvršeno krivično djelo iz člana 176 koji se goni po privatnoj tužbi.

Smatramo da se posebna pažnja u 2016-oj godini treba pokloniti pažljivoj ocjeni razloga za podnošenje Zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

Činjenica koja ohrabruje jeste to što rukovaoci zbirkama ličnih podataka koji su u prethodnom periodu bili subjekti kontrole, u najvećem broju postupaju po ukazanom i otklanjaju nepravilnosti u obradi ličnih podataka. Može se konstatovati da su pomaci na polju zaštite ličnih podataka vidljivi ali da zajedničkim djelovanjem građana i drugih subjekata kroz podnošenje Zahtjeva i Inicijativa kojima se Agenciji ukazuje na eventualne zloupotrebe možemo zaštitu ličnih podataka podići na viši nivo.

Sve iznijeto, i po pitanju ocjene stanja i po pitanju preporuka, će biti orijentir za mjerenje nivoa zaštite ličnih podataka i rezultata Agencije na tom planu.

SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

1. PRVOSTEPENI POSTUPAK

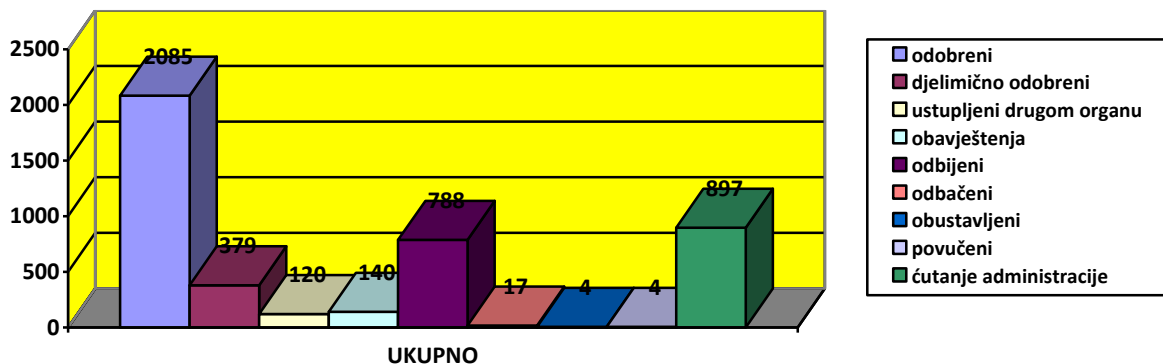
1.1. Zahtjevi prema organima vlasti

Na osnovu člana 42 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, organi vlasti su dužni da Agenciji dostave podatke o podnescima, aktima i preduzetim mjerama po zahtjevima za pristup informacijama.

Ukupan broj pristiglih zahtjeva prema organima vlasti u 2015. godini, a koji su dostavljeni Agenciji, iznosi **4434**.

Statusi zahtjeva su sljedeći:

- Broj odobrenih zahtjeva od strane organa vlasti (2085)
- Broj djelimično odobrenih zahtjeva organa vlasti (379)
- Broj zahtjeva ustupljenih drugom organu (120)
- Broj obavještenja (140)
- Broj odbijenih zahtjeva (788)
- Broj odbačenih zahtjeva (17)
- Broj obustavljenih zahtjeva (4)
- Broj povučeni zahtjeva (4)
- Ćutanje administracije (897)

Broj odbijenih zahtjeva u 2015. godini iznosio je 788, a kao razlog odbijanja navedeno je:

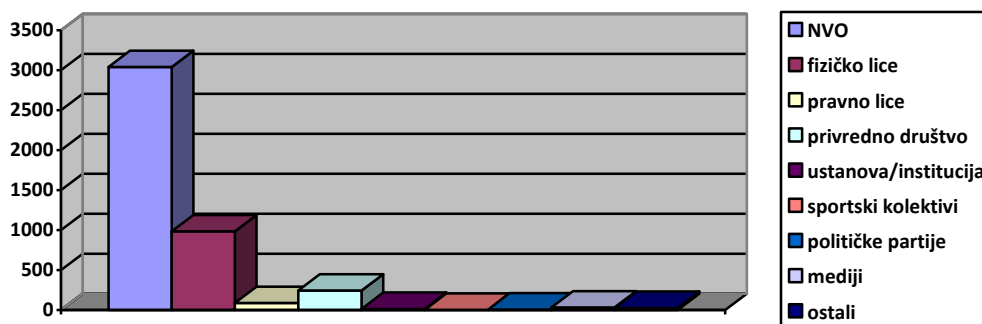
- neposjedovanje informacije (469)
- nenadležnost (32)
- sačinjavanje nove informacije – član 29 Zakona o SPI (54)
- pristup omogućen u prethodnih 6 mjeseci – član 29 Zakona o SPI (42)
- pozivanje na drugi zakon (31)
- neosnovanost zahtjeva (23)
- poziv na Zakon o SPI, član 14 (9)
- poziv na Zakon o SPI, član 14, tačka 1 (25)
- poziv na Zakon o SPI, član 14, tačka 2 (8)
- poziv na Zakon o SPI, član 14, tačka 3 (3)

- 11) poziv na Zakon o SPI, član 14, tačka 4 (2)
- 12) poverljivost/tajnost podataka (24)
- 13) informacija već objavljena na internetu (15)
- 14) već odlučeno u istoj upravnoj stvari (5)
- 15) zaštita privatnosti (1)
- 16) izvršen test štetnosti – član 16 Zakona o SPI (2)
- 17) nije naveden razlog odbijanja (30)
- 18) ostalo (13)

1.2. Kategorije podnosioca zahtjeva i organa vlasti kojima su upućeni zahtjevi

Kategorije podnosioca zahtjeva:

- a) NVO (3040)
- b) fizičko lice (985)
- c) pravno lice (87)
- d) privredno društvo (244)
- e) ustanova ili institucija (14)
- f) sportski kolektivi (2)
- g) političke partije (5)
- h) mediji (32)
- i) ostali (25)

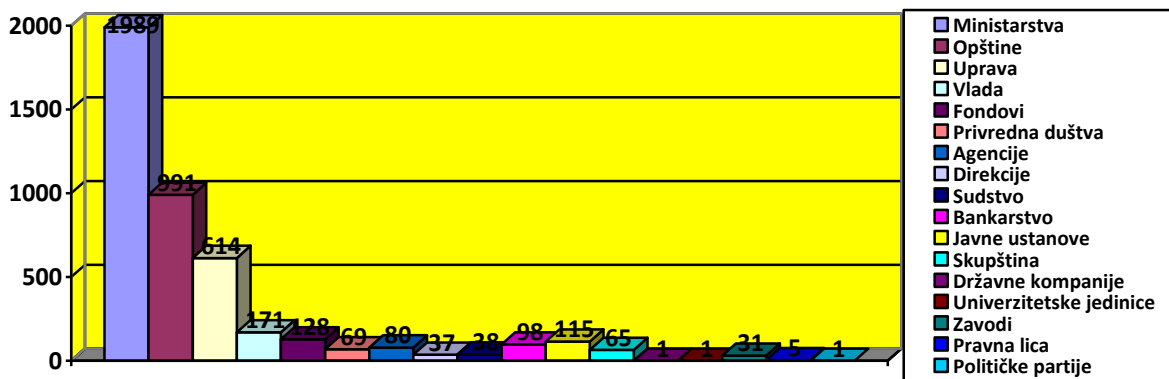

Organi vlasti kojima su se obraćali podnosioci zahtjeva:

- a) Ministarstva (1989)
- b) Opštine (991)
- c) Uprava (614)
- d) Vlada (171)
- e) Fondovi (128)
- f) Privredna društva (69)
- g) Agencije (80)
- h) Direkcije (37)
- i) Sudstvo (38)
- j) Bankarstvo (98)
- k) Javne ustanove (115)

- l) Skupština (65)
- m) Državne kompanije (1)
- n) Univerzitetske jedinice (1)
- o) Zavodi (31)
- p) Pravna lica (5)
- q) Političke partije (1)

2. DRUGOSTEPENI POSTUPAK

2.1. Žalbe podnijete Agenciji

Ukupan broj podnijetih žalbi Agenciji u 2015. godini iznosio je **1513**.

Ukupan broj usvojenih žalbi 1102

- a) broj djelimično usvojenih žalbi (19)
- b) broj usvojenih žalbi (1083)

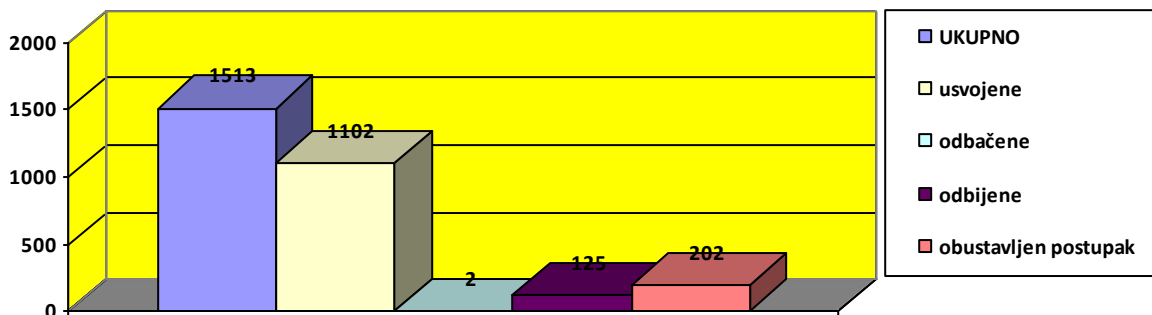
Ukupan broj odbačenih žalbi 2. Žalbe su obačene jer su izjavljene ne blagovremeno.

Ukupan broj odbijenih žalbi je (125) iz razloga što:

- a) pravno lice nije obveznik zakona
- b) pravilno primijenjene zakonske odredbe
- c) rješenjem u potpunosti usvojen zahtjev
- d) informacija objavljena na web sajtu organa

Broj obustavljenih postupaka je 202:

- a) zaključkom obustavljenih postupaka (193)
- b) zaključkom obustavljen zbog nenadležnosti (9)

2.2. Zahtjevi Savjeta Agencije prema organima vlasti

Savjet Agencije se obraćao organima vlasti, u smislu dostavljanja i kompletne informacije ili dijela informacije kojoj se traži pristup, kao i druge informacije i podatke koji su potrebni za odlučivanje.

Agencija se u 82 slučaja obratila Ministarstvu unutrašnjih poslova, Direkciji za inspekcijski nadzor, da se izvrši kontrola da li su prvostepeni organi u posjedu traženih informacija.

Savjet Agencije je u izvještajnom periodu podnio 53 inicijative za podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka protiv odgovornih lica u pravnom licu. Prema podacima Direkcije za inspekcijski nadzor MUPA-a, preduzete su sljedeće kaznene mjere u 2015. godini, prema subjektima nadzora, a u vezi primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama:

Ministarstvo finansija

- pet novčanih kazni:
- sekretar 15%;
- dva generalna direktora 5%;
- jedan generalni direktor 10%;
- načelnik službe za opšte poslove 20%.

Ministarstvo finansija - Poreksa uprava

- direktor - novčana kazna 5%

Ministarstvo ekonomije

- sekretar ministarstva-novčana kazna 30%
- samostalni savjetnik i- novčana kazna 30%

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva

- sekretar ministarstva-novčana kazna 20%
- samostalni savjetnik i- novčana kazna 15%

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

- generalni sekretar ministarstva-novčana kazna 15%
- samostalni savjetnik i- novčana kazna 15%

Ministarstvo odbrane

-sekretarka ministarstva- novčana kazna 20%

JP Aerodrom Crne Gore

-jedan zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka

Glavni grad Podgorica - Služba gradonačelnika

-jedan zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka

Opština Bar- Sekretarijat za ekonomiju i finansije

-2 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka

Montenegro bonus

-izvršni direktor- novčana kazna 10%

-direktorica sektora opštih poslova- novčana kazna 10%

Visina novčane kazne izražena u procentima predstavlja iznos zarade za poslednji mjesec. Sve novčane kazne su naplaćene. Nemamo povratnih informacija o rezultatima prekršajnog postupka.

3. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članom 39 stav 1 tačka 4 Zakona o slobodnom pristupu informacijama definisano je da Agencija vrši inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona u odnosu na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama.

S obzirom da Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji definisana radna mjesta kontrolora nijesu popunjena ni u 2015. godini, u izvještajnom periodu nije vršen inspekcijski nadzor.

4. ODLUKE UPRAVNOG SUDA

U izvještajnom periodu podnijeto je 189 tužbi na rješenja Savjeta Agencije na koje je u 189 predmeta blagovremeno poslat odgovor Upravnom sudu u Podgorici.

Urađeno je 11 odgovora na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke Upravnog suda i dostavljeno Vrhovnom sudu Crne Gore.

U izvještajnom periodu Agenciji je pristiglo 107 odluka Upravnog suda u Crne Gore u formi Presude:

1. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2585/2014 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br.5758/14 od 06.08.2014.godine
2. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.1752/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba . Potvrđeno rješenje br.3629/14 od 14.05.2014.godine

3. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2263/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.4983/14 od 04.07.2014.godine
4. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br 2013/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se i potvrđuje rješenje br. 3949/14 od 26.05.2014.godine.
5. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br .2168/2014 po tužbi JU SMŠ "Mladost" Tivat. Usvaja se tužba i poništava rješenje br. 1421/14 od 26.02.2014. godine.
6. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2150/2014 po tužbi Zavoda za zapošljavanje. Usvaja se tužba i poništava rješenje br.5102/14 od 11.07.2014.godine.
7. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2306/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje rješenje br.5118/14 od 16.07.2014.godine.
8. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2304/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje rješenje br.5351/14 od 24.07.2014.godine
9. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3430/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.7603/14 od 12.11.2014.godine
10. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3428/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br 7570/14 od 11.11.2014.godine.
11. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3174/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.7105/14 od 20.10.2014.godine
12. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2307/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.5106/14 od 16.07.2014.godine
13. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.1747/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje rješenje br.5106/14 od 16.07.2014.godine
14. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2232/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje rješenje br.4793/14 od 26.06.2014.godine.
15. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.1751/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje rješenje br.3628/14 od 14.05.2014.godine.
16. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2634/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje rješenje br.4324/14 od 09.06.2014.godine.
17. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.1748/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje rješenje br.3633/14 od 14.05.2014.godine.
18. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.1099/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se i potvrđuje rješenje br.1826/14 od 11.03.2014.godine
19. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3442/2014 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 7620/14 od 13.11.2014.godine.
20. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3227/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se i potvrđuje rješenje br.7284/14 od 24.10.2014.godine.
21. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3175/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se i potvrđuje rješenje br 7193/14 od 21.10.2014.godine.
22. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3429/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje rješenje br.7606/14 od 11.11.2014.godine.
23. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3290/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje rješenje br.7438/14 od 30.10.2014.godine.
24. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br.2586/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje rješenje br.5759/14 od 06.08.2014.godine.

25. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2303/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.5349/14 od 24.07.2014.godine.
26. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2264/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.4923/14 od 03.07.2014.godine.
27. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.1678/2014 po tužbi NVO Mans . Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.3336/14 od 28.04.2014.godine
28. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br.1314/2014 po tužbi Osnovnog državnog tužilaštva u Kotoru . Usvaja se tužba i poništava rješenje br. 2146/14 od 20.03.2014.godine
29. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.1972/2014 po tužbi Hotelske grupe Budvanska rivijera AD Budva. Usvaja se tužba i poništava rješenje br.4761/14 od 25.06.2014.godine .
30. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.1749/2014 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br.3632/14 od 14.05.2014.godine.
31. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2261/2014 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br.4977/14 od 03.07.2014.godine..
32. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2230/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.4796/14 od 26.06.2014.godine.
33. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2265/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.4882/14 od 02.07.2014.godine.
34. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3121/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br 6969/14 od 14.10.2014.godine.
35. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2718/2014 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 5918/14 od 20.08.2014.godine.
36. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3524/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br 7854/14 od 24.11.2014.godine.
37. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3171/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.7234/14 od 23.10.2014.godine.
38. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3035/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.6584/14 od 02.10.2014.godine.
39. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3033/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.6582/14 od 02.10.2014.godine.
40. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2735/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.5954/14 od 28.08.2014.godine
41. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3342/2014 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 7443/14 od 30.10.2014.godine.
42. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2082/2014 po tužbi Luka Bar AD Bar. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 4411/14 od 12.06.2014.godine.
43. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3072/2014 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 6747/14 od 08.10.2014.godine.
44. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3506/2014 po tužbi Dragutina Novakovića zbog nepostupanja po presudi U.br.2582/14 od 20.11.2014.godine kojim se poništava rješenje Savjeta Agencije br.3218/13 od 16.09.2013.godine.
45. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.196/2015 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br.8165/14 od 25.12.2014.godine .

46. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2086/2014 po tužbi Luka Bar AD Bar. Usvaja se tužba i poništava rješenje br.4412/14 od 12.06.2014.godine .
47. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2824/2014 po tužbi Investiciono – razvojnog fonda Crne Gore . Usvaja se tužba i poništava rješenje br 6550/14 od 01.10.2014.godine.
48. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3154/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.7149/14 od 20.10.2014.godine..
49. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3032/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.6583/14 od 02.10.2014.godine.
50. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3173/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br 7210/14 od 22.10.2014.godine..
51. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3244/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br. 7333/14 od 28.10.2014.godine.
52. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3245/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.7350/14 od 28.10.2014.godine.
53. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3153/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.7024/14 od 16.10.2014.godine
54. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3449/2014 po tužbi Zavod za zapošljavanje Crne Gore. Usvaja se tužba i poništava rješenje br. 7648/14 od 13.11.2014.godine
55. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3443/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.7612/14 od 13.11.2014.godine.
56. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3469/2015 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br. 7740/14 od 19.11.2014.godine
57. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2822/2014 po tužbi Investiciono – razvojnog fonda Crne Gore . Usvaja se tužba i poništava rješenje br 6412/14 od 29.09.2014.godine.
58. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3470/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br. 7754/14 od 20.11.2014.godine.
59. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3233/2014 po tužbi Luke Bar AD Bar. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 7673/14 od 14.11.2014.godine.
60. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2085/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.4323/14 od 09.06.2014.godine.
61. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3343/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br 7442/14 od 30.10.2014.godine.
62. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3034/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br 6581/14 od 02.10.2014.godine.
63. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2823/2014 po tužbi Investiciono – razvojnog fonda Crne Gore. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 6446/14 od 30.09.2014.godine.
64. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2900/2014 po tužbi Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Crne Gore . Usvaja se tužba i poništava rješenje br 6312/14 od 22.09.2014.godine.
65. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3155/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br.7023/14 od 16.10.2014.godine.

66. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3133/2014 po tužbi Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Crne Gore . Usvaja se tužba i poništava rješenje br 6997/14 od 14.10.2014.godine.
67. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.254/2015 po tužbi advokata Nikole Martinovića. Odbija se tužba ćutanja administracije Savjeta Agencije
68. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3246/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br 7351/14 od 29.10.2014.godine..
69. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3361/2014 po tužbi Predraga Vujovića. Odbija se tužba i povrđuje rješenje UPII 270/14-1 od 30.12.2014.godine
70. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3523/2014 po tužbi Ministarstva finansija. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 7846/14 od 24.11.2014.godine.
71. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.3458/2014 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br 7698/14 od 17.11.2014.godine
72. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.196/15 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 8165/14 od 25.12.2014.godine.
73. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.471/15 po tužbi Luka Bar ad Bar. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 235/15 od 30.01.2015.godine.
74. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.99/15 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br UPII 14/14-1 od 16.12.2014.godine
75. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 574/2015 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 305/15 od 03.02.2015.godine.
76. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.81/2015 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br 8390/14 od 11.12.2014.godine
77. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 573/2015 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 304/15 od 03.02.2015.godine.
78. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 695/2015 po tužbi Višeg suda u Podgorici. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 1329/15 od 09.03.2015.godine.
79. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 903/2015 po tužbi Fonda PIO Podgorica . Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 469/15-1 od 10.03.2015.godine.
80. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.82/2015 po tužbi NVO Mans. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br 8430/14 od 15.12.2014.godine.
81. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 2444/15 po tužbi Željezničkog prevoza Crne Gore ad Podgorica . Usvaja se tužba i poništava rješenje br5057/15 od 27.08.2015.godine.
82. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 2106/15 po tužbi Zavoda za statistiku. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 1567/15-1 od 15.07.2015.godine.
83. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 692/15 po tužbi Apelacionog suda. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 1330/15 od 09.03.2015.godine.
84. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.320/15 po tužbi Predraga Vujovića. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br UPII 346/14-2 od 06.04.2015.godine.
85. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 606/2015 po tužbi Crnogorkog elektroprenosnog sistema AD Podgorica. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 301/15 od 03.02.2015.godine.
86. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 539/2015 po tužbi Karadžić Dragiše. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 311/15 od 03.02.2015.godine.

87. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 696/15 po tužbi Viši sud Podgorica. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 1328/15 od 09.03.2015.godine.
88. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 569/2015 po tužbi Ekonomskog fakulteta . Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 350/14-2 od 28.08.2015.godine.
89. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 1545/2015 po tužbi Osnovnog državnog tužilaštva. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 2942/15 od 11.05.2015.godine.
90. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 557/15 po tužbi advokata Slobodana Smolovića. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 362/15 od 03.02.2015.godine.
91. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 967/2015 po tužbi Glavnog grada Podgorica. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 13/15-1 od 06.03.2015.godine.
92. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 2868/15 po tužbi Poreske uprave. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 2013/15-1 od 07.10.2015.godine.
93. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.923/15 po tužbi Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić. Odbija se tužba i potvrđuje se rješenje br UPII 214/15-1 od 05.03.2015.godine.
94. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 1497/2015 po tužbi Fonda PIO. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 382/14-2 od 24.08.2015.godine.
95. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 2105/15 po tužbi Zavoda za statistiku. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 1564/15-1 od 15.07.2015.godine.
96. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 2108/15 po tužbi Zavoda za statistiku. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 1565/15-1 od 15.07.2015.godine.
97. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 2929/2015 po tužbi Poreske uprave. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 1260/15-1 od 06.10.2015.godine.
98. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 758/2015 po tužbi Viši sud Podgorica. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 1452/15 od 13.03.2015.godine.
99. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 1495/2015 po tužbi Fonda PIO. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 819/15-2 od 24.08.2015.godine.
100. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 902/15 po tužbi Fonda PIO. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 328/14-1 od 18.03.2015.godine.
101. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 2103/15 po tužbi Zavoda za statistiku. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 1560/15-1 od 10.07.2015.godine.
102. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 694/15 po tužbi Karadžić Dragiše. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 159/14-1 od 10.03.2015.godine.
103. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 1558/2015 po tužbi Opštine Rožaje Sekretarijat za finansije. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 801/15-1 od 12.05.2015.godine.
104. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 1569/2015 po tužbi Opštine Rožaje Sekretarijat za finansije. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 802/15-1 od 12.05.2015.godine.
105. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 673/15 po tužbi Viši sud Podgorica. Usvaja se tužba i poništava rješenje br 1327/15 od 09.03.2015.godine.
106. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2794/2015 po tužbi NVO Mans. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 300/15-1 od 25.09.2015.godine.

107. Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br. 3001/2015 po tužbi Fonda PIO. Usvaja se tužba i poništava rješenje br UPII 818/15-1 od 19.10.2015.godine.

U izvještajnom periodu Agenciji je pristiglo 44 odluke Upravnog suda u Crne Gore u formi Rješenja:

1. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2322/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 318/15-1 od 23.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
2. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2317/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 356/15-1 od 28.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
3. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2316/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 359/15-1 od 28.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
4. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2315/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 360/15-1 od 28.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
5. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2321/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 312/15-1 od 23.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
6. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2323/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 349/15-1 od 23.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
7. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2324/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 323/15-1 od 23.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
8. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2350/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 301/15-1 od 30.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
9. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2345/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 338/15-1 od 30.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
10. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2320/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 319/15-1 od 23.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
11. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2325/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 326/15-1 od 23.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
12. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2318/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 313/15-1 od 23.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
13. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2349/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 361/15-1 od 30.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.

14. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2319/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 314/15-1 od 23.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
15. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2347/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 344/15-1 od 30.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
16. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2383/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 328/15-1 od 07.08.2015.godine. Tužba se odbacuje.
17. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2351/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 335/15-1 od 30.07.2015.godine. Tužba se odbacuje.
18. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2346/15 po tužbi NVO Mans protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 341/15-1 od 30.07.2015.godine. Tužba se odbacuje
19. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 421/15 po tužbi Predraga Vujovića zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
20. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 421/15 po tužbi Željezničkog prevoza Crne Gore protiv rješenja Savjeta Agencije br. 8223/14 od 08.12.2014.godine. Postupak se obustavlja.
21. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1590/15 po tužbi Željezničkog prevoza Crne Gore protiv rješenja Savjeta Agencije br. 3091/15 od 18.05.2015.godine. Postupak se obustavlja.
22. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1568/15 po tužbi Opštine Rožaje Sekretarijat za finansije protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 805/15-1 od 12.05.2015.godine. Tužba se odbacuje.
23. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 230/15 po tužbi Predraga Vujovića zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
24. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br.321/15 po tužbi Predraga Vujovića protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 346/14-2 od 06.04.2015.godine. Tužba se odbacuje.
25. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1471/15 po tužbi NVO Mans zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
26. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1468/15 po tužbi NVO Mans zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
27. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1472/15 po tužbi NVO Mans zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
28. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 229/15 po tužbi Predraga Vujovića zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
29. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1523/15 po tužbi Predraga Vujovića zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
30. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1561/15 po tužbi Opštine Rožaje Sekretarijat za finansije protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 797/15-1 od 12.05.2015.godine. Tužba se odbacuje.

31. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1563/15 po tužbi Opštine Rožaje Sekretarijat za finansije protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 791/15-1 od 12.05.2015.godine. Tužba se odbacuje.
32. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1567/15 po tužbi Opštine Rožaje Sekretarijat za finansije protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 799/15-1 od 12.05.2015.godine. Tužba se odbacuje.
33. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1463/15 po tužbi NVO Mans zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
34. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1474/15 po tužbi NVO Mans zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
35. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1480/15 po tužbi NVO Mans zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
36. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 2678/15 po tužbi Agencije za nacionalnu bezbjednost protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 1643/15-1 od 12.10.2015.godine. Postupak se obustavlja.
37. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1562/15 po tužbi Opštine Rožaje Sekretarijat za finansije protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 800/15-1 od 12.05.2015.godine. Tužba se odbacuje.
38. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1564/15 po tužbi Opštine Rožaje Sekretarijat za finansije protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 798/15-1 od 12.05.2015.godine. Tužba se odbacuje.
39. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1465/2015 po tužbi NVO Mans zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
40. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1476/15 po tužbi NVO Mans zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
41. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1477/15 po tužbi NVO Mans zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
42. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1560/15 po tužbi Opštine Rožaje Sekretarijat za finansije protiv rješenja Savjeta Agencije UPII 804/15-1 od 12.05.2015.godine. Tužba se odbacuje.
43. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1518/15 po tužbi NVO Mans zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.
44. Rješenje Upravnog suda Crne Gore U.br. 1470/15 po tužbi NVO Mans zbog ćutanja administracije. Postupak se obustavlja.

5. PRESUDE VRHOVNOG SUDA

U izvještajnom periodu donijeto je 11 presuda Vrhovnog suda Crne Gore:

1. Presuda Vrhovnog suda Crne Gore UVP.br 120/2015 po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke NVO Mans . Odbija se kao neosnovan zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke presude Upravnog suda U.br.2735/2014 od 09.04.2015.godine i kojim se potvrđuje rješenje Savjeta Agencije br.5954/14 od 28.08.2014.godine.

2.Presuda Vrhovnog suda Crne Gore UVP.br 18/2015 po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke NVO Mans . Odbija se kao neosnovan zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke presude Upravnog suda U.br.2012/2014 od 05.12.2014.godine i kojim se potvrđuje rješenje Savjeta Agencije br.4112/14 od 03.06.2014.godine.

3.Presuda Vrhovnog suda Crne Gore UVP.br 27/2015 po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke NVO Mans . Odbija se kao neosnovan zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke presude Upravnog suda U.br.2300/2014 od 09.12.2014.godine i kojim se potvrđuje rješenje Savjeta Agencije br.5339/14 od 23.07.2014.godine.

4.Presuda Vrhovnog suda Crne Gore UVP.br 23/2015 po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke NVO Mans . Odbija se kao neosnovan zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke presude Upravnog suda U.br.2231/2014 od 11.12.2014.godine i kojim se potvrđuje rješenje Savjeta Agencije br.4790/14 od 26.06.2014.godine.

5.Presuda Vrhovnog suda Crne Gore UVP.br 19/2015 po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke NVO Mans . Odbija se kao neosnovan zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke presude Upravnog suda U.br.2299/2014 od 05.12.2014.godine i kojim se potvrđuje rješenje Savjeta Agencije br.5409/14 od 24.07.2014.godine.

6.Presuda Vrhovnog suda Crne Gore UVP.br 26/2015 po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke NVO Mans . Odbija se kao neosnovan zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke presude Upravnog suda U.br.1098/2014 od 10.12.2014.godine i kojim se potvrđuje rješenje Savjeta Agencije br.1807/14 od 11.03.2014.godine.

7.Presuda Vrhovnog suda Crne Gore UVP.br 25/2015 po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke NVO Mans . Odbija se kao neosnovan zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke presude Upravnog suda U.br.437/2014 od 09.12.2014.godine i kojim se potvrđuje rješenje Savjeta Agencije br.164/14 od 15.01.2014.godine.

8.Presuda Vrhovnog suda Crne Gore UVP.br 22/2015 po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke NVO Mans . Odbija se kao neosnovan zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke presude Upravnog suda U.br.2267/2014 od 11.12.2014.godine i kojim se potvrđuje rješenje Savjeta Agencije br.4940/14 od 03.07.2014.godine.

9.Presuda Vrhovnog suda Crne Gore UVP.br 10/2015 po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke NVO Mans . Odbija se kao neosnovan zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke presude Upravnog suda U.br.1140/2014 od 18.11.2014.godine i kojim se potvrđuje rješenje Savjeta Agencije br.1857/14 od 12.03.2014.godine.

10. Presuda Vrhovnog suda Crne Gore UVP.br 30/2015 po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke NVO Mans . Odbija se kao neosnovan zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke presude Upravnog suda U.br.3324/2014 od 11.12.2014.godine i kojim se potvrđuje rješenje Savjeta Agencije br.3916/14 od 26.05.2014.godine.

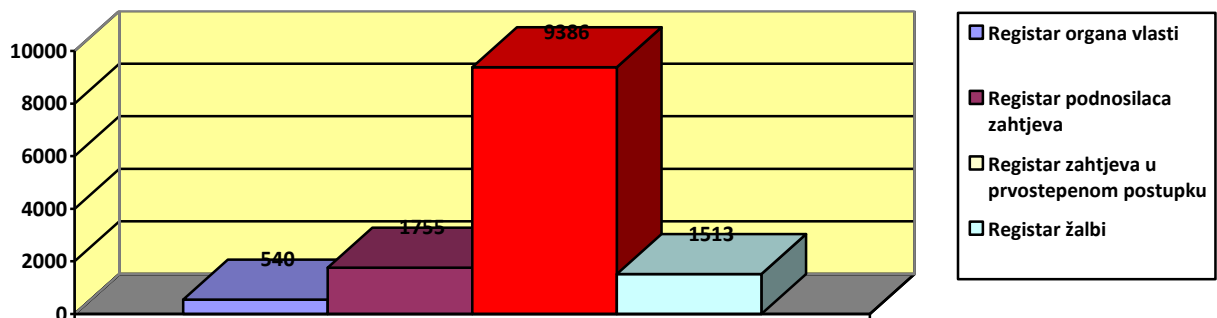
11. Presuda Vrhovnog suda Crne Gore UVP.br 79/2015 po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke NVO Mans . Odbija se kao neosnovan zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke presude Upravnog suda U.br.2013/2014 od 28.01.2015.godine i kojim se potvrđuje rješenje Savjeta Agencije br.3949/14 od 26.05.2014.godine.

6. INFORMACIONI SISTEM

Iako izrađeno veoma skromnim sredstvima kojim je Agencija raspolagala, možemo konstatovati da trenutno softversko rješenje pruža mogućnost praćenja stanja u oblasti pristupa informacijama i primjenu odgovarajućeg zakona.

Aplikacija omogućava administraciju korisnika, gdje administrator dodjeljuje odgovarajuća ovlaštenja zaposlenim u smislu 'uvida' ili mogućnosti 'promjena' određenog sadržaja. Omogućeno je formiranje **Registra organa vlasti, Registra podnosilaca zahtjeva, Registra zahtjeva, Registra žalbi, Registra tužbi i Registra mjera.**

- Registar organa vlasti trenutno broji 540 organa,
- Registar podnosilaca zahtjeva 1755 podnosilaca,
- u Registar zahtjeva unijeto je 9386 zahtjev iz prvostepenog postupka
- U Registru žalbi evidentirano je 1513 žalbi na prvostepena rješenja.

Takođe, omogućena je statistika, pretraga i pravljenje izvještaja po svim podacima koji su unijeti u bazu podataka. Obrađuju se svi pristigli zahtjevi koji su upućeni organima vlasti u prvostepenom postupku i prave se statistički izvještaji za potrebe rada Agencije. Istovremeno, trenutno rješenje aplikativnog softvera kontinuirano unapređujemo otklanjanjem primijećenih nedostataka i razvijanjem novih funkcionalnosti koje omogućavaju efikasniji rad zaposlenim u Odsjeku za pristup informacijama.

Naša namjera da na pravi način odgovorimo obavezi Agencije da vodi informacioni sistem pristupa informacijama koja je sadržana u članu 41 Zakona o slobodnom pristupu informacijama od starta je imala poteškoća. Agencije je počela izradu informacionog sistema sa problemom u vidu nedovoljnih finansijskih sredstava za ozbiljnija softverska rješenja. I pored svega navedenog, smatramo da smo došli do veoma kvalitetnog rješenja aplikacije koja omogućava unos, statistiku, pretragu i pravljenje izvještaja po svim podacima koji su unijeti u bazu podataka.

Ono što predstavlja problem jeste što se svi podaci koje šalju organi vlasti trenutno ručno unose u informacioni sistem pa zbog velikog broja zahtjeva i žalbi dovodi do preopterećenosti zaposlenih.

7. ANALIZA STANJA SLOBODNOG PRISTUPA INFORMACIJAMA

Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama kroz rezultate postignute tokom 2015. godine promovisala je princip transparentnosti rada organa vlasti koji doprinosi njihovoj većoj društvenoj odgovornosti u domenu sprovođenja nadležnosti povjerene im zakonom.

U postupku analize povrede odredba Zakona o slobodnom pristupu informacijama, Savjet Agencije je u 1083 slučaja utvrdio da su prvostepeni organi izvršili povredu istog na štetu podnosioca zahtjeva, pri čemu je utvrđeno postojanje ćutanja administracije u 869 slučaja, dok je u 214 predmeta donijeta meritorna odluka i obavezan prvostepeni organ da dostavi podnosiocu zahtjeva traženu informaciju. U 193 predmeta donijet je zaključak o obustavi postupka, a 9 puta Savjet je usvojio zaključak o nenadležnosti Agencije da postupa u tim predmetima. U izvještajnom periodu Savjet je odbio 125 žalbi kao neosnovane i dvije zaključkom odbacio. Iz navedenih podataka, nedvosmisleno se utvrđuje da od 1412 riješenih predmeta, odbijanjem 125 žalbi što čini 9%, Savjet je snažno afirmisao pravo javnosti da zna i na taj način doprinio demokratskoj kontroli organa vlasti. Ovaj rezultat cijenimo da će doprijeti podizanju odgovornosti kod zaposlenih u organima vlasti, jer isti svakodnevno postaju svjesniji da rezultati njihovog rada mogu biti lako dostupni javnosti, odnosno građanima koji ih finansiraju.

U godini za nama, protiv rješenja Savjeta Agencije podnijeto je 189 tužbi Upravnom sudu. Isti je donio presude u 107 predmeta, kojima je u 47 rješenja Agencije potvrđeno, dok je njih 60 poništeno i vraćeno na ponovno odlučivanje. U odnosu na prošlu godinu, potvrđivanje rješenja Savjeta Agencije od strane Upravnog suda bilježi značajan rast i za 2015-u godinu iznosi 43.92%. Ovaj procenat sigurno mogao je biti i veći da i sam Upravni sud nije imao različit pristup prilikom odlučivanja o identičnim predmetima, što nije doprinosilo ujednačavanju pravne prakse. Razlozi za poništavanje rješenja Savjeta često su bili u različitom poimanju instituta meritornog odlučivanja jer Upravni sud nije imao ujednačen pristup da li je nalaganjem, odobravanjem ili obavezivanjem prvostepenog organa da dostavi traženu informaciju, predmet riješen u skladu sa članom 38 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Budući da Zakon o slobodnom pristupu informacijama pruža svim fizičkim i pravnim licima, na jednak način i pod istim uslovimam, pravo na pristup informacijama, Savjet Agencije je kroz dosljednu primjenu istog pospješivao princip odgovornosti organa vlasti izvršavanju zakonom povjerenih im poslova. Polazeći od činjenice da se najčešće predmet zahtjeva za pristup informacijama odnosio na dokumenta u posjedu organa vlasti koji su nastali u njihovom radu ili u vezi sa njihovim radom, stoga je primjetno ostvarivanje prava na pristup informacijama u praksi kao prava na pristup službenim dokumentima. Pravilna primjena Zakona u slučajevima kada se ograničava pristup informacijama podrazmijeva da organ vlasti mora na nedvosmislen način utvrditi

da bi objelodanjivanjem iste bio ugrožen jedan od interesa propisanih članom 14, što je najčešće izostajalo.

Savjet je u naglašeno velikom broju predmeta primjetio da organi vlasti ograničavaju pristup informacije u cijelosti samo zbog njenog dijela kao što je jedinstveni matični broj građana (JMBG), adresa stanovanja i žiro račun kod poslovne banke. Ovo upućuje na pogrešnu primjenu zakonskih odredbi i zanemarivanje člana 24, koji predviđa da se u takvim situacijama može zaštititi dio informacije uz navođenje njenog obima i razloga zbog kojih je to učinjeno.

Imajući u vidu činjenicu da je zahtjevima najčešće tražen pristup podacima o finansijskom poslovanju (kao što su kopije platnih lista zaposlenih, kopije akata koje sadrže informaciju o iznosu koji je potrošen iz budžeta Crne Gore po različitim budžetskim stavkama, informacije o javnim nabavkama itd.), a budući da Zakon ne prepoznaje ograničenje pristupa informacijama, u tim slučajevima je Savjet usvajao žalbe jer je riječ o trošenju sredstava iz javnih prihoda. Različitu praksu u postupku obračuna troškova Savjet Agencije nije prihvatao već je snažno jačao pristup da se mogu obračunavati samo troškovi koji su stvarni i nastali u skladu sa Zakonom i Uredbom kojom se bliže definiše visina troškova postupka pokušavajući da nerijetko dijametralno suprotno ponašanje prvostepenih organa dovede pod okrilje pravilne primjene Zakona koji je *lex specialis*. Brojni su slučajevi u kojima je Savjet Agencije poništavao akte prvostepenih organa iz razloga što u skladu sa članom 26 Zakona o slobodnom pristupu informacijama nije dat jasan link gdje je tražena informacija javno objavljena. Neprihvatljiva je bila za Savjet Agencije praksa organa vlasti da ograničavaju pristup ugovorima koji su se odnosili na način trošenja povjerenih im budžetom finansijskim sredstava, te je u takvim situacijama cijenio da postoji preovlađujući javni interes za njihovo objavljivanje. Evidentan je tokom 2015-te godine trend smanjenja slučajeva povreda pravila postupka, odnosno ćutanja administracije sa 1047, koliko ih je bilo tokom godinu ranije, na 869 čime je učinjen napredak i ujedno i smanjen broj slučajeva u kojima se odgovor čekao duže od Zakonom propisanih 15 dana.

Prvim usvajanjem Zakona o slobodnom pristupu informacijama iz 2006. godine, a zatim novim Zakonom iz 2012 godine koji je stupio na snagu 17.02.2013. godine, Crna Gora je iskazala posvećenost u cilju uspostavljanja osnovnih principa demokratske vladavine. Zakon o slobodnom pristupu informacijama predstavlja ključni mehanizam za praćenje transparentnosti i kontrolu odgovornosti organa vlasti, kao i pogodan pravni okvir u borbi protiv korupcije.

Ključ otvorene i transparentne vlasti je dosljedna primjena u praksi člana 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama koji promoviše proaktivnost u objavljivanju informacija. Na osnovu uvida u internet stranice organa vlasti, može se izvući zaključak da isti često zanemaruju obavezu proaktivnog objavljivanja informacija u njihovom posjedu.

Agencija je u cilju davanja jasnih smjernica u pogledu pojašnjenja koja se tiču proaktivnog objavljivanja informacija štampala priručnik "Obrada ličnih podataka, proaktivni pristup informacijama i upustvo za prijavljivanje zbirke podataka" u kojem su taksativno navedeni svi dokumenti koji moraju biti javno objavljeni na internet stranicama organa vlasti. Transparentnost u radu za rezultat mora imati dostupnost informacija što se ogleda ne samo u spremnosti organa vlasti da brzo odgovaraju na

zahtjeve za slobodan pristup informacijama, već i da informacije objavljuju bez čekanja na zahtjeve, proaktivno, kao npr. izvještaje o radu, nacрте zakona i podzakonskih akata. Agencija se kroz usvajanje Plana rada za 2016. godinu obavezala da odpočne sa inspekcijskim nadzorom u cilju provjere proaktivnog objavljivanja informacija, sačinjavanja i ažuriranja vodiča od strane organa vlasti.

Dosljednost u poštovanju Zakona o slobodnom pristupu informacijama u postupku razmatranja žalbi, Savjet Agencije je kroz prizmu broja usvojenih žalbi 1083 pokazao posvećenost da u kontinuitetu mijenja pristup svih institucija u ciju poštovanja prava na pristup informacijama i dostupnost informacija u praksi.

Građani i nevladin sektor su kroz 4434 podnijeta zahtjeva za slobodan pristup informacijama, koliko ih je registrovano u informacionom sistemu Agencije tokom 2015. godine, vršili veći pritisak na institucije tražeći konstantno da kroz informisanje javnosti polažu račune onima koji ih finansiraju o svom radu, a sve sa ciljem demokratske kontrole vlasti. Broj od 4434 podnijeta zahtjeva za slobodan pristup informacijama nije potpun, budući da su se mnogi organi vlasti oglušili o zakonsku obavezu da dostavljaju podatke u informacioni sistem Agencije o podnijetim zahtjevima i načinu njihovog rješavanja.

Savjet Agencije je tokom 2015. godine nastavio saradnju sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, Direktoratom za državnu upravu i lokalnu samoupravu i Direkcijom za inspekcijski nadzor, kojoj su poslata 82 zahtjeva za kontrolu kancelarijskog poslovanja po kojima je nadležna Direkcija sprovodila inspekcijske nadzore.

Insistiranje Direkcije za inspekcijski nadzor za kontrolu kancelarijskog poslovanja da Savjet traži dodatno izjašnjenje od prvostepeni organa u predmetima kada su rješanjem odbili zahtjev za slobodan pristup informacijama zbog neposjedovanja tražene informacije, usporilo je efikasnost u odlučivanju, zbog čega imamo najave podnošenja prekršajnih prijava za nepoštovanje rokova od strane Agencije. Ipak, dodatna provjera da li prvostepeni organi posjeduju ili ne traženu informaciju, za rezultat ima odgovorniji odnos prilikom odlučivanja i često pronalaženje dokumenata za koje su tvrdili da nijesu u njihovom posjedu. U prošloj godini zbog nedostavljanja traženih informacija od strane organa vlasti Savjetu Agencije isti je podnio 53 inicijative za pokretanje prekršajnog postupka. U žalbenom postupku, a u cilju preduzimanja svih zakonskih radnji, Savjet Agencije uputio je blizu 10.000 akata organima sa ciljem stvaranja uslova za meritorno odlučivanje.

Na osnovu navedenog, cijenimo da je u izvještajnom periodu učinjen značajan napredak na polju dostupnosti informacija u posjedu organa vlasti, što vjerujemo da za rezultat ima odgovorniji pristup svakog pojedinca u institucijama sistema prema potrebama građana.

Taj napredak, svjesni smo da nije dovoljan, ali jeste značajan, te da isti doprinosi podizanju svijesti građana o tome da u svakom trenutku imaju pravo da znaju ko i na koji način izvršava u njihovo ime i o njihovom trošku poslove od značaja za društvo u cijelini. Takođe, urađeno tokom 2015-te godine doprinosi mijenjanju svijesti kod donosilaca odluka da iste treba da budu obavijene velom tajnosti u shvatanje da građani moraju biti obaviješteni i imati kontinuiran uvid u rad službi koje su zbog njih i zadovoljavanja njihovih potreba formirane. Ovaj rezultat tim prije je vrijedan poštovanja, ako se ima u vidu da je Agencija i u godini za nama radila sa nedovoljnim

brojem kadra potrebnog za ispunjavanje Zakonom datih joj ovlašćenja. Obaveza Savjeta da meritorno odlučuje je nesumnjiva odgovornost koja Zakonom nije nametnuta ni jednoj od sličnih institucija zemalja u okruženju, pa ni u među samim članicama Evropske Unije. Ovoj obavezi Savjet je, iako zbog nedostatka kadra u otežanim uslovima, odgovorio na način koji vjerujemo da zaslužuje podršku kroz usvajanje ovog izvještaja.